

Յայն ետնշուրտայիո

Եսդ — Չյեռան զահ,

ոռնոռ...

ზაურ ნონქოლაური

სულ შენთანა ვარ, იორო...
ლექსები

თბილისი

2022

რედაქტორები: ტარიელ ხარხელაური
 ნოდარ ოდიშელიძე
 ცოტნე ალბუთაშვილი
მხატვარი ლევან ხარანაული
ჯრებული შუადგინა ლალი ყარყარაშვილმა

© ზაურ ნონკოლაური 2022
© გამომცემლობა მერიდიანი

დაიბეჭდა:
გამომცემლობა „მერიდიანი“,
თბილისი, ალ. ყაზბეგის გამზ., №47.
☎ 239-15-22
E-mail: meridiani777@gmail.com

ISBN 978-9941-34-226-4

დავიბადე დუშეთის რაიონის სოფელ ხეობაში, ომის შემდგომ პერიოდში, 1948 წელს, როცა ქვეყანა ჭრილობებს იშუშებდა, ექვსი თვის ასაკში მშობლებს თიანეთში წამოვუყვანივარ, სადაც დღესაც ვსახლობთ.

ჩემი დიდი პაპა ხუზაურ წონკოლური, რომლის სახელიც დამარქვეს, მეფე ერეკლეს ახლდა 1795 წელს ომში და იქ გარდაიცვალა.

პაპაჩემი დავით წონკოლური იყო, რომელსაც თვით ვაჟა-ფშაველა ასწავლიდა წერა-კითხვას იმ დროს, როდესაც მასწავლებლად მუშაობდა ვაჟა ტოლაანთსოფელში (თიანეთის რაიონი). პაპა 1971 წელს გარდაიცვალა.

მამა – კიმოთე წონკოლური, დიდი სამამულო ომის მონაწილე, მფლობელი იყო ჯუზეპე გარიბალდის მეორე ხარისხის ორდენისა, რადგანაც გერმანიიდან, ტყვეობიდან თავის დაღწევის შემდეგ ორი წლის განმავლობაში იტალიაში იბრძოდა, იქაურ პარტიზანებთან

ერთად, ფაშიზმის წინააღმდეგ. შემდეგ რეპრესირებული იყო ოჯახთან ერთად, სამხრეთ ყაზახეთის ოლქში, სამი წელი.

დედა – სონა ობგაიძე იყო საშუალო განათლებით, თიანეთის რაიონის სოფელ მაგრანეთიდან.

მე განათლებით ზოონჟინერი ვარ. დავამთავრე საქართველოს ზოოვეტერინარული ინსტიტუტი. ვმუშაობდი მუშად, შემდეგ ხელმძღვანელ თანამდებობებზე, ძირითადად სოფლის მეურნეობაში. დავოჯახდი 1970 წელს, მყავს ორი ვაჟი და სამი შვილიშვილი.

მეუღლე – მანანა აბრამიშვილი პედაგოგია, უმაღლესი განათლებით.

* * *

ლექსების წერა ბავშვობიდან დავიწყე, რატომღაც არ მიმაჩნდა საჭიროდ რომ ჩემი ნიჭი გამოემჩინა, სახელისათვის ლექსი არ დამინერია, ვუკითხავდი მეგობრებს, რომელთაც ზედმეტსახელად „კვესა“ შემარქვეს. მათი რჩევით და ძალდატანებით მონაწილეობა მივიღე 2011 წელს დამბალი ხატოს ფესტივალში „მადლი ფშაური მიწისა“ ლაურეატის წოდება და პირველი პრემია დავიმსახურე, აგრეთვე 2015-2016 წლებში საქართველოს ეროვნული ფოლკლორული ფესტივალის ლაურეატის წოდება მივიღე, 2017 წელს წმინდა ილია მართლის გაზეთ „ივერიის“ სახელობის პროზა-პოეზიის ფესტივალის მთავარი პრიზის მფლობელი გავხდი.

ახლა ჯი გავბედე წიგნად გამომეცა ბოლო ათი წლის ჩემი ნამუშევრები. აქ თავმოყრილია როგორც გალექსებანი, ასევე დამოუკიდებელი ლექსები.

ბოდიშს გიხდით მკითხველო, თუ ვერაფერი მოგაწოდეთ ისეთი, როგორსაც თქვენ იმსახურებთ.

შეუნდეთ ავტორს, ის გულწრფელია თქვენს წინაშე.

*პატივისცემით
ზაურ ნონკოლაური*

* * *

საბედნიეროდ თუ სამწუხაროდ ტექნიკურმა განვითარებამ ხალხურ ჰოეზიაზეც მოახდინა გარკვეული გავლენა. სიახლის წინააღმდეგი არასდროს ვყოფილვარ, ზოგიერთ მიმდინარეობას უხდება ყიდევ, სძენს შნოსა და იერს, მაგრამ არა ხალხურ ზეპირსიტყვიერებას. ხანგრძლივი დროის განმავლობაში შეიქმნა ყველანაირად სრულყოფილი სახე ტრადიციული ხალხური აზროვნებისა, რომელზეც უარის თქმა არ იქნება გამოსადეგი მომავლისათვის და მითუფრო დღევანდელი დღისთვის. ეს გონებაა, ცოცხალი ორგანიზმია ხალხური აზროვნებისა, რომელსაც თავისი ქალაპოტი აქვს და ერთი თუ აქედან ამოვარდა, მერე ბევრიც რომ ვცადოთ, ველარასდროს მოვაქცევთ ძველ სადინარში.

საბედნიეროდ არიან ავტორები, რომელნიც არც სიახლეზე ამბობენ უარს, რადგან მართვა სიახლისა მათთვის სიძნელეს არ წარმოადგენს. ერთ-ერთზე და საბედნიეროდ არა ერთადერთ ავტორზე ახლა ვაპირებ საუბარს, შეიძლება შეფასებისას ვიყო სუბიექტურიც, მაგრამ გონიერება ჩემი მეგობრის, ზაურ წონჯოლთაურისა, ჩემს სუბიექტურობას უხერხულ მდგომარეობაში არ ჩააგდებს, არც შენთან მექნება საბოდიშო, მისი ჰოეზიის მკითხველო. ამაში ჩემს დაუხმარებლადაც იოლად გაერკვევით და ირწმუნებთ, თუ, როგორ ოსტატურად შეაქვს თავისი დროის სუნთქვა, რომ ძველს არაფერი დააყლოს. როგორ ფრთხილად ეყიდება, როგორ ეფერება თითოეულ სტრიქონს, როგორ უმტკივნეულოდ ამკვიდრებს თავის ხმას, ისე, რომ არ გადაუხვიოს მამა-პაპათ; თავისი დიდი წინაპრების, გენიალური, არ მეშინია ამ სიტყვის, მთქმელების გზიდან. ესაა ზაურ წონჯოლთაურის ღირსებაც და სწორედ ასეთი ავტორების წყალობით, როგორიც ზაურ წონჯოლთაურია

ცოცხლობს ხალხური ზეპირსიტყვიერება, გვირგვინი ხალხური აზროვნებისა.

სწორედ ამ წიგნის გამოცემის მიზანიც ისაა, რომ შენც მკითხველო და თქვენთან ერთად მეც, დავრწმუნდეთ, რომ ხალხური, თუმცა ხალხური ამ შემთხვევაში პირობითი ცნებაა, რადგან, ეს წიგნი და პოეზიაც ჯერ მხოლოდ ზაურ წონკოლაურისაა, მისი საკუთრებაა და რა თქმა უნდა არ იქნება წინააღმდეგი თუ ხალხში გავა, ხალხში იტრიალებს, მათ გონებაშიც გააჩენს საფიქრალს და იმ ტკივილსაც, რომელიც ამ პატარა წიგნის ავტორს სტანჯავს და მოსვენებას არ აძლევს.

*პატივისცემით
ტარიელ ხარხელაური*

დაიწყო ჩვენი „სალექსო სიამტეხილობაც“ და მისი სიტყვის ძალა საკუთარ თავზე არაერთხელ გამოვცადე.

გალექსებაშიც დიდებულია – ჰაეჯრობს ლაღად, ძალდაუტანებლად, დახვეწილი იუმორით, არ იყენებს „ყურში არჩასაშვებ“ სიტყვებს (უამისოდაც სათქმელს არაფერს ტოვებს) – „ეგ ლექსით ლანძღვა ჟი არა, ლექსის ლანძღვააო“, ამბობს და ფეხაუცდენლად მიუყვება ხალხური სიტყვის მსახურების ბილიყს.

მკითხველის გულისკენ მიმავალ გზას ვულოცავ ზაურის ლექსებს. ვინც იცის ალალი, გულიდან ამოხეთქილი სიტყვის ფასი, ჯეროვნად დააფასებს მის შემოქმედებას.

*პატივისცემით
ნოდარ ოდიშელიძე*

* * *

ჯვესა... ამ სახელითაა დღეს ცნობილი მეგობრებსა და ხალხური პოეზიის მოყვარულთა წრეებში ზაურ წონჯოლაური, ფშავში გამორჩეული გვარის ჯაცი.

მამა-ჯიმოთე, მეორე მსოფლიო ომში ფაშიზმის წინააღმდეგ მიმდინარე პარტიზანული მოძრაობების ერთ-ერთი თვალსაჩინო მეთმარი, „გოლიათი მაქსიმოდ“ ცნობილი ჯაცი იყო იტალიაში.

ღედა-უსათნოესი და უთბილესი ქალბატონი სონა, ობგაიქეთა გვარიდან.

...და რაც უსათუოდ უნდა ითქვას, ეს არის ის, რომ წონჯოლაურთა გვარი მთის პოეზიის, უფრო სწორად, ფშაური ჯაფიისადმი, ზოგადად ქართული ხალხური შემოქმედებისა და ენა-ლიტერატურისადმი უსაზღვრო სიყვარულითა და მოყრძალებით გამოირჩევა.

პოეზიის მოყვარულთ ისაც ჯარგად მოეხსენებათ, რომ სალალობო-შემოქმედებითი ჟანრი, ე.წ. „ნაქვესები“ და მათი ავტორებიც დიდი ხანი რჩებიან ქართველ მსმენელ-მჯიბხველთა მესხიერებაში.

„ჯვესა“... ბატონი ზაურის ჩემგან „დანათლული“ სახელია. ვფიქრობ, შესაფერიცა და შეუცვლელიც. აბა ჯვესი რისი ჯვესია, თუ ვისაცა და საზეც გაჰყრავს... არ გაანაპერწკლებს!

ჯვესას ლექსები ფშაური ჯაფიისათვის დამახასიათებელი იუმორითა და ზნეობაზე წამქეზებლური ტონით გამოირჩევიან. თვალსაჩინოა მის ლექსებში მშობლიური ჟუთხის, წინაპართა დაფასების, ხატ-სალოცავთა მიმართ მოყრძალებისა და პატივისცემის ასახვა და სიყვარული.

ისე უი... მანც უვესია... მეგობრებსაც რომ არ გვზოგავს და მოგიზგიზე ლექსებით „ცეცხლს გვინთებს“.

დიდხანს შერჩი სამზეთსა და შენი ლექს-ჯაფიების მოყვა-რულ-მომლოდინე ხალხს, ჩემო ძმაო!

*პატივისცემით
ცოტნე ალბუთაშვილი*

მე

მთიდანა

ვარ

ივრელი

* * *

მე მთიდანა ვარ ივრელი,
დიდი ვაჟაის ტომისა,
მოზარე ქვეყნის ჭირისა,
სიხარულის და წყრომისა,
ბერი ხარი ვარ მანძილა,
გული მაქვს ხვადის ლომისა,
სამშობლოს უღელი მადგა,
ნამუსისა და შრომისა,
ლოდი ვარ დახავსებული,
ბებერი ციხის ყორისა.
ბევრჯერ ვიგემე სიმწარე,
სიმართლისა და ჭორისა,
არც ომი დამვიწყებია
და არც გატანა სწორისა,
უფალო ძალ-ლონე მომეც,
ხატის ჯარს მჩოქით დგომისა,
ჩემი მზეც დაიწვერება,
სიცოცხლის შემოდგომისა.

გაზაფხულის ჰირი

გავხედავ ქავკასიონსა
თოვლიან ყინულიანსა,
ზამთრისგან შეწუხებული
დღეებს მოველი მზიანსა.
მზე რო ათბობდეს ქვეყანას
ცის თაღსა ვარსკვლავიანსა,
თოვლების ჩამოდნობასა,
მთაში ზვავების გრიანსა.
ბუნების გამოღვიძებას,
ცაში მერცხლების სრიალსა,
ენძელას თოვლის ჭროლებში
იასა ლურჯუბიანსა.
ორთქლი რო ასდის მიწასა –
გული დაიწყებს ძგრიანსა,
ბუნება ყველას დედაა
არ არჩევს გიჟსა, ჭკვიანსა,
ვეცადოთ ჩვენი სიბრწყინით
ნუ მივცემთ სადმე ზიანსა.

გაზაფხული

რა ტურფა სანახავია
როცა იღვიძებს ბუნება,
სხივები ამომავალი
ყვავილებს ესაუბრება.
ტამით მოსული ცისნამი
დილით ცაშივე ბრუნდება
გაშლილსა ფარდაგივითა
მარგალიტებად უხდება.
ხან მოვა ჭექა-ქუხილი
მიდამო დაიხურება,
პირიმზე შეშინებული
ცისაჟე შეიყურება.
მეც ერთგულს მაგის ძმობილსა
მამექუფრება გუნება,
ამღენი ცოდვის მზიდავი
ცა როგორ არ იტუნება,
უფალო, აღარ მაჩვენო
ამ ქვეყნის დაძაბუნება.

2013 წელი

* * *

ფშავის ხევს შემოვიარე,
ვნახე არაგვი მჩქეფარი,
მოჰქუხს აფხიზლებს მთა-კლდეთა
ვით მთვრალი შულლის მძებარი,
მოყმის დაჭრილ შუბლს ვამგვანე
კლდეები წყლის პირს მღებარი,
აღმა მიჰყვება ჩანჩქერსა
კალმახი დაუდეგარი,
წყარონი მთების ცრემლია
გულისპირს ჩამომდინარი,
რაა და ჰბორგავთ ქედებო,
რატო არ დამხვდით მღიმარი.
არც გორის ფხაზე მთვარე ჩანს
მაღლიდან მორცხვად მზირალი,
გამწყრალი მოსჩანს მიდამო –
როგორც დიაცი მტირალი,
იხარე ჩემო სამშობლოვ,
მუდამ გიხილო მგრგვინვალი,
ღარაჯად გედგას თავზედა
გერგეტის მაღლა მყინვარი.

2011 წელი

* * *

მიყვარხართ ჩემო ქედებო,
უფროსო ძმებო ბარისა,
მოდარაჯუნო მუდამყამს
ჩვენი ლამაზი მხარისა,
წინ-წინ მიმღებნო ვარსკვლავთა,
მამა მზის, დედა მთვარისა,
ხან გიხმობთ მგლების ღვლევი,
ხან დროს ყვირილი ხარისა.
შენ, ჩემო მთაო ბორბალო
მშობელო ალაზანისა,
მითხარ, თუ დადნა ჯაჭვები
დევემირი ამირანისა.
ბევრჯერ იხილეთ თვალითა,
რაზმები დაღისტანისა,
ბრძოლა და ხმალთა ჭიდილი
მეფის ერეკლეს ხანისა.
ნუმც მოგრევიათ სიბერე,
ნურც დარდი თუნდაც წამისა,
თქვენა ხართ უტყვნი მოწმენი
ამ ქვეყნის დასაბამისა.

დარდი ვარ

დარდი ვარ დარდად შობილი
ჩემი სამშობლოს გულისა,
ერთი წვეთი ვარ სისხლისა
ამ ქვეყნის ტანზე წყლულისა,
შოთას საფლავის მიწა ვარ
ვერ ნაპოვნ, ვერ ნახულისა,
თესლად ვარ გამზადებული
წაღმა ნახნავის ხნულისა,
კელაპტარი ვარ ჩამწვარი
მეფე თამარის სულისა,
მლოცველი მუხლის მჭოქითა
ერეკლეს ნატერფალისა,
აღმაშენებლის სიბრძნისა
დიდ მოურავის ხმალისა.
ნეტავი უიღვე მაჩვენა
ერთობა მთის და ბარისა,
ბევრი ჩნდებოდეს ბაღლები
იმედნი მომავალისა,
ჟაცი ვარგოდეს ჟაცადა –
ქალი სინაზით ქალისა,
ე, მაშინ ძალა გვექნება
ადიდებული წყალისა.
მერე მეც წავალ სამკვიდროს
დარდი არ წამყვეს ხვალისა,
ჟარგია თუ არ შაგვრცხვება
დატოვებული ჟვალისა.

ზამთრის პირი

ცამ გახსნა გულის ჯარები –
 ქარმა გაფანტა ღრუბლები,
 გაცრეცილი ჩანს ქედები
 თეთრით წაუქრავ შუბლები,
 ღამე გადიდდა მეტადა,
 ჯაცი სიბნელით სწუხდები,
 ხანდახან ვარსკვლავნიც ჩანან
 ერთიან ვით ღამის ქურდები.
 წარბი შაუქრავ ბუნებას,
 გამოჩნდა ჩიტის გუნდები,
 წყალს ჰყინავს ღამღამობითა –
 ზამთარმ დაადვა ხუნდები.
 ჭალებზე ნისლი ჩამოწვა,
 არ სჩანს მდინარის პირები,
 მგელი შაჰყმუის ზეცესა,
 შიმშილით განაჭირვები.
 გამხმარის ყვავილ-ბალახით,
 სავსეა ველის პირები,
 ხის ტოტებს ჭირხლნი ჰყიდიან,
 როგორც ღამაზ ქალს მიძივები,
 ხან ფიქრით ზაფხულში წავალ –
 წარსულს დროს გავეჯიღები,
 ყველაფერს თავის წესი აქ,
 ჯაცი თუ დაუკვირდები.

* * *

იაღნოს თოვლი დამდნარა –
საბადურს მზე უხარია,
გაბრუნდა ცივი ზამთარი –
სითბოს გაულო ჟარია,
დაბერილი ჩანს უვირტები
მიწაზე ყვავილთ ჯარია,
იაც მოსული ლურჯაბა
ყვავილთა საფიცარია,
ჟექლეცობს, ლაღობს ბუნება
სიხარულისგან მთვრალა,
გაზაფხულს სილალე ამკობს –
თითქოს ცოცხლდება მკვდარია,
უდრეჟელობით ვაჟკაცი –
წმინდა მანდილით ქალა.
ზამთარი თოვლის ბუქითა –
ზაფხულში წვიმა წყალა,
ღეღა შვილების მზერითა –
ლოდინით დაღლილ თვალთა,
მგელიც ჟარგია მგლისფერი
საფერხე ნიაჟქარია,
სისხლი ღელს, გრძნობა დაფრინავს –
ღმერთო! დასწერე ჯვარია.

* * *

ჭინჭარი წარსულს ვამგვანე,
 სიკვდილის უჯან მავალსა,
 უკაცურთ უყვარს ცხოვრება,
 არა ჰქვლევს ვისმე ნავალსა.
 სადაც არ სჩქამობს ჯაცის ძე,
 არ უყივლია მამალსა,
 სად კედლებსა შლის ქარ-წვიმა,
 დრო-ჟამი აღჰობს ყავარსა,
 სადაც არავინ ამასთქომს
 სიხარულს, გულის ჯავარსა,
 სად ძაღლის ყეფა არ ისმის,
 არც ვინა ხმარობს გარასა.
 შენი დანახვა მაგონებს
 შვილმკვდარი დედის ჯაბასა,
 გულიც შავი გაქ ტიალო,
 გვიპირებ გადაყლაპვასა.
 თუ ვაჟი ხარ იქ მიდი,
 სად დედა არწევს აკვანსა,
 სადაცა მრავლობს ცხვარ-ძროხა,
 რძით რო ავსებენ ტაგანსა,
 სადაც ხმა ისმის ლხინისა,
 ბაღსს უმღერნიან ნანასა,
 სადაცა ჩქამობს გრდემ-კვერი,
 სჭედენ ხმაღსა და დანასა,
 სად ვარსკვლავსა სწყვეტს ჯაი ყმა,

* მამაჩემის სოფელში, ხეობაში, დაჯრძაღვავზე ჩასულს სულ სამი-ოთხი ოჯახილა დამხვდა დარჩენილი იქ. მიტოვებულ ნასახლარებზე ჭინჭარი ამოსულიყო, სასაფლაოები ჯი ბაღახში აღარ ჩანდა...

უპირებს ჩამოტანასა,
 სადაც სწორფრობას ჯეილი
 მეუფერება ქალასა,
 სადაც ჯარობას ვაყვაცი,
 გამაჰშლის ხათაბალასა,
 იქ, სადაც ჰხარობს სიცოცხლე,
 სადაცა ჰხედავ ძალასა.

წუთისოფლის სამდურავი

დავცადე, წუთისოფელი
 დაუნდობელი ყოფილა,
 სიავით ყველას აჯობა –
 ვინც დედისაგან შობილა.
 მაგემა მწარე ბალტამი,
 ჯაცი ჭირშიცა წრთობილა,
 ბევრი ამრავლა ჯაცითა,
 ზოგთად ცაც ჩამომხობილა.
 გაუმწარებავ მეტადა,
 ყურით რო არ გაგონილა,
 ჩვენაც იქ ჩავიყრიფებით,
 სად მამა-პაპა წყობილა.

საწუთრო

ნეტავი გამაგებინა
 საწუთრო ესე რად არი,
 ამხნისაი ვარ მოყრილი
 სამარის პირზე დამღგარი,
 გამოვიარე ცხოვრება,
 ათასგანა ვარ ნატარი,
 ჯერაც ვერავინ ვიხილე
 თავის ცხოვრებით დამტყბარი.
 ძნელია ვინმე იპოვნო,
 მადლის საკეთოდ შამღგარი,
 თუ ფეხი სადმე დაგიცდა –
 იქავე მტერიც მზას არი...
 მოტყუება და ფლიდობა
 ცხოვრების წესად გამხდარი,
 ჯარგი ვაჟყაცის ცხოვრება
 კელაპტარივით დამღნარი,
 ბევრი შვილების პატრონი
 სხვათ სამარხავად დამრჩალი,
 სიკეთეს ყველგან დავეძებ –
 მზის სხივებს როგორც დამძრალი...
 სამკვიდროს გავემგზავრები,
 სააქაოზე გამწყრალი,
 ტყუილად შამიბრალებენ –
 უკვე მამკვდარა საწყალი,
 იმას ჯი ნურავინ იტყვის
 ზაურმ დაყარა ფარ-ხმალი,
 უფალო გამასამართლე –
 მტყუანი ვარ თუ მართალი.

მივსდიე წუთისოფელსა

მივსდიე წუთისოფელსა,
ვნახე სანახი თვალისა,
ძმამ უნდა ძმოზა იცოდეს –
დამ ჟი შანახვა თავისა.
ვაჟყაცს სიღინჯე უხდება,
გაჭირდეს გაშლა მელავისა.
მთისა ირემი სჯობია,
ცრემლი ჰირთეთრი ქალისა,
ძალტი ერთგული სჯობია,
ფხიზლად დამცავი ჟარისა.
ჭარმაგი გონიერი სჯობს
გამრჩევი ტუბილის, მწარისა.
ომში ვაჟყაცი გულადი,
ძმისად დამჭერი მხარისა.

ზამთარი

თოვლი ჩამასთოვს ცერადა,
ნელ-ნელა ჰფარავს არესა,
თეთრი ჰხურია საბანი
გალმით-გამოღმა მხარესა.
არ გამოსულა მნათობი,
პირი არ უჩანს მთვარესა,
დარდიანი ჩანს ბუნება –
ქალსა ჰგავ მგლოვიარესა,
მუხასაც თეთრი ჩაუცომ
ულდის თავზე მდგომიარესა,
თვითონ ულდესავით მეღგარი
ფიქრს მისცემია მნარესა.
ნეტავი მუხავ ტიალო
თუ სძმობ ზეციურ ძალებსა?
ყველაფერს უნდა გაუძლო,
მოსულს წვიმებს და ქარებსა,
ზაფხულშიც უღვამ არ დაგყრას,
უფროსხილდი ცეცხლის აღებსა.

იორს

იორზე გრიგალს შამოხვდი
თავქვე მორბენალს ფრენითა,
ამბავი ვკითხე – სად მირბი –
ესე თავპირის მტვრევითა.
თვალნიც არ შამამყარნა,
გვერდზე მიმაგდო ხელითა,
დაეშვა გავეშებული
ლეგა ღრუბლების ფერითა,
გავხედე დაღონებულმა –
რადას ვუხამდი ცქერითა.
მოვბრუნდი გაქვირვებული,
ქშენა ამამხდა ყელითა,
უფალმა მითხრა, გაუშვი!
იაროს თავის წერითა.

* * *

შენც მოგრევი ბუერავ
 ამ წუთისოფლის ჯავარი,
 ყინჩად სანახავ ყი იყავ
 ხევის პირს ლალად დამდგარი.
 ფოთლებს დაგაყრის ტირიფი,
 ეგ არი შენი სამარი,
 მოგიაღერსებს ფიფქები,
 დაგფარავს თოვლის ნაქარი.
 ჭოტი ზარს გეტყვის ლამითა
 ხის ფუტუროში შამქდარი,
 ისევაც მოხვალ ზაფხულში
 რო აყვავდება მთა-ბარი.
 ია ამოვა წინ-წინა
 ეგ გაზაფხულის მაყარი,
 ნანას გიმღერებს ბუღბუღი,
 პირბადრი მთვარის წაწალი.
 მიღის და მოღის თაობა,
 მიწას არ ატყვავ ნაქვალი,
 ბრუნავს საწუთროს ბორბალი –
 ეს არი ქვეყნის წამალი.
 ცაში არწივი ნავარდობს,
 ჯიხვი ელდეს ჰჷიდავ რქებიტა...
 მაშინ ყველანი ლალნი ვართ
 ქვეყანაზე რო ვჩნდებიტა.
 მოვა სიბერის ზამთარი,
 სიცოცხლეს გავყურებიტა,
 სახელი რჩება ამქვეყნად,
 სხვას ვერას ვიგებთ წლებიტა.

ენძელა

შენა ხარ, შენა ენძელავ,
დედა ბუნების მაყარი
ადრე მოსულხარ ლამაზო,
არ თუ გაშინებს ზამთარი.
ჭროლუებში ამოშქენილხარ,
მიწაც არ არი გამთბარი.
შენს შემდეგ ია ამოვა,
გადამწვანდება მთა-ბარი,
ზამთრის ბორჯილუებს აიხსნის
სიცივით ნაავადარი.
მოკლეთა შენი სიცოცხლე
ცა არი შენი საფარი,
სითბოში ყოფნას რა უნდა,
ეხლა მოსვლათ მთავარი,
შენი ხანმოკლე სიცოცხლე
მთელ წელთან არი სადარი,
ბუნების სიყმის შვილი ხარ,
ნურც ვინა გნახა მამკვდარი.
შენა ხარ, შენა ენძელავ,
დედაბუნების მაყარი,
ადრე მოსულხარ ლამაზო
ვერ თუ გაშინებს ზამთარი.

* * *

გულსუნადინოდ რასმე ვწერ,
არეული მაქ ფიქრები,
დილიდან აღრენილი ვარ –
მეც იმათ რბოლას მივყვები.
ქვეყანა განსაცდელშია,
თან-თან სისხლისგან ვიცლები,
ვინც კი ხალხისათვის იბრძოლებს,
მეც იმათ გვერდში ვიქნები.
შავი ღრუბელი გროვდება
ჩვენი სამშობლოს ცაზედა,
გამოჩნდებიან გმირები
მამათა ნაფუძვარზედა.
კიდევაც დავასამარებთ
ვინც სამტროდ მოვა ჯარზედა,
ღვთისმშობლის სული ტრიალებს,
სვეტიცხოველის თავზედა.
კიდევაც გადმანათებს,
ცისქრის ვარსკვლავი მთაზედა,
კიდევ მივსდგებით ჯარადა
ხმელგორს ლაშარის ჯარზედა.

არწივი

ლალატით მხარში დაჭრილი
არწივი მწარედ გმინავდა,
თვალთაგნ ცრემლი სდიოდა
ცაშიც ველარა ფრინავდა.
ყორანი ლოცვებს უკითხავს,
ორბი თავს ედგა მზირადა,
სამშობლოს თავისუფლებას
თავის სიცოცხლეს სწირავდა.
ობრავდა, ვერ გაგიმეტეთ
ამ ჩემის თავის ჭირადა,
ფიქრობდა – დაიზრდებიან
მართვენი ქვეყნის გმირადა.
ცაში კიდევაც იფრენენ,
არწივნი მხარკვერიანნი,
ეცოდინება ყველასა,
ვინ რითი უქნა ზიანი.
მაესწრებიან ქვეყანას
ვაყები ნამუსიანი,
შადგება ლაშრის გორბუდა,
ბერი ლუხუმი ხმლიანი.

ხმალო*

შენ ხმალო ჰაპიჩემისავ
 ათასგან ომში ნატარო,
 ამბავი წინაპრებისა
 მიამბე რო გამახარო.
 მითხოს არბიე ქისტები,
 ყადორს ლეკები სცელთა.
 ეხლაც ისევ ის გმირი ხარ
 ასორმოცამდე წელთა,
 ხალიბთა ფოლადისაო
 პირზე ნათელი გფენია,
 ვაჟაის ხნისა ჰყოფილხარ,
 ქარქაშზე ზედ გინერია.
 ხუთი თაობა გაჰზარდე
 მეექვსე მოზარდებისა,
 საფლავში ძვლები ბორგავენ
 იმ დიდი მეფეებისა.
 ჰაჰათ საგმირო საქმენი
 ქუხილით ცასა სწვდებისა
 ქავ-ციხეებზე ჯდრდე მოჩანს
 მოჭრილის მარჯვენებისა,
 ჯაი ყმა, ხმალიდ ჯავშანი,
 აროდის გაიყრებისა.

* ჩემს ოჯახში დღესაც ინახება საგვარეულო ხმალი, რომელსაც ქარქაშზე ვერცხლის ბუნზე ამოკვიფრული აქვს 1861 წელი.

იორს

სულ შენთანა ვარ, იორო,
ფიქრით დღისით და ღამითა,
ვერ გნახე ნაავადარმა,
დარდებს შავეჟარ ზავითა.
ჩემო მურყნიან ჭალებო,
ბევრგან უღდეუბის უართა,
თავად ბორბალოს შობილო
ხაშრულას ავლევ უალთითა.
გმირის დედასა ჰგევინხარ,
ხელში ნაჭერის ბაღლითა,
შენც მამენატრე ბუერავ,
წყაროს მფარველო მალღითა
ბექების თავზე ჰირიმზევ,
მორცხვად დახრილის თავითა,
ზოგ ადგილს ციხის ნაშალო,
მწვანედ მოსილო ხავსითა.
ღუმზე ყორნების ტანებავ,
ორბთა ფრამფრამო ჯავრითა,
არწივთა დახუღუნებავ,
სავსევ შიშით და ზავითა.
ჭალისპირებზე გვირილავ
ხშირადა გნახო მაინცა,
ირემი მთასა მყვირალი,
ნეტა ბარში ხვარ გაიქცა.
შენი ვარ ჩემო სამშობლოვ,
ცოცხალიცა და მკვდარიცა.

ღვთისშვილნი

ხმელგორს შაყრილან ღვთისშვილნი,
 მასპინძლობს დიდი ლაშარი,
 ყველა ჩიოდა მტერზედა
 ცდაზე არიან დამდგარი,
 ფეხს უცემს ცხენი ლურჯაი,
 უხდება გიშრის ფაფარი.
 თეთრ ცხენზედა ზის გიორგი,
 ომებში ნაცად-ნატარი,
 ლალია, ლალ იახსარი,
 ჯაჭვ-მუზარადში ჩამუდარი.
 მხარზე ლახტი აქ კოპალას,
 დევებთან ომში ნახმარი,
 ბუნის წვერი სცემს მიწასა,
 წელზე უხდება ხანჯარი.
 ქვეყანა უნდა დაიხსნან
 დიდი ხნის ნაავადარი.
 დედა ღვთისმშობელმ დალოცა,
 უკურთხა მუხლი, მხარ-მკლავი
 უშველე დამბადებელო,
 არ გაუცვითო ფარ-ხმალი.
 მეც მაგის მოტირალი ვარ
 წინ ცრემლის გუბე დამდგარი,
 ცისქარო გზა გაუნათე
 მთვარევ ჩაუდევ საგზალი.

* * *

დაღამდა, მთვარეც გამოჩნდა,
 ვარსკვლავთ დაუჯდა ჯარზედა,
 აქა-იქ ფარტენასავით
 დაჩნდა ლურბელი ცაზედა,
 სამყარომ შამახვია
 ლეგა ნაბადი ტანზედა.
 აბრუნდა ფიქრის ბორბალი,
 ძილს არ მაჯარებს თვალზედა,
 ერთხელაც ვერ დავისვენე
 ჩემი ცხოვრების კვალზედა,
 ჩემს გამოვლილ გზას გავხედავ,
 ლამის გადავცდე ჭკვაზედა,
 მე სხვების ცუდსა კვირვობდი,
 თვითონ გამდამხდა თავზედა.
 დაიზრდებიან შვილები,
 ნავლენ თავ-თავის გზაზედა,
 ისევ შენ უნდა იფიქრო,
 წინაპართ ნაფუძვარზედა.
 მკვდარსაც შენ უნდა მიჰხედო –
 არც ვინ აცინო გვარზედა.
 მარტუაი ვარ სულითა
 ვით ეული ხე მთაზედა,
 მგონი არცა ღირს ცხოვრება
 ამ ცოდვილ ქვეყანაზედა,
 ხან დავინატრებ სიკვდილსა,
 გამეცინება თავზედა –
 ნეტა თუ ვინმე მიტირებს
 მიმდგარს სამარის ჯარზედა...

ღვთისმშობლობა ფშავში

მთას ვიყავ ღვთისმშობლობასა,
 ვნახე ფშავლების დღეობა,
 ჯდომა, ლამაზად ქეიფი –
 ლექსობა, ენამზეობა,
 ხევსბრის ლოცვა-ღაღადი,
 დასტურთა მონაცვლეობა,
 ხმასა ხატისა ზარისას,
 ხმას აძლევს მთელი ხეობა.
 ყმანვილთ ხატის ქარს გაყვანა,
 შუბლებზე ჯვრები სისხლისა,
 დალოცვა-დამწყალობნება
 ჩვენის წყლისა და მიწისა.
 მოლაშქრეთ გაიხსენებენ
 იმ პიროფელიან გმირებსა,
 მეფეთა მეფე თამარსა,
 ერეკლეს გასაჯვირვებსა.
 ღვთის მადლმა ლამაზი არი
 გაღმით-გამოღმით სერები,
 ქალთებზე დეკის საფარი
 ყვავილთა ჭრელი ფერები,
 ნისლი აიწვეს დილითა,
 ჩნდება ზოვიან ხევები,
 ტყიან გულმკერდით ჰყუდიან,
 როგორც მძინარე დევები.
 სუმელჯიასის ციხესა
 ცისკენ უპყრია ხელები,
 თითქოს ინატრა უნჯ-ყმანი

თავის სამშობლოს მცველები,
საამო სანახავია
როგორ არ მოვეფერები.

*მარიამობის ბრწყინვალე დღესასწაული,
უკანა ფშავი, 2009 წ.*

სიბერე

ბნელს ხევში ლოდმა იტირა –
მეც მამიგონეთ ერთხელა,
დამტალა წყალის დენამა,
ტალტამ გამლოჯა ნელ-ნელა.
არც მე დამინდო ჟამთასვლამ –
სიცოცხლეც ეხლა მეძნელა,
სიბერეს არ მოველოდი,
მშიერ მგელივით მეძგერა,
ჩემზე თქვეს – აღარა ჰყვდება –
ცა მიწას გამეუყერა,
ესე ყოფილა სოფელი –
აღბათ ეს ბედი მეწერა.

მთვარეს

შენც ამოსულხარ მთვარეო,
 ანათებ დედამიწასა,
 ამოხვედ, ამაიყოლებ
 ვარსკვლავსა ცისჟარისასა,
 დაჯდები ამბავს მიაბობ,
 ჩემი ლამაზი მხრისასა,
 ქოჩრიან ივრის ჭალისას,
 საბუდრის ხალმახისასა.
 ვიგონებ ამბავს, განდობდი
 ნამალევს გუნებისასა,
 როცა უებრო სურვილი
 ანგრევდა გულის ფიცარსა,
 რამდენჯერ ტრფობა ქალისა,
 გულს აღნობს ჯაი ყმისასა.
 ქალთან უენო ვაჟყავი
 ჯავრს არა სჭამდა მტრისასა,
 დანახვა გულის სწორისა,
 ამოსვლასა ჰგავ მზისასა.
 აღამიანის გაჩენა
 მოსვლას ჰგავ ყვავილისასა,
 დრო მოვა, დაიხარგება
 არას წაიღებს სხვისასა,
 თავის გზით წავა ცხოვრება –
 არვინ იღარღებს მკვდრისასა.

შემოდგომა

აგრილდა ღამღამობითა,
ზაფხული წარსულს ბარდება,
ღაბლა ჩამოდის ფოთოლი –
მოსწყდება, ჩამოვარდება.
საწუთრო არვის დაინდობს,
როცა დრო გაუთავდება,
ბუნებას თავის წესი აქ –
წავა და დაიჟარგება...
წარმავალია ზაფხული,
ღვინობა შემობრძანდება,
სიბერესა ჰგავს ტიალი,
თავს უცბად წამოგვადგება
მთებიდან მოდის ცხვარ-ძროხა,
ბარისკე მიიბარგება,
ზამთრისთვის შრომობს ქვეყანა
საქმეც ნელ-ნელა გვარდება.
თეთრად მოგვივა ზამთარი,
ქრიტეს შობისთვე დადგება,
უწყვეტლივ ბრუნავს ქვეყანა,
ხან ტყებია, ხან უი მწარდება,
ჩვენც თავის ჭკვაზე გვატარებს –
რა ვინმე გაუჯავრდება.

იორს

იქნებ მიაბო იორო –
 რა ამბავ მოგაქ მთებისა,
 აგმურღვებია სათავე
 ბუნება ხვარა წყრებისა,
 მეფის ძახილზე ისევ თუ
 ქედზე ჯაც შაიყრებისა.
 თუ ჩამაჰყვება ხაშრულას
 ბაჩლელი მამის ცხენითა,
 მააგელვებდეს ლურჯასა
 მოღერებულის ყელითა.
 დაჰრეკავს აონის ზარი,
 ხმა რო სოფლებსა სწვდებოდეს,
 ხილიანადან, ყვარადან,
 ვაჟები იყრიბებოდეს,
 თხისტყავიანი ივანე
 ლაშქარს არტანსა ხვდებოდეს,
 ყმას მუხასავით ზავთიანს
 მეფისული შვენოდეს.
 შენ გვედრებ დამბადებულო
 ეს ნატვრა ამიხდებოდეს,
 ჯაი ყმა სვილისფერაი,
 ომში აღარა ევდებოდეს.
 მინდორსა ჰხნავდეს გუთანი
 ჯვალი-ჯვალზედა წვებოდეს,
 სოფლიონს, ლიშოს, არტანსა,
 მალ-მალ ბალტები ჩნდებოდეს,
 იორზე, საარაგვოზე
 წელწადს თოფები ტყვრებოდეს,

მოხუცებ ახლუხლები
 ერთად სალექსოდ სხდებოდეს,
 გამრავლდეს ხალხი სოფლებში
 ჯარობას იყრიბებოდეს.
 დამტერდენ ჯვარი წინასა
 ფერხისა ენაცვლებოდეს,
 ყაფრის გორს ზოვის ქუხილზე
 ხაშარს პირიმზე ერთებოდეს.

* * *

ცაში ჰყუფს გუნდი არწივთა,
 მწყრივზე მოდიან ჯარადა,
 წინ მაუძღვება ჭარმაგი,
 შუქი მიჰყვება კვალადა.
 საით მიჰფერინავთ არწივნო!
 მთისას? თუ დაბლა ბარადა?
 საომროდ მივემგზავრებით,
 სამშობლოს დასაცავადა,
 დედას ბევრისას ვატირებთ
 მზეს დავუბნელებთ შავადა,
 რო გავერევით მტრის ჯარსა –
 სისხლი სწვიმს, მოდის ღვარადა,
 ბჯღალებით გაგვაქ ნაჭრევი,
 კენესა დაჰყვება ავადა,
 ჩვენაც იქ ჩავიხოცებით,
 ამ ქვეყნის დასაცავადა,
 სახელითა სჯობს სიკვდილი,
 უსახელოდ – არც ჩალადა.

ცხრაჯარა

ცხრაჯარის ციხეს ვეახელ –
 ცხრავე შავალე ჯარები,
 ცხრაჯერა ვკითხე ამბავი
 წინაპართ დანაბარები:
 – გველი რად ძვრება ლიბოში,
 ქონგურზე სხდება ყვავები,
 ჭინჭარი ჰფარავს ციხის გულს
 სახილად შასაბრალები.
 აღარა შხივის გორდაი
 არა ყრიალებს ფარები,
 მაშინ ომობდენ ვაყები,
 მაშინ გმირობდენ ქალები.
 არა ჩანს ბერი ლუხუმი,
 არ წივის ცხენის ნალები,
 აღარსად გმირი სუმელჯი –
 რქაჯანიანი ხარები.
 ჰასუხი მამცა – სხვა დროა
 იმათ ნუ დაედარები,
 მოვბრუნდი, უჯან წამოველ,
 დარდის ღრუბელში გავები,
 ვთქვი – ჩემებურად ვიომო,
 მუქთად ნუ დავიარები.

* * *

ციხის ჯარს მგელი სდარაჯობს
ციხის საძირკველს – წყეული,
დგას ხავსიანის ტანითა
თავის სიმტკიცით რჩეული,
ჟამთასვლა ვერაფერს აკლებს
ვერც წყევლა-ჯრულვით გრძნეული
ნატრულობს მეციხოვნეთა
ლაშქრის სიმრავლეს ჩვეული.
ამბობენ, გულიც ჰქონია
ბუბუნებს ჯავრმორეული,
მეც მოზარე ვარ ჭირისა
სამშობლოს წყლულით სნეული,
დაგვინაწევრეს მამული
ათასჯერ სისხლდანთხეული.
ციხის ჯარს მგელი სდარაჯობს
ციხის საძირკველს – წყეული
ხან დროს ხაფი ხმით აფხიზლებს
ხარლადი შამოჩვეული.

* * *

ღრუბელი ჰფარავს ჭიუხებს
ნისლი მოჰყვება სერებსა
უხდება ნაბადივითა
ამ ცხრათავიან დევებსა
ხევებში ისმის ღმუილი
ადიდებული წყალისა
ჩანჩქერებადა ჰჳიღია
როგორც ნაწნავი ქალისა
ელდეებო თქვენ რასლა ჰგლოვობთ
ჯავრი თუ გტანჯავთ ხვალისა
ღარდი მეც გადმომდება
მდუმარე ელდისა სალისა.
მაღე დადგება ზამთარი
აღარც იმედი ხვალისა
გაიძარცვება მთა-ბარი
გულში ამშული ბრალისა,
აღბათ ყველაფერს წესი აქ
ბუნების სამართალისა.

თუშეთი

* * *

გაზაფხულს გულითა ვხარობ
 მოდის სიცოცხლის ხალისი
 ყინულს დაუსხლტა იორი
 ისმის შხუილი წყალისი,
 გული ბორგავს და სისხლი დელს
 ჩნდება ფიქრები ხვალისი,
 იაც მოსულა ლურჯაბა
 ტაზათი ყველა მხარისი,
 ერთ ზაფხულს ჟიდევ მოვესწარ
 ხილვა ყვავილთა ჯარისი
 სვეტებად ჩადგა გულშია
 იმედი მომავალისი.

* * *

საით მიფრინავთ ყორნებო –
 შავი რად გაცვავთ ტანზედა,
 თქვენ ჟი ვერავინ დაგასწრებთ –
 წინ-წინ თქვენ მიხვალთ მკვდარზედა,
 მერე დასძლებით ლეშითა,
 ჩამაირიგებთ ჯარზდა,
 შასხდებით ორწოხებშია
 სისხლი გადაგდისთ თვალზედა.
 არც არვის დარდი გაჯავრებსთ
 არც არვის ცრემლი თვალზედა
 თქვენც მოგადგებათ სიყვდილი –
 ცოდვა ჩაგყვებათ კვალზდა.

ოქტომბერი, 2015 წელი

* * *

რა დროს თოვლია აპრილო,
 ცაო, შენ რადლა ჰბინდლები
 იას თუ სიცივით მაჰყლავ
 სითბოს როდისლა გვპირდები,
 ქალს ჰგევხარ შინაბერასა
 დღეში რამდენჯერ იცვლები
 ივრის ჭალაზე ნისლი წევს
 ბალახზე დნება ფიფქები,
 ყვავილნი დაღონდებიან
 ამას რატომ არ მიხვდები
 ტმერთმა დასწყევლოს ზამთარი
 შენც იმასავით ირჯები
 წესია შენი დადგომა
 ჩვენ უი სულ არა გვჭირდები.

* 2017 წლის 10 აპრილს თიანეთში დიდი თოვლი მოვიდა.

ნიკორწმინდობა*

ცად აზილული ტაძარი
 ნიკორწმინდაა სახელი
 მრავალი წლების მომსწრეა
 მრავალი ჭირის მნახველი,
 ნეტა ვინ იყო მოძღვარი
 ჩუქურთმის გამომსახველი
 უნდა იწამო, ილოცო –
 ეგ არის ქვეყნის საშველი.
 მემატიანე წარსულის
 ჩვენი სამშობლოს მხარისა
 ქვეყნად სიწმინდის გვირგვინი
 მალტა მთის, დაბლა ბარისა.
 დიდი გელათის ძმობილი
 ნაყურთხი მცხეთის ჯვარისა
 დაე, ისმოდეს მარადყამს
 გუგუნი მისი ზარისა.

2019 წ., ნიკორწმინდობა

* ეს ლექსი ექსპრომტად დავწერე ნიკორწმინდაში და იქვე წავიკითხე.

ახალი წელი

უარს მოდგა ახალი წელი
 ხმა მესმის ჩვენი მთებისა,
 ბრალთა ჩემო სამშობლოვ –
 ჯოგი დავსხმია მგლებსა,
 გლეჯენ, ძარცვავენ თავის ხალხს
 ვით ურდო ოსმალებისა.
 ჩვენ თვითონვე ვართ გამზრდელი
 ჩვენივ მოსისხლე მტრებისა,
 მიჟვირს ჟი როგორ დავუშვით
 შეცდომა წინა წლებისა,
 გაგვინახევრდა ქვეყანა,
 გამტა ვერ შესძლო ფრთებისა.
 ამათთან ჯაცი ფასდება
 ტალახით თავის ძმებისა.
 თუ მალე ხმაღს არ გავლესავთ
 ქვეყანა დაიცლებისა,
 სოფლებში ქალს ვერ იპოვნი
 მოზარეს თავის მკვდრებისა,
 სხვა ქვეყნებიდან ხმა ისმის,
 გოდების ჩვენი ღებისა.
 რატო სიმხნევე არ შეგვრჩია
 იმ დიდი წინაპრებისა,
 ნეტავი გმირთა აჟვანი
 ჟიდევ თუ დაირწებისა,
 იქნება ვინმე გამოჩნდეს

შამგებუბელი მტერისა,
 თორო დავკარგეთ სამშობლო,
 ჩამოქცევა გვაქ ჭერისა.
 ვიცით, ჩვენვე ვართ მჭედელი
 ჩვენივე ბედისწერისა,
 მინდა ამ წელმა წაიღოს
 ტყვილი მთელი ერისა,
 უფალო, ჩვენც გაგვითუნე
 დღე ლხენისა და მტერისა.

* * *

სუმელჯის ციხევ, მგლისფერო,
 ნაგებო მთების ტინისა,
 გალავანს არვინ გიმაგრებს
 უარიც შაგხსნია რუინისა.
 გორზე წევს გმირი სუმელჯი
 დამცველი თავის ბინისა,
 ბევრჯერ დაგეცა ურჯულო –
 დანგრევა სცადეს ძირისა,
 ბევრგზის მოგინდა ტალო
 სისხლით დაბანა პირისა,
 ხოშარით ქვითინი მოდის
 სანათა ქმარ-შვილს ტირისა.

* მთაში, ჩემს სალოცავთან არის ციხის გალავანი, რომელსაც სუმელჯი ნონჯოლაურის ციხით მოიხსენიებენ მეცნიერები.

არცვინ გულშემატყივარი
 გამზიარები ჭირისა,
 დაცლილა ფშაველთ სოფლები,
 ხმაც აღარ ისმის მზირისა.
 ქონგურზე ყორნები სხდება,
 ლიბოში გველი წივისა.
 თავს გადგა შავი ღრუბელი
 წარსულის მწარე წილისა,
 მზის სხივიც არ გესალმება
 ამომავალი დილისა.

საძმო საფლაავზე*

საძმო საფლაავზე ვისმინე
 გმინვა შვილმყვდარი დედისა,
 შვილის დაჯარგვით ტანჯულის,
 მკრულავი თავის ბედისა.
 ვარამი დედის გულისა
 ზღვას ხილად გაიდებისა,
 დაბლა მტკვრისაჟე მიიწევს
 ტელე ნადენის ცრემლისა.
 სულეთში შასულ გმირებსა
 არ ესმით ლოცვა წყევლისა,

* 2011 წელს აღდგომის დღესასწაულზე მუხათგვერდის სასაფლაოზე მოვხვდი, რა თქმა უნდა, საძმო სასაფლაოზე მივედი და სანთლები ავანთე.

ჯაცის წარსულზე ჰყიღია
სიმკვიდრე სასუფევლისა,
ლაჩრის სირცხვილით ყოფნასა
ბედი სჯობია მკვდრებისა,
ვერც დაგიტირეთ წესითა,
აღბათ ბრალთა წლებისა
მთვარე გიტირებთ ღამითა
ცრემლებად დაიღვრებისა,
თავს დაგიხრიანთ ქედები
ჯაკჯასიონის მთებისა.
არ შაშინდება ქართველი
წურთნა ვინა თქვა მგლებისა?
სიხვდილიც გაიცრიცება
ხან რო გამოვა წლებისა.
ჯარგია, წასულთა ნაცვლად
ორჯერ მეტი რო ჩნდებისა,
ქედზე ჯაც უნდა მოქეჩდეს
ჯარ იდგეს ვაჟყაცებისა,
ხმალზე დაყრდნობით დავითი
დიდგორზე გადმოდგებისა,
დედაც შაიშრობს ცრემლებსა,
სამშობლოც გალალდებისა...

გასაუბრება წინაპრებთან

თქვენ საფლავებთან ჩამოვდექ
 მე თქვენი ჩამომავალი,
 ბაღლობის ნატუსალარი,
 ბევრჯერ სიყვდილის ნაგალი.
 ვერც ვაყაყობით ვიმაგრე,
 არც ქვეყნით დიდად თამამი,
 მინდა თქვენ გაგაგებინოთ
 ეს ჩემი გულის ვარამი.
 თქვენ დროსაც ივერთ მხარესა
 მტერი ჰყოლია მრავალი,
 ხმლითა და სიბრძნით იცოდით
 ჭირისგან გამოსავალი.
 ალბათ სულ ესე იბრძოდნენ
 ის თქვენი მამაპაპანი,
 ჩვენ ყი ვერაფრით ვერ დავდეთ
 ამ ჩვენი ქვეყნის სამანი.
 ვერ შაგინახეთ სამშობლო
 სისხლით, ცრემლებით ნაბანი,
 ვნატრობ, გვადირსოს უფალმა
 ყიდევ გმირების აყვანი.

გულის ჩივილი

შაუყევ ივრის პირებსა
 მურყნით გავსილა ჭალები,
 ისეთები ჩანს ჩვენ მთები –
 რო დევებ ნამძინარები,
 ყვარის მთას ჭრელად ეტყობა
 წვერებზე ნათიბარები.
 აქა-იქ ჩანან ბეჩავად,
 ჭინჭარში ნასახლარები,
 ქალთებს მაჰყვება ხევები,
 დარდიან შებლს რო ტარები.,
 გულისპირჩამოგლეჯილი,
 ტყის პირებ ნაზოვარები.
 აღარა ჩანან მთებზედა
 წალიქად ფშაველთ ფარები,
 წინ არც ვინ შამამეგება
 ვაყებ წელხანჯრიანები,
 მამგონდენ მამა-პაპანი
 მიწაში წვანან ხარები,
 არსად საჯაროს ხალხი ჩანს,
 არცა რეჟავენ ხარები,
 ხალხით დაცლილა სოფლები,
 დამრჩალა ნასოფლარები.
 შველა შავტირე ღვთისშვილთა –
 დარდის ღრუბელში გავები,
 ყმანი ვართ ღამარის ჯვრისა,
 არ დაგვეჯაროს ქარები.

გასაუბრება ღვინოსთან

ღვინოსა ვკითხე, ძმობილო
 რად იცი ჯაცის დათრობა?
 ღვთისგან ნაკურთხი სითხე ხარ,
 ხალხში ჯი არა დანდობა,
 ბევრი საფლავში გაჰგზავნე –
 უფრო ჯი ახალგაზრდობა.
 მითხრა, რად ეგრე ძმისაო,
 რად მავსებ ცოდვა-ბრალითა,
 ყველას სუფრასა ვჭირდები –
 ვის მიუვედი ძალითა,
 რო გახურდება ქეიფი,
 მსვამენ ყანწით და ჯამითა.
 მე ჭკვიანებთან დინჯი ვარ,
 ფიცხებთან ამოვდუღდები,
 რით ვერ გაიგო ქვეყანამ
 რო უკეთურებს ვძულდები,
 არ უნდა, ნულარ დამღვევენ,
 უკან არ გამოუდგები.
 ღვინო ქართველთა სულია,
 ჭირიც და ლხინიც შიგ არი,
 ყველა ხალისით მიირთმევს,
 ტარიბია თუ მდიდარი.
 უფალმაც ღვინით დაგლოცოთ,
 ეგ არი ჩემი მიზანი,
 სულერთი არი ვინცა ვართ –
 მიწისანი თუ ცისანი.

* * *

ხუზაურმა დაიჩვილა
თავის გულის აცრუება,
– რა ჯარგი დრო ნაგვივიდა,
მოგვივიდა რა დროება,
მტყუან ჯაცის ფიცი მიჰვირს,
ბოზის ქორწილ-გათხოება,
ლოთის სადილ-ვახშამ მიჰვირს,
დღეში ხუთჯერ გაბრუება.
დედის მაგინებელ ჯაცი,
მამის წასვლა, გაქსუება.
ქურდის სახლში შამოშვება,
იმის ბრუნვა და ზუება.
ბებერ ჯაცის შულლი შარცხვეს,
მჟავე ცომის გაფუება.
ციცაისა მარხვა დავწვი,
ძალლის ყურით დაყრუება,
ჯოჭლის ცხენი იორლა და...
ჩამქრალ ცეცხლის გაღუება.

2016 წლის 8 ოქტომბრის არჩევნებზე

მზის დაბადებას დავესწარ
ნათლობა ვნახე მთვარისა,
ცად ამალლება ვიხილე
ქრისტიანთ წმინდა ჯვარისა,
დამსხდარნი სათათბიროდა
ძმობა მთისა და ბარისა,
სიბრძნე გავიგე ხალხისა
ჩემი სამშობლო მხარისა.
შავთხოვე ლაშარის ჯვარსა
დალოცვა ქართველთ ჯარისა,
ვინატრე ყოველ ჯარობას
მლოცველი ხატის ჯარისა
ხევსბრის ლოცვაში ჩაწვა
ხატის წინ ეულაპტარისა
შუქად ჩამიდგა გულშია
იმედი მომავალისა.

8 მარტი

რვა მარტს გილოცავთ ქალებო! –
ყვავილნო მთის ჯალთებისა,
ძნელნი ხართ მოსაყრეფადა,
ხელნი ნაქლებად გწვდებისა,
მაგრამ არწივი არწივობს,
თუ გაშლა შესძლო ფრთებისა.
მუდამ ჯი ლამაზები ხართ –
ვერ გვნებთ ჟამთა სვლა წლებისა.
უთქვენოდ არა ვვარგივართ
თუჯი ოჯახი დგებისა,
ბედნიერია ის ჯაცი,
ვის გული ლოცავს დედისა,
ლხინია ომში სიკვდილი,
თუ ცრემლი დაგდის დებისა.
ბევრს ტრფობის ალი აჭხვიეთ
გული დასდაღეთ ყმებისა,
სულში ისეთ ცეცხლს გაუჩენთ
აროდის განელდებისა,
ბევრი გაზარდეთ ვაჟყაცი
ბადალი მალლის მთებისა.
ეს თქვენი თვეც ხო ეს არი
დრო ია-ენძელებისა,
როგორ არ მოგეფერებით,
რა ღმერთი გაგვიწყრებისა.

ნატრულს შამამხვი

ნატრულს წინ შამხვი მზექალავ! –
გულში აშალე დარღები,
ცისქარის ვარსკვლავს გამგვანე
მზე მოვა, დაიქარგები.
ხან ზეცაში ვარ ფიქრითა,
ხან ქვესენელს გადავსახლდები,
იცინი – ჩემთვის დღე არი,
თუ სჯავრობ – დამილამდები.
მე თვითონ მოვალ შენთანა –
გთხოვ, რო ნუ გამიჯავრდები,
მალ-მალე მინდა გიხილო –
გნახავ და, გამიხარდები.
მგლურად მოხტება სიბერე,
ვერაფრით გაუმეტლავდები,
ვერც გულადობით ვაჯობებთ,
ვერც გზაში ჩაუსაფრდები.
ხან გაზაფხულიც მახარებს –
ხან არც ია და ვარდები,
იქნებ სათქმელიც ვერ გითხარ –
იტირებ, გაავდარდები.
ჩემთან ნუ მოხვალ მზექალავ,
არ ამიშალო დარღები,
ყველა წელს თავისი მიაქვს –
წახვალ და დაიქარგები.

რად დამესიზმრე ქალაო

რად დამესიზმრე ქალაო
გულის გამტეხო ჯავარო,
უცხოო ჯერ ვერ გამგებო,
ვინ ვარ, სად ვარ და რა ვარო,
შორით მცინარო ვარსკვლავო,
შუქო მზისა და მთვარისა,
ჩემთვის ბალთამის ტრუბელო
და დამჯარგაო თავისა.
ჩემო ჭატარის ოცნებაჲ
და უკვდავების სადარო,
მომწონხარ, მინდა შენ ფეხქვეშ
გავაგო მთელი სამყარო.
ვერ ვიზამ – შენზე არა ვთქვა,
ანდა, ფარ-ხმალი დავყარო,
დავფიციე რო შენი ტრფობა
კუბოს ჯარამდე ვატარო,
ნიაჲს მივანდე გულისთქმა,
ეს ლექსი გამოვატანო.

ფშავლის ქალს

მზექალავ, ფშაველის ქალო
 რა დედამ გშობა ეგეთი,
 შენ რო გიხილავ თვალითა
 ჩემი მგონია ხმელეთი,
 რო მიბრძანებდე ლამაზო
 სამყაროს გაგიჩერებდი,
 თუკი შენ დამიტირებდი,
 სიყვდილსაც შავიფერებდი,
 სიტყვას შენ დანაბარებსა
 გულს ღილად დავიკერებდი,
 ჭაღარას დავივინყებდი,
 აღარც კი გავიხსენებდი,
 ჩამოვჯდებოდი ჯარზედა,
 ლამაზად დავიმღერებდი.
 სიმურ გავჩქვეფდი არაგვსა
 მათურ-ხევს დავაყენებდი,
 ერთმუხლად მოარდებოდი,
 სულაც არ დავასვენებდი,
 ქარივით მოგიტაცებდი –
 ე მაგას შავიფერებდი,
 ჩემად რო დავიგულებდი
 გულს მაშინ მოვიჯერებდი.

ხაჭოს ჩივილი*

შამამხვდა ხაჭოს ჯვერაი
 შამამაყარა თოლუბი,
 ფერად ჟი გაშაულ იყო –
 ყვითლად უჩანდა ჭროლუბი.
 მაშინავ შამამაგინა –
 მეც საჩხუბნელად მოები...
 ტაფაში რისთვის ჩაგვჭერით,
 ფშავლებ რადა ხართ ყროლუბი?!
 შამაუსხდებით მურგვალთა
 როგორც მშიერა ყოვები...
 თან გადაჰხუხავთ არაყსა,
 რო შაიყრებით სწორები.
 მე ჰურის სატანი ვიყავ,
 გამოვლილი მაქ ომები,
 ყველს ათჯერაცა ვჯობივარ –
 ცოდვით არც დავეტოლუბი.
 მთიულუბსა და თუშებსა
 საჩხუბრად დავექროლუბი,
 თავის სახელზე უნდივარ,
 მაგრამ არ დავემონები.
 ხინჯალიც ეგრე მოგვტაცეს
 შამაახვიეს ჭორები,
 ჩემი სამშობლო მიჩვენავ
 ფშავის დეჟიან გორები,
 ფშავლის პასპორტად ნათლული –
 წინაპართ მონაგონები.

* 2011 წლის დამბალხაჭოს ჯვირელი, სადაც ლაურეატი გავხდი.

ტექსით
მოგიძღვნი

ნუცას, ჩემს პირველ შვილიშვილს

სიამაყე ხარ პაპისა,
ბებოსთვის უნა ვარდების,
გაფრენილს არწივს მაგონებს
შენი გაშლილი წარბები.
შენ როცა უარგად ისწავლი
და დიდი გოგო გახდები,
შენის ცოდნით და გარჯითა
სამშობლოს გამოადგები.
თუ უი შენ ფრჩხილიც აგტყივა –
მაშინვე შენთან გავჩნდები,
ცხოვრება თუ დაგანვიმებს –
ცისარტყელებად დავდგები,
ღმერთმა უმრავლოს ნუციყო,
პაპას შენფერა ბაღლები...

ჩემს შვილიშვილს მარიამს

მარი, ჩემო უარგო გოგოვ –
უედრაჭა და თავნება,
უაბა აღარ მოისვარო,
ბებო გაგიჯავრდება,
ვეღარც პაპიყო დაგფარავს –
თუ სახლში არ დავგვდება.
აბა, ზურგჩანთა აიღე –
ბაღში გავვიანდება,
ბევრი ლექსები ისწავლე –
ღელას გაუხარდება.

დაჩის დაბადება*

პატარავ, დიდო იმედო,
სილალევ პაპის გულისა
სიცოცხლის გამგრძელებელი
ნამალო ყველა წყლულისა,
მშობლებმა დაჩის უთხარით
პაპის დანაბარები –
არ დაივიწყოს სამშობლო
არც თავის სახლის ჯარები,
ჩამოდი თავის მიწაზე
ვრეკოთ განგაშის ზარები
ჩამოდის წონჯოლთაური
ყველამ დამალეთ ქალები.
დათელე შენის ფეხითა
ივრის, არაგვის ჭალები.
ისე მოუხდი საწუთროს
როგორც ტამაზ ქალს ხალები.
ვიმრავლოთ ჩვენმა მოღვამამა
მტერს დაუყენოთ თვალები
ვინც ჯარგი გვყვანდა გვარშია
იმასამც დაემგვანები.

* დაჩი ჩემი შვილიშვილია, რომელიც ამერიკაში ცხოვრობს

მეუღლეს*

ჩემი ფიქრების მეუფევ,
გულში დარდების ღრუბელო,
ოცნებავ სიჯუელისა –
ან გაბზარულო უღელო,
ყველასგან გამეტებულო
ოჯახის ბურჯო უცვლელო.
ვერ ვიგებ, ჩემს თავს რა მოხდა,
ვის ვეყმო, ან ვის ვუმტერო,
სულში დაგროვილს ჭრილობებს
რა წამლით უნდა ვუშველო,
ჩემთვის ყოველთვის წმინდაო,
მთაო თეთნულდო უმტკერო.
ორივემ ერთად დავძლიოთ
მუხანათობა ბედისა,
მხნედ უნდა გადავაქციოთ
ფიალა სავსე სევდისა,
არ შეგერცხვინოთ ქალებო,
მანდილი ქართველის დედისა!
ცხოვრებას უიღევ ვიხილავ
თუ შენთან ყოფნა მელირისა,
ჩემი ფიქრების მეუფევ,
გულში დარდების ღრუბელო
ოცნებავ სიჯუელისა –
ან გაბზარულო უღელო.

* ჩემს მეუღლეს ნანა აბრამიშვილს, რომელმაც ცხრა წლის განმავლობაში ემიგრაციაში იმუშავა, კერძოდ საბერძნეთში

ავადყოფ დედას

ეგ შენი ჯვნესა დედაო,
გულზე დარდად მაქ გახდილი,
რარიგად დამენანები
ავადობისგან დაღლილი.
ამ ხნის ჯაცს-დედის ჰატრონსა
თავი მგონია ყმანვილი,
გნახავ და შენსკენ მოვრბივარ
ბალღივით ხელეგაშლილი.
ჩემზე შრომაში გალიე
სიცოცხლის დიდი ნაწილი,
სიყრმიდან სიბერემდინა
სზიდუ სინმინდის მანდილი.
აღბათ თავს შამოგტრიალებს
შენი მეუღლის აჩრდილი,
გულს ნუ დაწყვეტავს სიბერე
დიდი გივლია მანძილი,
ხო მხედავ მენაც დავბერდი,
შვილი ვარ შენი გაზრდილი,
მოჰყვდები, შენის სიკეთით
სამოთხის გზა გაქ გახსნილი,
მე ვინლა მეტყვის სიტყვასა:
– შვილო! მამიხვედ დაღლილი?!
ბოლმისგან სული იცლება
ვით თასი ღვინით გავსილი.

ჩემი მეგობრის შვილიშვილს – ელენე თეთრაულის დაბადებას

ტირილით მოხველ ელენე
ამ მზიან ქვეყანაზედა,
დედა ღვთისმშობელმ დაგლოცოს,
დაგტრიალებდეს თავზედა,
კიდევ ბევრ დაჩნდნენ ბალები
თეთრაულების უარზედა,
გამრავლდით საქართველოში
როგორც ვარსკვლავნი ცაზედა.
ჰაჰასა უთხარ ბერხენსა –
დადგეს ფშავლების კვალზედა,
ბებოსთან არ მოუშვებენ,
იფიქროს თავის თავზედა,
ლამაზ ნაწალი მონახოს –
დაინვენოდეს მკლავზედა.
ისიც უთხარით ჩემგანა –
მალევე გასცვლიან სხვაზედა,
ჯერ არ მინახავ გამთბარი
ე მაგათ ცეცხლის ალზედა –

ჰატარა ლიზიკო გეგენავას დაბადების დღეზე

ჰაჰა გილოცავს ლიზიკო –
დაბერდი ჟარგი ბედისა,
უფალმა მოგცეს სილალე
არა გაგეგოს სევდისა,
არ მოგწეოდეს ჭორები
ბოროტისა და ყბედისა,
მოგცეს თამარის გონება,
სიტურფე თეთრი გედისა,
გზა-კვალი გქონდეს ბრწყინვალე –
გული გლოცავდეს დედისა .

23.07.2013

მერაბ უძიტაურის შვილიშვილს – ჰატარა მარიამს

ჰაჰა ახალ წელს გილოცავს –
შვილო, დედისმათ ჟერისა,
ისწავლე, ფასი იცოდე
შენი ლამაზი ჟრისა,
ბევრი გაზარდე შვილები
დამმარცხებელი მტერისა,
შენ თვითონ იყავ მმართველი
შენივე ბედისწერისა,
დღემუდამ ჟალთა გფარავდეს
მარიამ ღვთისმშობელისა.

1.01.2014

**ჰატარა "ლიფსიტას" –
მათე ალბუთაშვილის დაბადების დღეზე**

ბიძა გილოცავს ძმისწულო,
გამგრძელებელო ჯიშისა,
გამხარებელო დედისა –
იმედო ჩემი შინშისა.
გიყვარდეს შენი სამშობლო,
დამცველი იყავ გვარისა,
მარჯვდ იცოდე ხმარება
ბექთარის, ხმლის და ფარისა.
ბორბალის სიმაღლე გქონდეს,
ძალა, მანძილა ხარისა,
გფარავდეს სალოცავები
ჩვენი მთისა და ბარისა.

30.07.2013

* * *

*ჩემთვის უცნობ ლაფანყურელ მოლექსეს
სერაფიონ რუსულაშვილს
– დათო თეთრაულის ხელით გაგზავნილი*

შენ ჩემო ბატარა შინშო
აგრემც მე მოგხდი წერასა,
ჩემ დანაბარებ უთხროლდი
იქ ლაფანყურში სერასა,
დიდად აქებენ ლექსშია,
ამბობენ თავისწვერასა.
იქნებ ქალაქში მესტუმროს
დამილოცავდა კერასა,
მდიდრულად თუ ვერ დავხვდები
პურს ხო შავაჭმევ ხმელასა.
მეზობლებს დავესესხები,
ჩაუთლი ხაჭოს კვერასა.
თავად ვერ მოვა, მე მივალ,
მივეახლები ძერასა,
სოფელში ქვრივებ დამალოს,
თორო მოვტაცებ ყველასა,
ერთ წამში თავებს დავაჭრი
უკან მოყოლილ მღვეარსა.
ლოგინზე მიჯაჭვული ვწერ,
იმით ვერ მოვხვდი თელავსა,
ფშავლის ხასიათ ხო იცით –
წევს და ქერებსა ჰბერავსა,
მაგრამ თავისი გონებით
დალოცვილი ჰყავ ზენასა,

ვერცერთი უთხის ქართველი,
ვერ იტყვის ჩვენოდენასა,
ვერ შავციცვლიან ძალადა
რჯულს და ჯაცობის რწმენასა –

მარიამ ხუცურაულს – ჩემს მეგობარს

ლექსით მოგიძვნი სალამსა,
მოზარევ ჩვენი ფშავისა,
მოზიარე ხარ ყოველთვის
ჩვენი ტუბილის და მწარისა.
ყველაზე ჯარგად შენ იცი
ფასი ამ მზის და მთვარისა,
მტერთან ხმალამოღებულო,
მოყვრისთვის გამლე ჯარისა,
ძმებში გაქ შენი ადგილი
სამაგალითო ქალისა.
ნეტავი მალე შაგყარა
ვინ არის შენი წერისა,
მინდა რო ოჯახი გქონოდეს
გამღვივებელი ჟერისა.
დედაა მუდამ გამზრდელი,
დამცველის თავის ერისა,
ყმათა სიმრავლე თემშია
სიმაგრე არის წელისა,
დარაჯო დაუღალაო
სამშობლოს ზღვის და ხმელისა,
იმიტოც გქვია სახელი
მარიამ ღვთისმშობელისა.

მერაბ უძიტაურს 60 წლის იუბილეზე

სალამს მოგიძღვნი ძმობილო,
ქომაგო თავის მხარისა,
არ დაიდარდო სიბერე
რქანიც სწევს ბერის ხარისა.
ცხოვრება გამაიარე –
გემოც გაიგე მწარისა,
ადამიანის სიცოცხლე,
ყოფნაა ერთი წამისა.
მე ჯერაც ვერა გავიგე
საწუთროს სამართალისა,
ცოცხალს არაფრით ვაფასებთ –
შაქება ვიციტ მჟვდარისა,
ჯარგია რო არ შაგრცხვება
დატოვებული ჯვალისა,
იცი ჯაცობის საზომი –
ყადრი ამ მიწა-წყალისა,
ტურფაა სანახავადა
როგორც სინაზე ქალისა,
ყალმით და ჯალმით დაჰხატე
ხედები ილტოს ჭალისა.
ვაჟყაცი გულიანი სჯობს
ხელთ ვადა ეპყრას ხმალისა,
სულ ერთი არი ვინცა ვართ,
ხშირად მთქმელი ვარ ამისა,
უნდა სამშობლო გიყვარდეს
როგორც გამჩენი თავისა,
სიყეთე უნდა აკეთო

არც გეშინოდეს ავისა,
საამაყო მუდამა
ძმასთან შატება ჯარისა,
ფშავლებს ხო ჯალთა გვფარია
დიდი ლაშარის ჯვარისა...

გელა დაიაურს

თავით ბოლომდე შამზარა
შენს ჯარს სიკვდილის მოსვლამა,
იმათ სამკვიდროს წასვლამა
სამზეოს ყოფნა მოშხამა.
სულში სუდარა ჩაფინა
გულს მოწოლილმა ბოლმამა.
სირეგვნემ წუთისოფლისამ,
თავისი რით ვერ მოჭამა,
შენც მძიმე ჯვარი აგყიდა,
სოფლის სიფთილით მორთვამა.
თორღვანის ციხეს შასტირე,
გამაგროს გვერდით ყოფნამა,
უნდა გაუძლოს ვარამსა
ჩვენმა ჯიშმა და მოღვმამა,
არ დაიმწოქო, გამაგრდი –
რქით მინა ჩხვეროს ჯონგამა.

ტარიელ ხარხელაურის დაბადების დღეზე

სამოცდაათი წლისა ხარ
გულით გილოცავ ძმობამა,
ვერა დაგაკლო ჟამთასვლამ
წუთისოფელის წყობამა –
სამოცდაათჯერ მოსვლამა
გაზაფხულმა და რთვლობამა,
რამდენჯერ ნულაის ველზე
აღდგომამა და ბზობამა,
თუოზე ნაბადში წოლამ
სულ მუდამ მთაბრობამა,
ვერც ყინულიან ქედებმა
ბათქნებით თამაშობამა,
სიკვდილის მოსვლამ ჯარზედა
თავისიანთა მტრობამა,
თმაში სიბერის ზამთარმა
გულით ყინულის დნობამა,
ომებმა ქვეყანაშია
ხან დროს ეი შიმშილობამა,
მამულზე ფიქრმა გაცოცხლა
თან-თან ქარცეცხლში წრთობამა,
ვერა დაგაკლო შორიდან
შურით მავანთა წყრომამა,
სამშობლოს ჯარის დარაჯო
ნემც გილატატოს გრძნობამა,
ნემც მოგაყენოს ზიანი
შინშებთან ძმობილობამა.

2015 წ., თიანეთი

მერაბ უძილაურს

ქარგი ხარ უძილაურო –
ვაყი ხარ გულით ალალი,
გაიდრიცები წელშია
დაჰყივი როგორც მამალი.
ნურც მაგით გამიჯავრდები
ქაცმ რო შაგჯადროს მართალი –
ორ-სამი დაგდევეს წაწალი –
ჰჰატრონობ როგორც სარდალი.
ძოლან რო გნახეთ ერთადა,
ქინალამ თოფით მამქალი.
ღობიდან გადმოგიფრინდი
ისეთა დამეც თავზარი.
ამ წინეებში მოგაჭრეს
თითი რო გქონდა დამდგარი,
შენ წაწლებს მე ვათირებდი –
ისევ ზედააქ მთავარი,
შენ თუ ურჩი ხარ სატვრევი
მეც ქირიქტ შაგხვდი ქაქალი.

ტარიელ ხარხელაურს

შენ ჩემო წინამორბედო,
ლექსის ღმერთებთან სადარო,
ხან მყინვარივით გოროზო,
ხან მშობელივით გამთბარო.
ხან ქარიშხალო მთიდანა,
სიოვ ივრისპირს ნატარო,
ხან ხმალო დაუღეველო
არსად აროდის გამტყდარო,
ხან კელაპტარო წმინდაო
ხატზე დაღვენთილ-დამდნარო,
სამშობლოს საკურთხეველზე
ათასჯერ მაინც მამკვდარო.
ხან გულო სააკაძისა
მგლისფერი ციხის ნამალო,
კვირიავ, ობოლ ფშაველო,
ბახტრიონის ქარს შამხდარო.
იქნებ შენ მაინც მიშველო –
ფრთები როგორმე გავშალო,
ნამუსით წინაპრებისა
ჩვენი სამშობლო ვატარო.
ძირ-ფესვი ბოროტებისა
სამუდმოდ დავასამარო,
გპირდები, მუდამ ვიომო –
ფარ-ხმალი არსად დავყარო ...

ერეკლე საღლიანს

გუშინ გისმინე ერეკლე,
ბოძო სვანურის ურისა,
სამშობლოს მემატიანე,
ნამდვილო ზვილო ურისა.
მოყვარე მოყვარესთანა,
ხმალით დამხვედრო მტერისა,
საჩვენოდ მოატრიალე
ბოროტი გული ბევრისა.
უიდევ გამოჩნდი მჭედელი
გრდემლზე დამრტყმელი უკურისა,
შენსავით მეც მჭირს იარა
სამშობლოს ბედისწერისა.
უიდევ გაგვიჩნდა იმელი
მამულის გადარჩენისა,
ვისაც სამშობლო არ უყვარს
მოციქულია მკვდრეთისა.
ამბობენ ჩვენი ქვეყანა
წილხვედრი არი ღმერთისა,
თავისი მადლით დაყვება
სვეტიცხოველი მცხეთისა,
ჩვენც უნდა ცრემლი შავიშროთ,
დრო დადგეს აღმა დენისა,
ვფიქრობ – რო ყამი დგება
ცაზე არწივთა ფრენისა,
უი მოვილხენდით მთურადა,
თუ სიხარული გვეღირსა.

პოეტ ელგუჯა უძილაურს

მოგესალმები პოეტო –
შვილო, ლამაზი მთებისა,
მაჩვენეს შენი ნაშრომი,
მადლობელი ვარ ძმებისა.
ვიცი რო ჩვენი ნაწერი
შვილთა თაობას რჩებისა,
პოეტის ჭკვა და გონება
სიტყვით არ დაითვლებისა,
ლექსი ლამაზად ნათქვამი
მთქმელს შუქად ამაჰხდებისა,
მებრძოლი არი მარადყამს
ღვარძლის ბოროტი ხმებისა,
ლექსი ყინულსაც დაადნობს,
ვერ სცვეთს ჟამთა სვლა წლებისა,
ვერ წაშლის ზოვთა ქეხილი
ვერც ადიდება წყლებისა,
ვფიქრობ ეგ შენი ჯალამი
არასდროს დაიდლებისა,
ღმერთო! მაჩვენე სიმრავლე
ღამარის ჯვარის ყმებისა.

ქუნალისტ მერაბ უძილაურს*

არ დაიდარდო, ძმობილო,
გულს ნუ დაადნობ დარდითა,
ჩვენი თაობის ცხოვრება
სავსეა ეხალ-ბარდიითა.
რო გავჩნდით, არვინ დაგვიხვდა
ხელში ნაჭერი ვარდიითა.
მოვდივართ ჩვენი შრომითა,
ჩვენი საგზლით და ბარგიითა.
მე დიდად თავს არ შეგანყენ,
ცოტას ჟი გეტყვი ჯარგიითა.
ჩვენაც მოგვადგა საწუთრო
სიბერის ცივი ზამთრითა,
მოველეთ, ისევაც წავალთ
ჩვენი ხმლითა და აბჯრითა,
ვიფიქროთ უკან რა გვრჩება
ჩვენის ალალი გარჯითა,
ხო იცი, წუთისოფელი
ბოლომდე ვერვინ გაცვითა.
ესე ყოფილა სიცოცხლე
თავის ცეცხლით და ნაცრითა,
შენც იცი, ეს ჩემი გრძნობა
ჯავრმა რამდენჯერ დაფლითა,
ვერც ზარავანდით ვუნამლე,
ვერც ვერაფერი თაფლითა,
ვერ ეშველება ტირილით,

* ფეხის ამპუტაციის შემდგომი პერიოდი – ძალიან დარდიანი მომეჩვენა.

ვერც რა სიავის გაცვლითა.
არ იჭირება ჯალმახი
გვერდებდამტვრეულ ფაცრიითა.
ვერც იუდეველთ მაიგეს
იესოს ჯვარზე გაჟვრიითა,
უნდა ვახაროთ სამშობლო
ჯარგი მომავლის გაზრდიითა.

აგვისტო, 2013 წ.

მიხა ხელაშვილს

მუხთალო წუთისოფელო
გარემოცულო ბნელითა,
არ გაახარებ ჯეილსა
არ ავლევ თავის წერითა.
შამენანები მიხაო –
მოკლულო ძმების ხელითა,
დაგცადა წუთისოფელმა –
სისხლიც გაჩვენა დედისა,
სამშობლოსათვის მებრძოლო
სამშობლოსავით ბედისა.
ახლოდან დაგკრვენ მძინარსა,
ალიც გწოვს თოფის პირისა,
საშუბმა იორს აცნობა
სიკვდილი დიდი გმირისა
ჟი გაიგეთა?! ფშავლებო,
მოტეხვა ცის ნაპირისა,
შავებს ჩაიცმენ მთა-კლდენი,
ახუნის გორიც ტირისა.
დაგმარხვენ დედის გვერდითა,
გმინვა მიუვა შვილისა,
რამდენი თან ჩაიყოლე,
ნააზრი შენი ტვინისა,
უფალო სული აცხოწე
ორივეთ დედა-შვილისა,
როგორ შავძელით ფშავლებო
ატანა ამ სირცხვილისა.

თემურ წიკლაურის ხსოვნას

ცუდ დროს გაჯობა სიკვდილმა
სამშობლო ქვეყნის მოზარე,
რამდენჯერ შენის სიმღერით
თვალებზე ცრემლი მომგვარე.

მიუხვალ მამა-პაპათა
ვალმოხდილი და მართალი

დავლათიანი ხალხშია

სამეგობროში ალალი,

სულ ხალხის გულში იქნები

აი, ეს არის მთავარი

ბრალთა შენი სიკვდილი

ადრე დაგიდგა ზამთარი

სულეთში მოგეგებება

ძველ მომღერალთა ამქარი.

მნათობი სინათლით ფასობს

წყარო ანჯარა ჩქეფითა

სიმღერით ყვდება ბულბული

მთების არწივი ყეფითა.

ესეც ბუნების წესია –

ზოგ ვკვდებით, ზოგნი ვრჩებითა.

არ ამოვწყდებით ქართველნი

აროდის გავთავდებითა

წავიდეთ სახელიანნი

სხვას ვერას ვიგებთ წლებითა.

თიანეთი, თებერვალი, 2021წ.

ჩემი მეგობრის, მურად სოლომონიას ხსოვნას

შენ რო ჰყვებოდე, სიყვდილო –
აჩა ხარ შასაბრალები,
რამდენის დედა ატირე –
ცრემლით დასთხარე თვალები,
რამდენს შაუტე უდროოდ
ცივი სამარის ყარები.
მოციქულ გამამიგზავნე –
სიტყვა მაქ დასაბარები,
დედას გიტირებ, ვერ მომქლავ,
ახლოს ვერ გამეყარები,
პირისპირ შეგხვდე ვიომო
მთებსა სწყდებოდეს ზვავები
გაგზავნო ჯოჯოხეთშია –
შენს დედას ეცვას შავები...
მე ჟი სამას წელს ვიცოცხლებ –
თუჟი ცოცხლობენ ყვავები.

ავვისტო 2015 თიანეთი

ტარიელ ხარხელაურს

ბუჯა ხარხელაურის ხსოვნას

ვეფხისტყაოსნის გმირი ხარ –
დასახსნელი გყავ ნესტანი,
ოსტატო ბრძნული სიტყვისა,
მე მართალს ვამბობ ღმერთმანი.
მთელი ცხოვრება ხმაღს იქნევ –
ვერ გაიხადე ბუქთარი,
საშობლოს სადარაჯოზე
ვერჯვლის ციხე ხარ მედგარი.
ზოგთად თაფლივით ტუბილი ხარ,
ვისთვის ყი მწარე ნესტარი,
სად სიმაგრეა საჭირო –
ცით ღრუბელი ხარ მჭეხარი,
მომავალს ბურჯად უდგეხარ,
როგორც გრემი და უღდექარი.
ვერ მოვშლით ბოროტებასა –
ვარ სულ მაგისი მყეფარი,
ვისთვის ცხოვრება ცრემლია,
ქრება სიცოცხლე მჭეფარი,
ზღვასა ჰგავ აღელვებულსა,
მშობელის გული მკვნესარი,
ღმერთმა ეგ შვილი გიცხონოს –
ვისი მოვლენის ღლეც არი...

* * *

*ჩემს ძმას, რომლის თიკუნიც „ყორანი“ იყო
– ახალგაზრდა გარდაიცვალა.*

მე შენი მამწონს ყორანო,
დარდი არა გაქ ხვალისა,
შენ არც ცის ჭექა გაშინებს,
არც ადიდება წყალისა.
არც ლეშზე ორობთა ყარყაში
მოშუღლეთ სისხლით მთვრალისა,
არც წყევლა ქადაგ-მკითხავთი,
არც მზერა ავის თვალისა.
არც გაერთობს სიკვდილის ნახვა,
არც ხმა მოზარე ქალისა,
არც ომში გიყვარს ძმობილო
შარჩენა ვისმე ვალისა.
ისევაცა გჭირს ნაბრძოლი
ნაიარევი ბრჯტალისა,
დაუხელუზნებ უფსკრულსა
ნაძმობი კლდისა სალისა.
თვალეები შჭამე ხარ-ჯიხვის,
დაჭრილის ეხში მკვდარისა,
შენაც გადმოგწვდა ქამანდი
საწუთროს სამართალისა.
არა სცოდნია გარჩევა
მამაცისა და მხდალისა,
დარდი მამიძღვენ საჩუქრად
გულში ამშუღლი ბრალისა,
ღამით ქვითინის ხმა ისმის

მშობელი ივრის წყალისა,
სულით იალიმც იქნები
ბადალო ოქრო-ლალისა,
სულეთში შუქი ჩაგიძღვეს –
წმინდა ჟელაპტრის აღისა.

მამის საფლავთან

მოვედი ჩემო მშობელო,
სალამი მამაქ მთებისა,
ლომი ხარ გაუტეხელი
ყველაზე მძიმე წლებისა.
მოგივა დანაბარები,
ბრძოლაში დამრჩალ ძმებისა,
დედათა დაუტირები,
იმ პირტიტველა ყმებისა.
გპირდები, მათთვის სანთლები
სულ მუდამ აინთებისა,
სამჯვიდროს თქვენი სულები
არასდროს გაიყრებისა.
მოგივედ ხელსანთლიანი
თვალეებში ცრემლი დგებისა,
შენ ადგილს მე ჩამაყენეს
ესეც წესია ბედისა,
შენ შვილებს გვირგვინად გვადგა,
ქალობა ჩვენი დედისა.
გული გამამწვეს შენთანა,

საქმე რო გაჭირდებისა,
მინდა – რო შენგან ვისმინო
სიტყვები დარიგებისა.
არ დაიდარდო – გულისთქმა
უსიტყვოდ გაიგებისა,
არცრად სიკვდილი იდარდო –
გმირი არასდროს ჟვდებისა.
უჯან მოგყვება სიკეთე.
ამ შენი მომავლებისა,
ვიცი – რო მომავალს ლოცავს
ბუბუნი ჰაჰათ ძვლებისა,
თქვენგან სიკეთე ნათესი
ელაჰბრად დავგიძღვებისა...

ჩემი ძმის გარდაცვალებაზე

სულ შენ რაღა ხარ სიკვდილო
ჯაცის სიცოცხლის მღევარი,
უჩემრად ჩაუსაფრდები
როგორც ირმის ჯოგს მწევარი,
გაინავარდებ სოფელში
მითომ მინდორში ჯერანი.
ბევრს ჩაუშალე ქალთაში,
ცხარე ცრემლების მტევანი,
რაღა გვმტრობ, დიდხანსა ვცვითოთ
წუთისოფელი ვერანი.
ცოდვა ჯი არი უცდელი
თავის სუდარის მკერავი
წასული ბევრი ვიხილე
უქან მოსილი ვერავინ,
ბევრჯერ მადინე ცრემლად
დარდები გულის მსერავი,
ვერ გაასწორებს გულისთქმას
ვერავი ჟამთამწერავი.
ჯიღე გაჩნდება გვარშია
ჯაი ყმა შუბის მფერავი?!
რად მეფობს წუთისოფელში
ჯანონი დაუწერავი.

ღედის გარდაცვალება

გემშვიდობები ღედაო,
გულს დარდი მანვეს მწარია,
ველარაფერით გიშველეთ,
სიკვდილმა გაგყრა მხარია.
მიხვალ, სამკვიდროს დაგხვდება
შენი ლომგული ქმარია,
ათასი ჭირის მნახველი
ბერი მანძილა ხარია.
მანდაც დასხედით ჯარზედა
მანდ დაინერეთ ჯვარია,
მეუღლეს მიემსახურე,
მიუტანოდი წყალია,
მაიხადოდეთ მანდაცა
იმქვეყნიური ვალია.
ლამეს ვათენებ ფიქრშია,
სულმა ბალტამი დალია,
დამარხვა თავის მშობლისა
ვაჰმე, რა მეტად ბრალია.
მამაგონდება ბალლობა –
ჩამამდის ცრემლის ღვარია,
ნურც იტყვი შენი სიკვდილით
გასწორდეს მთა და ბარია,
ესე ყოფილა საწუთრო,
ხან ტყბება, ხან ჟი მწარია,
სამზეოს არვის დაგვარჩენს
გვადნობს ვით ელვაპტარია.
ვერა გშველს ჩვენი ტირილი,

დიდი გლოვა და ზარია,
ყველას მოგველის სიკვდილი –
ცივი სამარის ჟარია,
წვრილად მაუყევ მამაჩემს
ეს ჩემი ნაუბარია.

შინშეზ

რადამ

მატექსებენ

* * *

შინშებ რადამ მალექსებენ –
 მიფუჭებენ ბაშარასა,
 თეთრაულს რალა მაუნდა
 ნაომარს ძმას ბატარასა,
 მე თუ ე მაგის ჰატრონი
 ჩავაცმევდი მაზარასა,
 მაგას ჯარში გავგზავნიდი
 დავკიდებდი ნაგანასა.
 ლექსის თქმაში მივაფერე
 რაზიყანთ ბაჩანასა,
 ბუდიდან გადმუარდნილსა,
 არწივთ მართვეს ნაგალასა.
 უძილაურს რალა უქენ –
 გაზეთების ქარხანასა,
 ეგ რო თვალებს დააკვესებს,
 ეშმაქსა ჰგავ სატანასა.
 იმერულად გაზდილია,
 ბალტს ეძახის ბატანასა,
 ტარიელიც ხშირად მაქებს,
 ყვავ რო თავის ბახალასა.
 ეგაც სუ გზაზე ჰყუდია –
 გაქრულია გზა-შარასა.
 მაგას ძველი დრო ჰგონია
 რო დასდევდა ცხვრის ფარასა,

* ეს ლექსი მიძღვნილი მაქვს ჩემი მეგობრებისთვის, ჩვენ ერთ-მანეთს შინშებს ვეძახით. ნახსენებია – დათო თეთრაული, მერაბ უძილაური, ტარიელ ხარხელაური და ცოტენ ალბუთაშვილი.

მე ეგ გაქცეული ვნახე –
ცხენსა სჯობდა საღარასა,
ისევ ჩემ შინშს ვენაცვლები,
მავნესა და მაგარასა,
ქისტურად ხელს ჩამამართმევს –
საღამს მეტყვის სხვას არასა,
წითელ თვალეზი დაჰქონან,
როგორც ჟურდღელს ნაცარასა,
ბაძუძნობაშია ჰგავის
ჩემ დედიდა თამარასა,
შამუა და შამააჩენს
არაყიან მათარასა,
მაგის დობილსამც შამყარა,
ქათამივით ჟაჟანასა,
მაგ ქალს მამატაცებინებს,
გამხდის ქვეყნის მასხარასა,
ნეტა ამათ დამაშორა –
უფალსა ვთხოვ სხვას არასა,
ფშაველთ მიყოლ-მოყოლა ჰგავ,
ნაშალაის ბანარასა,
ჩვენ ჯიშს ვერსად გავექვევით –
ცხენ რო თავის ავშარასა...

* * *

ჯარგი ხარ ხაჭოს ჟვერაო
შუა გულამდე დამბალო,
ნახელო ბებერ დედისავ
ფშავლების სადილ-საგზალო,
ტიალო ხაჭო-ერბოო
ყველა საჭმელის ბადალო,
ნაძმობო წინანაქრისა
გლეხი ჯაცივით ალალო,
მაშ მოკვდეს ხუზაურაი
თუ სხვა რამეში გაგცვალო.
შენც გვერდით მამიჯდებოდე
ჩემო თვალთურჯო წანალო,
გულო ჰტალაობდე, იმღერდე
ხან ფხიზელო და ხან მთვრალო,
ჯარგია ჩვენი ადათი
სავაყვაცო თუ საქალო.

ახალუხლებს

დავბერდი, ჩემ თავ გენაცვლოთ –
 მიჭირს ხმარება ფარისა,
 ჩავლიე წუთისოფელი
 დარაჯად ქვეყნის ჯარისა,
 ერთგული ვიყავ მუდამა
 ჩვენ ჯურთხელი მხარისა,
 დავცადე სამშობლოს გული
 გული მთისა და ბარისა,
 ლომგულ მეფეთა აყვანი
 ბაგრატოვანთა გვარისა,
 სულმნათ ერეკლეს ომები
 გრგვინვა ქართველთა ჯარისა,
 დიდი რუსთველის ჯალამი
 სინძინდე მცხეთის ჯვარისა.
 ჯერი თქვენზეა, ვაჟებო!
 მოჰსინჯოთ ძალა მელავისა,
 ერთობით ძალა გექნებათ
 მთით მოვარდნილი ზვავისა,
 უნდა გიყვარდეთ სამშობლო
 როგორც გამჩენი თავისა,
 სიბრძნე გქონიყოსთ დავითის –
 გული დიდმოურავისა,
 მიწამ სიმდიდრე მოგკერძოთ
 ბარაქისა და ხვავისა,
 ციდან უფალი გფარავდეთ –
 სალოცავები ფშავისა,

არასდროს დაგჭირვებოღეთ
მტერთან დაღება ზავისა.

2015 წელი , დეკემბერი

მთქმელებს

სადა ხართ მოლექსებო –
 თავს ხვარ ანებებთ მღერასა,
 ჩამსხდარხართ თავთავისთვინა,
 უყურებთ თავის ეერასა,
 ბობოქრობს ხეზაურაი –
 საომრად შუბსა ჰფერავსა,
 მალმალ მოავლებს მთის წვერებს
 ბებერ არწივის მზერასა,
 ლექსის თქმა მოჰნატრებია
 რო ჩიტის სისხლი ძერასა.
 ჯარობას ჩამაუჯდება
 მთქმელებსა თავის ფერასა,
 წინაპართ სულებს ახსენებს –
 დაჰსერავს ქადის კვერასა,
 დაჰყვება ხელსანთლიანი
 წერა-მწერალის დენასა
 ბოლოს კი ვერც ეგ წაუვა –
 ამ წუთისოფლის წერასა.

* * *

სტუმრად მეწვივნენ სახლშია
 ჰოეტ მგოსანთა ჰამქარი,
 მიყვარს მაგათთან ქეიფი –
 სიბრძნე აქვთ მაინც სხვაგვარი,
 თამადაობს ხარხელაური –
 ჰოეტთა მამამთავარი,
 ლამაზად ჩამოგვილოცა
 ჩვენი სამშობლოს მთა-ბარი...
 არაგველ ბოროტად მიმზერს,
 გამოხედვა აქვს საზარი,
 ჟი იცით, ხუზაურაი
 ვაჟია ნაცად-ნატარი,
 მექარას ისე გააქრობს
 მზეში რო თოვლის ნაქარი.
 აქეზებს ხარხელაური
 აქთ ერთი სიცილ-ხახანი,
 ვერ ჟი ასწავლა წესზედა
 ფშაური ლექსის ანბანი,
 ნეტავი თვალით მაჩვენა –
 დავლოცო მაგის აკვანი,
 ბევრჯერ ჟი გავაჭიმვინე
 მწარე ლექსების ჭაპანი,
 ბოლოს ჟი დავიჯილავე

* ჰოეტთა სტუმრობა თიანეთში, ჩემს ოჯახში, ცოტნე ალბუთაშვილი, ტარიელ ხარხელაური და ნოდარ ოდიშელიძე.

წყნარია, როგორც ბატჯანი,
 მაგის დობილსამც შემყარა
 დამხუროს თავის საბანი
 ნუ მიწყენს, ეგრე ხუმრობდნენ
 ის ჩვენი მამა-პაპანი.

აპრილი, 2015 წ.

ჩაბანოელ ლოთებს – ჩემს მეგობრებს

დამასტეს გორზე ხალხი ჩანს –
 აუჭრელეზავთ ფერდები,
 გულმა შინშისკე გამნია –
 ნავალ, მეც შავუერთდები.
 მაგ ჩაბანოელ ლოთებსა
 აბა, მე რას შავედრები:
 დამათვრეს, ფეხით გავთულე
 ჯამებ-ქვაბები, ვედრები,
 მეჩხუბნენ, მჯილი ვიხმარე –
 სუ დავამტვრიე გვერდები.
 მეფერებიან ქვრივები:
 – ბიჭო, შენ არა ჰბერდები...
 დილით ისევა ღრეობენ –
 ეგენ ცოცხლობენ, მე ვკვდები,
 ნადირ არ გაიწურთნება,
 ვიფიქრე – ჩემთვის ვეგდები,
 მაგათთან ჯდომა-ყოფნითა
 მე ვიცი – ვერ ავშენდები.

ყორა ჯოჭლაშვილის ხსოვნას

ბრალაა შენი სიკვდილი –
 ცოდვით ბუნებაც სწყრებისა,
 საწუთროს ესე სცოდნია –
 ვინც ჩნდება, ჯიდევ ჯვდებისა.
 სიკვდილ-სიცოცხლე ძმანია,
 აროდეს გაიყრებისა,
 ვინ აღრე წავალთ, ვინ გვიან –
 რა გაიგება ბედისა.
 ყოფნა-არ ყოფნის სასწორი
 საითჟე დაიხრებისა,
 საფლავებიდან ხმა მოდის
 იმ გმირი წინაპრებისა,
 რო იყვნენ ძალგულოვანნი –
 გამჯავრებლები მტრებისა.
 შენც მამა-პაპათ მიუხვალ
 თავი ნუ შაგნანდებისა,
 საჯითხავია რო წავალთ –
 ჯვალი როგორი გვყვებისა,
 დავტოვოთ შთამომავლობა –
 ჟერა არ გაცივდებისა.
 ბედნიერია ის ჯაცი
 სად ჩნდება, იქ რო რჩებისა
 ჟარგია სამშობლოს მიწა,
 გულზე რო დაგეყრებისა,
 გიგონებს ახალგაზრდობა
 ხან რო გამოვა წლებისა,

ვფიქრობ, ეს ჩემი ნათქვამი
აროდის ნაიშლებისა.

2013 წ.

ცოტნე ალბუთაშვილის დაბადების დღე

შაიყრიბიან შინშები –
 ტექსის იხდიან ვალებსა,
 გასთეთრებია თმა-წვერი
 ბებრებსა ჰგვანან ხარებსა,
 ცოტა გვერდ უზის უმცროს ცოლს,
 ნაბავს ციცაის თვალებსა,
 დაბადების დღეს უხდიან –
 მაუფიქრებავ ქალებსა.
 რა ცუდ დროს დაბადებულა
 დიდმარხვის პირველ ღამესა,
 გვერდს უზის გუდამაყრელი –
 ლომსა ჰგავს მწოლიარესა,
 სიბერიით შეშინებული
 რეკავს განგაშის ზარებსა.
 თუ გაჯავრდება ძმობილი –
 მაგას რა დაიზავებსა,
 ე მაგის სახელიმც მომცა
 დევებს დავჭრიდი თავებსა.
 შამუა ლაფანყურელი –
 შამაიყოლებს შარებსა,
 მალიმალ გაილექსება
 სიტყვებს ამასთქმოს მწარესა,

შახედულად ჟი გნოლსა ჰგავ
ჯაკაბის მოზიარესა.
ბოლოს ზის ხუზაურაი –
ჰირ უგავს ციხის ჟარებსა,
სად მივა, გულით მიიტანს
სამშობლოს დანაბრებსა,
ლექს იტყვის გონივრულადა,
ლოცავს ზეციურ ძალებსა.
თან მხრებში შაიჩეება
დააჟრიალებს ქალებსა.
გამოვა, გაჯავრებული
მააჯახუნებს ჟარებსა,
თქვენ აფეება ჟი დავნვი,
რად არ ასვენებთ თავებსა
მუდამ თქვენ მაყურებელსა
ნეტა რა გაახარებსა...

თბილისი, 2015 წ.

* * *

გამიხარდა – ჯაც ვიპოვნე
ჭკვა-გონებით შამეობილი,
რა უჭირს ალბუთაშვილსა
ცხოვრება აქ აწყობილი.
მრჩევლებიც კი ბლომადა ჰყავ,
ზოგ წანალი, ზოგი დობილი,
თავისებს არას მაუსმენს –
იმათ არი დანდობილი.
თებერვალში ვაშლი ჟრიფა,
დეკემბერში ჯარტოფილი.
მგონი ბირჯასაც გაუგავ –
ლოცავს ჰირქვე დამხობილი –
უფალმა სოფელს აჩუქა
ჯაცი ესეთ გამოცდილი
აქით სამოთხეში წავა
სიცოცხლეში ვალმოხდილი.

პოეტ ქალთა შეყრება*

პოეტთ ყრილობას დავესწარ,
ჩამამსხდარიყვნენ დედანი,
უაცი ჩემ შინში ეტანა,
ნეტა ხვარ არი ცვედანი
მათურელთ ქალი ტულუნებს
როგორც ბებერი ქედანი,
სულ მაგასთანამც მამყოფა,
არ მოვიწყენდი ტმერთმანი.
ქალებ სუ ანგელოზნია
ცოტაად თავისწვერანი,
ბურჯები პოეზიისა
ტმერთმა დალოცოს ყველანი.
არ დაიტალონ წერიტა
არ გაუთავდეს მელანი,
იფრინონ, როგორც მიჭქროდა
ბარათაშვილის მერანი.

08.03.2012

* მოზარდ მაყურებელთა თეატრში პოეტ და მწერალ ქალთა შეხვედრაზე მიმიპატიყეს, პრეზიდენტში მამაქაცი მხოლოდ ცოტნე აღბუთაშვილი აიყვანეს. მინდოდა სიტყვით გამოვსულიყავი და არ გამომიყვანეს.

* * *

ლექსი ვიუბნოთ მთქმელებო
ძარღვიანი და მაგარი,
ცაზე ქუხილად მოვიდეს –
მინას გაჰქონდეს ზანზარი,
ყრყოლასა გვრგვიდეს ტანშია,
მტერს ეცემოდეს თავზარი,
არ იყოს მშიერ-ტიტველი,
მუდამ ჰყვაროდეს მთა ბარი,
ვალმერთოთ ჩვენი სამშობლო,
ჰაჰათა ნაამაგარი,
ისე გამრავლდეს ქვეყანა –
როცა მეფობდა თამარი.

2011 წ.

შინშს ცოტნეს

ჩემ შინში ვნახე ძოღანა,
 ცარიელ ყურებ დამრჩალა,
 მე ჯაი ჯანზე მეგონა
 ეულაპტარივით დამდნარა,
 ცხოვრების მეტი ნაწილი
 სუ შენებაში ატარა,
 ბუნების მესაიდუმლე
 თან მექალთანე გამხდარა.
 არ მაჰყვდე ბევრის შრომითა,
 ცრემლიანი არ მატარო,
 ღმერთმა ბევრ მოგცეს ქონება –
 მაგით ვერ გამამაჯავრო.
 ჭკვას დაგარიგებს შენი ძმა
 ორად გზა-კვალზე დამდგარო
 ორ ცოლს ორ სახლი რო უნდა –
 არ იცოდია?! თავმკვდარო...
 გისველებს ტანისამოსსა
 ოფლი ზედ ჩამონადენი,
 ზოგან ზედსიძედ მიხვედი –
 რით ვერ ისწავლე მაგდვენნი.

ალბუთაშვილს

გუშინ დილითავ დავითვერ,
 ვგრიხე ეშმაჟის ბანარი,
 შუალამისას წამოვდექ,
 სულ ამრევიყო ჟამჯარი,
 შინშო, შენ მამაგონდი,
 შენ გაჟეთებულ-ნაქნარი,
 ქვრივების გზაზედა სდგებარ.
 როგორც თუშების სარქალი,
 ნეტაი გამაგებინა,
 ე, მაგათ ბაზარ სად არი?!
 სამი-ოთხს მაინც გიყიდდი –
 მიჰფრინდე, როგორც აფთარი,
 დღე-ღამე არეული გაქვს –
 დასდინხარ, როგორც ჩაფარი,
 ლოთი და ქალთა მიმყოლუ
 სუყველა ყროლი რად არი,
 ბევრჯერ ჟი მენაც ვიბოლმე,
 გამოგიტყდები რაც არი,
 ხან ვიტყვი, მოდი – დავყვერო,
 ყვერჩი მოაჯრა ბანარი,
 შვიდ-რვა ჟრუხობა მასწრო,
 მე სადღა ვიყავ თავმეკვდარი,
 მეც შენ გზას უნდა დავადგე
 დამინიავდა ნაცარი!...

10.02.2010

შინშს ცოტნეს

ჩიოდა აღბუთაშვილი,
 სიტყვას ამოსთქომს მწარესა,
 რაც უპატრონოდ ქალ დარჩა
 ყველა მე დამამწყრალესა,
 როდამდე უნდა ვიბრძოლო,
 ვფარავდე ქვეყნის ვალებსა?!
 წამამეპარა სიბერე,
 ველარ ვუდივარ ღამესა,
 ჯეილი მყავის წაწალი-
 პირ უგავ სავსე მთვარესა,
 მივალ და მივეყუდები –
 მივუჯაყუნებ ჯარებსა,
 რო ვუთხრა! ოქრო მაჩუქე –
 იმას არ დაინანებსა.
 ჩემ შინშიც გამიორგულდა,
 დადგა რუსების მხარესა,
 მალ-მალ მიგზავნის ლექსებსა –
 მოკითხვას დამიბარებსა,
 თან დამარიგებს ჭკვაზედა –
 ეგენ დაგთხრიან თვალებსა.

15.09.2010

შინშს ცოტნეს*

რა გიჭირს ალბუთაშვილო-
 განთქმულო ღვინის სმაშია,
 ორ-სამი ცოლის ჰატრონსა
 ერთიგ არა გყავს სახლშია.
 თორმეტს ცოლისდას პურს აჭმევ,
 ერთ ძალღის შენახვაშია,
 ზაფხულში ბათუმს არ აყლებ –
 ფერ-ხორცს ინმენდენ ზღვაშია.
 ორ ფრონტზე იქნევ სატევარს,
 ცოლ-შვილთანა ხარ ზავშია.
 ცხოვრებას ისევ მიჰვები
 რო ნიშა ხარი ჟვალშია.
 ლექსებით იცი შინშისად,
 მოკითხვა სალამ-ქალამი,
 შენ ჩემ ერთ წანალ გაქვირვებს –
 მე შენ დამდევარ ქალანი...
 ჯეილ რო ვიყავ, მეც მყვანდა
 მწოლელ-მდგომელი მრავალი,
 მაგ საქმეში მეც მივილე
 დროშები გარდამავალი...
 შენც დაგიდგება ერთი დრო –
 აღარ გაგივა ფართხალი,
 როცა ორ დედალ ნამატით
 თავს დაგადგება ჟაჟანით,
 მაშინამც შენ თავ მანახა,

* ცოტნემ ცოლისღები, ცოლ-შვილთან ერთად, ზღვაზე გააგზავ-
 ნა დასასვენებლად და ჩემთან დაიკვება, თანაც ამბობდა, რომ
 ბევრ ღვინოს იტანს და ვერავინ ათრობს.

შენი ნაფრენი-ნაკვალი,
აქეთ დაგრჩება ნაქისტარს
გროზნო, შალი და ხანჯალი.
ჩვენ ორის გადაძახილში
ვინც ვერ იქნება მართალი,
იმის ცოლურთ ფარეხში
ჩვენ რემბო იყოს სარქალი.

12.08.2010

ჰასუხი ცოტნე ალბუთაშვილს წონჯოლაურების გალექსებაზე

წონჯოლაურებს შავვადგა
სალექსოდ ალბუთაშვილი,
მე მაგის ყბაში ჩავარდნა,
მწარედა მაქვის დაცდილი,
ეშმაქად დაბადებული,
საგმის ჭალაზე გაზრდილი,
მაგის გაცნობას მერჩივნა
გამამსუვიყო მატილი.
ჩემ ბიძაშვილი სწვევიყო –
კაც ანგელოზთა ნაწილი,
თურმე აისრე დაათვრა,
არ შარჩა გონის ნაწილი,
ქერაჩი მოფსმას აბრალებს –
ეგ ხო ჭორია ნამდვილი,
ეგათ თავმოჭრას მერჩივნა –
მენახა შარვალგახდილი.

3.10.2010

სტუმრობა ცოტნე ალბუთაშვილთან

უვირას დედიდათას გაველ –
გავიხსენე ყმანვილობა,
გამიუვირდა ჩემ-შინშისა
ქეიფი, ხელგაშლილობა,
ერთ-ორ ღამეს შამინახა,
მიქო ზნე და გარჯილობა,
უინალ მუშაობით მამულა,
ეგ თუ არი მასპინძლობა,
ვერ გავიგე, ვის ფერია
საითეუ აქ გახრილობა,
ორი დღეა პირქვე ვწევარ –
არ გავიდა დადლილობა.

16.11.2010

შინშს ახალ წელს

შინშო წელიწადს მოგილოცავ,
 ალალ გულით, გონებითა.
 შენი ოჯახი აივსოს
 დოვლათით და ქონებითა.
 ტაშარის ჯვარმა გიცოცხლოს,
 უმცროსები სწორებია.
 ყველა ჯარგი ვერ იქნება,
 შიგ ქი ზოგიც ყროლებია.
 იახსარმა აგაცილოს
 მითქმა-მოთქმა ჭორებია.
 მამა-ღმერთი მეკვლედ გყავდეს,
 გაგიმრავლდეს საქონია.
 მინდა ბევრი დააგროვო
 ერბო, დამბალ-ხაჭონია,
 ტარიბ ჯაცის ფიქრი დავწვი
 შენი ჩემთვის ნაქონია.
 რა ვქნა, მაინც შენი ძმა ვარ,
 ხან მრუდე ვარ, ხან სწორია.
 ეგაც ზომით გაგეზარდოს,
 რო გყავ გვერდზე მამწოლია.
 ბალღიც ხო ნებით გაჰმართეთ
 ჯალათით არ მაჰყოლია.

1.01.2011

ცოტნეს

მე ჩემ შინშს აღარ ვენდობი –
 უნდა შავქმნა უომისია,
 ვერ გავიგე მე სისწორე
 სიმართლის თუ ჭორისია.
 ღვინო – არაყ გავვითავა,
 რა უშმაყმა მოგვისია,
 ჯაც დაბერდა, ვერ ისწავლა
 წესებ ქალთან წოლისია,
 ყველგან ბალღებ დააყეთა
 გიო, მათე, ბორისია.
 სამი-ოთხგან სახლს აშენებს
 პატრონ ორის ცოლისია,
 მანქანით მთვრალ გადავარდა –
 ყიღვა უნდა ჭორისია,
 ვეტარც ჯი ვისმე აშინებს
 ღრენა ბებერ ლომისია,
 დავარიგებ, აღარ მისმენს
 წურთნა დავწვი ყროლისია,
 ბრძენის ჭკვა თუ არ ექნება –
 ჰქონდეს ავის სწორისია.

ჩაბანოვლებს*

თებერვლის ქარი ბობოქრობს –
არ გაისვლება გარეთა,
ვათვარიელებ მიდამოს,
ფიქრებს მივლ-მოვლევ მწარესა.
რამდენჯერ ჩაბანოვლებმა
მოკითხვა დამიბარეთა.
ხან სამავნეო მიგზავნეთ,
ლექსითაც გამამწერეთა,
ხინჯალზე შამამიარეთ –
პირში ანტრია მჩარეთა,
ე, მაშინ ცალგულები ხართ,
ღვინო – არაყს რო დალევთა,
არც საქონ გაგახსენდებათ,
არ იყურებით გარეთა,
თქვენ ფეხი ვერსად იყიდეთ
ქვეყანა მაიარეთა.

2011 წ.

* ნაკითხულია თბილისში, ფშაური პოეზიის სალამოზე

ნუგზარ ჯიმშიტაშვილს, ჟორა ჯოჭლაშვილს, უშანგ ჯიმშიტაშვილს*

ნუგზარა გადამეკიდა –
 უნდა დავლიოთ სასმელი,
 მე ჯი ვილანძღუ, ვეჩხუბე
 არა გავუშვი სათქმელი:
 – თუ ჯიდევ სასმელს მიხსენებ
 არა ვარ ფეხის მამდგმელი,
 ძმარ-ღვინო დამღუვინა –
 გაუწყრეს თავის გამჩენი.
 მაგისა ვერა გავიგე –
 ხან უჭყო არის, ხან ბრძენი,
 ხუთი- ექვსი ჰყავს წაწალი,
 აღარ აღგება საშველი.
 უშანგა აღმასჯომია
 გაჭირვებულის დამცველი,
 ჟორა ჯი მასწავლებელი
 ბევრ ახალგაზრდას გამზრდელი,
 სიმთვრალით ძროხა დაჯარგა
 ჯაცი არ არი მნახველი,
 მარიამ იწყევლებოდა:
 – გათავდეს მაგის სახელი.

2013 წ.

* ნაკითხულია თბილისში, ფშაური პოეზიის საღამოზე, პროფესორის სასახლეში

ნუგზარ ჯიმშიტაშვილის [ბირჯა] დაბადების დღეზე

სამოცი წლისა მაჰყრილხარ –
 გულით გილოცავ ძმობამა,
 ვაჟაის სულის ცხოვნებამ,
 იესო ქრისტეს შობამა,
 ვაჟი ხარ უბერებელი
 ვერცრა დაგაქლო მტრობამა,
 თმაში ჭატარის გარევეამ,
 სიბერის წამოღგომამა,
 ხალხში ჭორების სიმრავლემ,
 ტყუილად ჯაცის გმობამა,
 ცხვრების ორომტრიალმა,
 ქვეყნის უკუღმა წყობამა...
 დაღვინების დროს დადგომამ,
 სამოცჯერ სთველმა რთვლობამა,
 მთაში ზვავების ქეხილმა,
 აღდგომამა და ბზობამა,
 სამოცჯერ ვარდობის თვემა,
 ბარში ყვავილთა ჭუნობამა,
 დარჩენამ სიმარტოვითა
 შვილების პატრონობამა.
 გულის დაღალვა ჟი იცის
 ობლების კვერის ცხოობამა,
 ნეტა არ შაგაძირწოლა
 ორის წაწალის წყრომამა,
 ორად გაყოფამ გულისამ –
 მაგათმა ზომვა-წონვამა,

რატო არ იცის მოწყენა
 ქალის ალერსით ტუბობამა.
 არც არა შენ მოგიტანა
 სომხებთან მეგობრობამა,
 ძმა იმას დაგარიგებდა –
 სულს არ აჯობოს გრძნობამა,
 სამოც წელს უიდევ გაცოცხლოს
 ჩვენის ბატონის ყმობამა.

ქეიფი ჩაბანოში

უშანგასა აქ ქეიფი
 ტოში თოფივით ტყვრებოდა,
 ომი ხვარ არი ნეტარა,
 ქალაქს შუქები ქრებოდა.
 ასდიდებიათ საგამი,
 ცოტა ქეიფსა სცდებოდა,
 იქნება გემი გეყიდათ –
 თქვენ სოფელს წაადგებოდა,
 უოჭლაშვილ უაპიტან იყოს,
 ბირჟა შტურვალთან ჯდებოდა,
 ჩემ ძმა ფარსადანს სასმელი
 აროდის გაუწყდებოდა,
 გეშველებოდათ მაშინა
 გზა რო გექნებათ სავალი,
 უი ვიცი ჩაბანოვლებსა
 ან არაყ დაგლევთ, ან წყალი.

ჩაბანოვლებს

შაგვყარა დამბადებულმა
ქისტი, ბირჟა და ჯვესია,
ამათთან რატა მინდოდა –
ესეც თუ უფლის წესია,
ეს დაბალხაჭო ფშავლები
საიდან გადამესია,
ვერ ვატყობ ჩაბანოვლებსა
რომელი უკეთესია.
ქისტი მალტიდან მიყურებს –
გაიდრიცება წელშია,
ბირჟა უი ისითა არი,
როგორც ნადირი ტყეშია,
ხან ისე გამაჯავრებენ,
ვერაფრით ვარჩევ მტრებშია,
მაგათ ის ხვარა ჰგონავისთ,
არავინ მიწვეს გვერდშია.
დადიან გადამბულები –
დავწვი მაგათი მწყემსია,
უჯანავ დაუბრუნდება,
რაც ჩემთვის დაუთესია.

ჩაბანოვლების შეშობანა*^{*}

გახდა ჩაბანოს ტყეები
 ნაჟაფ-ნაჭერი ხერგილი,
 ყორამ თქვა: ბებერლა ვარ –
 მე ხო შეშობას ვერ ვივლი,
 ჩემ ძმობილ უშანგა მყავის
 მეშეშედ გამობრძმედილი,
 შამაბლევლებს მანქანას
 უზაო შამოძეძგილი
 მოალის, კოტრებს დამიყრის
 ამაყი, წელგაბრექილი.
 თურმე ზომამი მაკლებენ
 მამა-შვილსა აქ ერთ ჰირი,
 მოსულან ქალაქიდანა,
 მოსამართლე და ვექილი,
 ნუგზარა დინჯად მიდ-მოდის
 როგორც უიტსონ ჩერჩილი,
 უჯან ნაქისტარ დაჰყვება
 ედვარდთან გამოჩეჩილი.
 სამართალს ვიზამთ-ჰყვეხნიან –
 რახან საქვეყნოდ ვერ ჩივი.
 ყორა ჟი იგინებოდა
 შამცივინულ-გამობოლვილი,
 მაგათ სამართალ ჟი დავწვი –
 სოფელი მაგათ მოვლილი,
 ეგეთ შეშობას მერჩივნა –
 კიდევ მეყიდა ორ ვირი.

* მოლექსე გიორგი (ყორა) კოჭლაშვილს მამა-შვილ ჭიმშიტამ-ვილებმა შეშა მოუტანეს და ზომებში მოატყუეს.

სტუმრობა ყორა ეოჭლაშვილთან*

ფშაურ სიმღერა ვერა სცნობს
 დო, რე, მი, ფას და სოლასა,
 ფშაურ სიმღერას ვასწავლი
 ანტრიეებზე ყორასა.
 ისეთ გემოსზე ეი ვჭამე –
 მითომ მოჭქონდა სონასა**
 უყოლიბოვა ჯობნილა,
 ეგეთ შეგირდის ყოლასა,
 იმთვენა არაყ მასმია –
 ლამის ყურშიით ყონავსა.
 დავათვრეთ მასწავლებელი –
 ცოტნე სიცილით გორავსა,
 განა ვუარობ – ყროლ ეი ვარ,
 ვერ ვიგებ ზომა-წონასა,
 თანაც სალექსოდ შამადგენ –
 მყვედრიან ქალთან წოლასა.
 ნუგზარაც მაგათ ამყოლი
 ფუტურასავით ბოლავსა,
 არ მღერის, ნეტა სიმამრზე
 როდის მორჩება გლოვასა,
 მაგას ცალყე ხვარ გაუხსნი
 ფშაურ სიმღერის სყოლასა.

ჩაბანო

* 2012 წელი, ჩაბანოელმა მოლექსებმა მიმინვეს ფშაური სიმღერის სასწავლებლად. მთელი ღამის განმავლობაში ვიმასწავლებლე, მაგრამ ვერ ისწავლეს, მეც დავთვერი და ჩამეძინა.

** სონა – დედაჩემი

სიტყვას
შაგბელავ

* * * *

*ცოტნე ალბუთაშვილი
ნოდარ ოდიშელიძე*

დავათში ოდიშელიძე სისხამზე იწყებს მღერასა
ძმები მოუვლენ ლომები, მაგათამც მაჭხდის წერასა
სუფრა სხვა ყველათ სრული აქვს, ხაჭოთ მაჭხელავს ვერასა.
ადიდებს დამბადებელსა, გადაჰყრავს ნისლისფერასა.
დაჯდება, ჩაილილინებს, ფანდურს ჩამაჰყრავს ცერასა
ჟი ვერ აყოლებს თითებსა, უშნოდ გაადენს ჟღერასა.
ჟაცი არ არი ჰატრონი, შატუქსას, შაჩერასა
ან მუშტ გამართას ვინამა, შამაჰყრას, შაუფერასა.
სად მაგის საქმე არ არის, იქ რად აუბნებს ენასა!
მაგრამ წესად აქვს, ყურს უგდება დაჩაგრულთ გულის ძგერასა.
ჩაგვრას არ შაურიგდება, არ მამლის თავის ჩვევასა.
ყველა მჩაგვრელთან იომებს, არ იქამს გამორჩევასა.
ჩაბანოს უთვლის სალამსა, ცოტნესა, თავისფერასა,
სითბო, სიტუბო და ბარაქა ებედოს მაგის ჟერასა.
უმრავლოს მოსადევარი, თეთრი თმით დაუბერასა.
ფშაურმა მაგან დაარქვა დამბალხაჭოის ჟვერასა.
ერთ საყვედურსაც შაჰყადრებს, მაგ ოქროსსაციქველასა
შინშობის ღალატს არ ურჩევს, მაგ ინსტიტუტის რღვევასა.
რად გულს არ გაიქარებს შინშის ნაღვლიან მხერასა
რად-რა უშლის ზაურსა ნათლის ნათელის ჟვლევასა,
თუ ფიქრობს, ჟაცებს მამულევს ქალეზზე თვალის ჭერასა.

* ჩემს შინშს, ცოტნე ალბუთაშვილს სუფრასთან ჯდომისას თავის შინაბერა ნადობზე სიტყვა გადაუჟარი, რაზედაც ძალიან გაბრაზდა. ეს გაიგო ნოდარ ოდიშელიძემ და გამოგზავნა ლექსი. ამის შემდგომ დაიწყო ჩვენ შორის ლექსით ჰაქრობა.

დიდი ამბავი... რა მოხდა, მაიმცვრივ-მაირთველასა,
სადმე, ე ფშავის არეზე მუხლს დაჰქრას ნაბდის ძველასა,
განა ნაპირზე ჩაატხვნის, ან ძირს დაუწყებს მტვრევასა,
ლუკმა რო ჯამში ჩავარდეს, ეგ ურჩვენია ყველასა
გონით მაიქე, ცოტნეო დაჰყევ ჭკვიანთა რჩევასა.

ნ. ოდიშელიძე

22.01.2014

ზაურ წონკოლაურს

დრო მიდის წონკოლაურო, ჟამ გვიდგა სიბერისია
უკვე დაგვიდგა დრო-ხანი წელთა სიმრავლის თვლისია
თუმცა უი გაქრა ხალისი ზეცაში თესვა-ხვნისია,
მანინ არაფერს დაიშლის უიდევ გავლება უვლისია.
არ-უი-რა ხდება ისეთი, რაც არ გვსმენია სხვისია,
მაგის დასტურად ივარგებს ლექსებ ძველ მოქმედებისია,
ბაიაშვილის ჩივილი, ნათქვამი ხახონისია.
გულს ნუ გაგიტებს ძმობილო, სიმრავლე ჭატარისია.
შუადლის მერე იმატებს ძალა-სიფიცხე მზისია,
რაც უნდა ხანი მოყაროს, მუხლ არ დადგება მგლისია
ჩრდილიც ხომ დიდიზე იშლება ბერის არწივის მხრისია,
ხარს სიბერეშიც უხდება ბუბუნით გავლა გზისია,
ჟამიდან ჟამზე უვილი, შეძვრა მიწის და ცისია,
საამო არის სასმენად სიმღერა სიცოცხლისია.
სიტურფე გაზაფხულისა, სისრულ-სისავსე სთვლისია
ჩავივლის, თვალს გაგაყოლებს, გულ თუ არ გიდევს ქვისია
ბერთაცა ჰმართებს ფერება ქალისა ლამაზისია.
გავიხსენოდეთ საადი, ოთხმოცდათვრამეტ წლისია.
არ-თუ-რას გაფიქრებინებს ნაქნარი წინაპრისია –
საქცევს იცოდნენ დარჭობა ბებერი ხარის რქისია.

ნ. ოდიშელიძე

ოდნეულიძისთვის მიწერილი

თებერვლის ბოლო დაგვიდგა,
 ცრემლად იღვრება ზამთარი,
 სითბოსგან გამოსწორდება
 საქმე ყინვისგან წამხდარი,
 გული მეწევა გარეთა
 გაზაფხულის მზით გამთბარი,
 თვალით არ დამენახვება
 უცვი უსაქმოდ გამცდარი,
 ზარმაცი მუხის ყუნჭსა ჰგავ
 არც ცოცხალია, არც მკვდარი.
 გავხედავ ყოველ დილითა
 ივრის მთებსა და სერებსა,
 აქ სამოთხეა უცვისად
 აბა რა დამაბერებსა,
 მალე მოსჯდება ზოვები
 ხევხევებს დაახველებსა,
 გადამწვანდება მთა-ბარი
 უცვის გულს მათჯერებსა,
 მალე ვიხილავთ ყვავილთა
 ჭრელებსა, ლამაზ ფერებსა.
 აყვავდებიან დეკანი –
 მაჰფარვენ მთების წვერებსა,
 ყრყოლასა მყიდებს ტანშია
 ველარ ვაჩერებ ხელებსა,
 შავხვდები, მივესალმები
 შინშებს ჩემსავით ძველებსა,

შავხვდები, მოვეფერები
დათვი რო თავის ბელუბსა,
მადლობას გიძღვნი გულითა,
მანძილა ხარს რო მადარე,
გულსა და გრძნობას გზა მივეც
სიხარული ვერ დავფარე,
ცაში არწივად ავიჭერ –
ცა-მინა შამოატარე,
სამშობლოს სადარაჯოდა
ღონე თქვენზედა დავყარე,
უფალს შავთხოვე სილაღე –
დარდი და ბოღმა გვაქმარე.

თიანეთი, 2014 წ.

ზაურ წონკოლაურს

რად არ ამბტერდი ივრელო, რად-რა მამბზარე ლექსითა
შენაც ხო არაგველ იყავ მოდგმით, ძირით და ფესვითა
სუყველა თიანელ გახდით, ვინც ივრის წყალი შესვითა
ჯვარ-ხატის ჯალთას მამწყდარნი ჟი იგობებით სეტყვითა
ყურ მიგდეთ გონში ჩაგაგდოთ ერთს მართალ სიტყვას
გეტყვითა

ლომი ბებერიც ლომია თავის ლომობის წესითა
არ იქამს ქედის მოხრასა, მტერთ ჟი გაავლევს ჟვნესითა
ფიქრიც არა აქვს არაგველს, ისარს რამდენი ესვრითა,
მოჰყივის წუთისოფელსა ნახემსებ ქორის ხემსითა
მაგას ვერაფერს დააქლებთ, ძან ჟი ჰმაგრობთ ერცხვითა
თქვენ ლექსებ ეგრე აღონებს, ხარს რო უჩხვლიტო ნემსითა.

ნ. ოდიშელიძე

* * *

რას მერჩით არაგველებო –
რას ამამიგდეთ ჭირითა,
ჩემთვის ლექს დაგიბარებავთ
შაფხიანებულს ღვინითა.
გადმამცა გუდამაყრულმა,
მიამბო თავის ჰირითა,
მეც მაგ წყალ-ჭალის შვილი ვარ –
განა მოსული ქირითა.
მთიულის დედის ნაშობი –
ფშაველი ფუძით ქირითა
არა ვარ შავად ნაშენი –
თეთრად ნალები ქირითა.
მეც თქვენის ჯოგის წილი ვარ
შვილებით, შვილიშვილითა,
ბევრი ჟი გავხსენ საყულო
შაქრული წითელ ღილითა,
ბევრიც ვიხილე თვალთურჯი
მზე ამოსული ღილითა,
ვერ ჟი მოვიგე ძმობამა
წაწლებთან წოლა-ძილითა.
იმდენ გონი გვაქ ივრელებს –
წყალ არა ვზიდოთ ცხრილითა,
ეხლა ჟი მენაც დავბერდი –
სული მიჭირავს უბლითა,
შავჭამე წუთისოფელი
ჩემი სიცოცხლის წილითა.

თიანეთი, თებერვალი, 2014 წ.

* * *

დაბადების დღეს გილოცავს,
ივრისპირელი ქვესია –
შავთელის დარად შაგაქებ,
ამ დროის აბღუმესია.
მოვალ, დაგლოცავ ყანწითა –
რაც მამა-პაპათ წესია
ვიცი, იმ ღვინოს შამასმევ,
რომელსაც უკეთესია.
ბებერ მგელი ხარ ტოტია,
რო შავარდები ტყეშია –
საცოცხის ჭრაში გიყურე
ცული გეჭირა ხელშია,
ძოდან წაწალთა მოგასწრეს
შრომის დროს თიბათვეშია.
ხან ძალტებს დეეგლეჯინე,
ხან გადავარდი ხევშია –
ნაქებ ტელეფონ დაჰქარგე
რო წახველ ძროხის ჯერშია,
დედას არაყი მოჰპარე –
გადამალული სხვენშია.
მე ხო მანუხებ ლექსითა,
ველარც კი გარჩევ მტრებშია,
მანც შენთანა ვმეგობრობ –
გამორჩეულად სხვებშია.

* ნ.ოდიშელიძის დაბადებიდან 60 წლის იუბილე

* * *

სამოცი წლისა შვესრულდი, ვიქეც სოლომონ ბრძენადა.
ზეცას ნათესი ყანები დავყარე მოუმეულადა.
(ადრინდელ ხვავიც მეყოფა, დიდხანს გამყვება ძველადა).
დაბადების დღეს სტუმრებთან ჩემოვჯექ მოსალხენადა.
შუა ქეიფში ვიყავით, ყვესამ დამკვლივა ცერადა.
ლექს მითხრა პირმოცინარმა, ცისქარივითა ელავდა.
გადმოალაგა „ბრძნულები“, რითმებით გააფერადა.
დავფიქრდი, შოთაის მერე ვინ გვყავს ეგეთის მთქმელადა?!
ავწონ-დავწონე ცხრაჯერა, დავსახე ვაჟას ფერადა.
გავლა-გამოვლით ტატოს ჰგავს, ყაცი გაარჩევს ძნელადა.
გვეამაყება, ვაფასებთ, როგორც ჰომეროსს ელადა.
დანარჩენები არ ვღირვართ მაგის თმის თითო ღერადა.
ანებებს ტყუილ-მართალთა, ჩემს ლაფში მოსასვრელადა.
(დიდი ყი უღევს სავალი ჩემამღე მოსასვლელადა).
ვაჟია ნაცად-ნახადი, ცნობილი ბებერ მგელადა.
ეგ რო არ გვყავდეს, ქვრივებსა უბეთ ვინ დაუხელავდა,
ვინ დადგებოდა უცხო მკვდრის საფლავზე ღამის
მთევლადა.
დექეულს ტანზე მორგებულ ჰალტოს ვინ შეუქერავდა,
ვინ დასთუთქავდა ცხვირ-ღრუნჩსა, თეთრად ვინ
შეუფერავდა.
გულს აწყდებოდნენ შინშები, ორივ ძანა ღელავდა.
მითხრეს – იქნებ რამ გვიშველო, შაადგე სანურთვნელადა,
ნაწლებთან წოლა-დგომითა ტვინ ექცა ჯაყლის ხელადა.

სიტყვას შაგბელავ

ქი ვიცი, ბებერ ფშაველი გაინურთვნება ძნელადა.
წურთვნას ის უფრო შაიხდენს, ბაბრი რო დავა ველადა.
მე ქი ვცდი, მაგრამ შედეგი ძნელია გასარქვევადა.
მეყოფა წუთისოფელი, მაგის გონთ მოსაქცევადა?

ნ. ოდიშელიძე

* * *

შენ გაჭირვება გავიგე –
ძმაო, დამეცა თავზარი,
გულმა ღონება დამინყო –
მიწამ ფეხებში ზანზარი.
ფურმაც სალექსოდ გაგხადა,
თავს რას იკლავდა სანყალი,
რა დავარიგა დედამა
როცა ჩაგიდვა საგზალი?!
არ გითხრა, დაიქარგება
საქონ უწყემსოდ დამრჩალი!
კი არ მიწყინო, ძმობილო,
რო შემოგქადრო მართალი,
შენ და მწყემსობა ისე ხართ
როგორც მუქო და ჩარგალი.
დასდინხარ დაღონებული,
როგორც ნაჩხუბი მამალი,
მეც გიზიარებ წყენასა –
როგორც შენი ძმა ალალი.

ავგისტო, 2014 წ.

* ნოდარ ოდიშელიძეს ძროხის ჯერში თვითონ რომ იყო, თავისი ძროხა დაქარგა. ძროხამ ბევრი სიმინდი ჭამა, ვერაფერი უშველა და მოუკვდა.

ზაურ წონკოლაურს

ძმად დაგიგულე ზაურო, უძმო დავდივარ ცალადა.
ვიფიქრე, ვუძმობ-მეძმობა, დედმამიშვილის დარადა,
ჩემზედ თუ მტერი წამოვა, წინ დამიდგება ფარადა.
ბრძენიც შესცდება ერთხელა, მეც მიფიქრია მცდარადა:
აგილესია ცალთარი, ჩემ ბეჭში დასაყრავადა.
ადგილ-მამულის ჰატრონი, ოფლის დამღვრელი
ღვარადა,
როგორღა იცლი ჩემ სამტროდ ლექსების სახლართავადა?
ეგეთ რა ჯავრი გგონდება, რო მამდექ ჩასანთქავადა.
ძროხის სიკვდილი მილექსე, გამილე, დამლე შარადა.
ბევრ ჭამა, ვერ მოინელა, განა მე მოვკალ ძალადა.
სხვასაც, ბევრს, მეცლის მონასა, გასთენებია შავადა.
ძალეებს გაუვეზირე, მე ჯი ნუ მიმზერ ავადა,
მსხმოიარ ქლიავთ რო სთხრიან სხვა ადგილს
დასარგავადა.
რას იქამ, ჩემთან ლექსობა ძნელია თავისთავადა,
ლექსებ მიცავენ ძმობილო, რვალივით შეუვალადა.

ნ. ოდიშელიძე

* * *

სიზმარში ეშმაკსა ვხილავ –
ჩემს სულში ითხოვს ბინასა,
არა მშორდება წყეული
თავზე მადგება მზირასა...
თუ არ მოგივა მეუღლე,
მაღედავ შაგროთავ ნინასა,
მაღედავ გიქამ ქორწილსა,
პეტრე-პავლობის ჯვირასა,
ქალისძმა პუტინ იქნება,
ცოლს მაიყოლებს ინასა,
ეჯიბი მარგველაშვილი,
იძახდეს „ჯვარი წინასა“,
იქნებ ქორწილში დაზავდნენ,
იმსჯელონ განაპირასა.
ოდიშელიძე მყეფრადა,
სანაწოხოე სწირავსა,
წავალ, იოროზე დავდგები,
და იქ დავიდებ ბინასა,
იქავ ვილოცებ ხატშია,
გვერდს დავიყენებ ნინასა,
ბევრებ იქნება შვილები,
დამმარცხებელი მტრისია,
აღარ ვავლიოთ ყვარისთავს
რაზმები ლეკებისია,
არ ეღირსებათ რჯულძალღოთა,
ნოტოს გარეყვა ცხვრისია.
ხან ვიტყვი გონს ხვარ გადავედ,
იტყვიან ავი ზნისია,

რა დროს ჩემ ცოლ-შვილობაა –
 ქვაც დადნა ჩემი ხნისია,
 ყველა ერთ მიწაზე ვსახლობთ
 ბძენი და თხელი ჭკვისია,
 გაბრწყინდეს ჩვენი სამშობლო,
 ეს არის ჩემი მისია.

ზაურ წონკოლაურს

გონს მოდი ივრისპირელო, ეშმაქს ნუ ემსახურები
 ისმინე ჯაცის ნათქვამი, ვითომ გასხია ყურები
 ჩვენს წაყიდებას ლამობენ ზოგ-ზოგი მანდაურები
 ჯი დაგვცინებენ, თუ გვნახეს ერცხვაზე დანამდურები
 მე ჭკვიან სიტყვას გაშველებ, შენ სხვაგნით გაიყურები
 ჯარგი მაშინ ხარ როცანის ჯარგ საქმეს დაეშურები
 მიჰხედ-მოჰხედე წაწლებსა ხვარ გყვანან გულნაკლულები
 მალე მიუდი, ეგრე ჰქენ, არ დაუჩაგრო გულები
 რას იქამ უნდა არჩინო იმათი სულის წყლულები
 ღვერათ ჩონქარასავითა შაჰპირდი შაუსრულები
 ხელის შევლებაჲ სჭირდებათ, რო არ დაუსჯდეთ ცურები
 სიბერიით, თვალის კლებითა, ხვარ გიმრუდდება ხნულები
 ქალებმ ხვარ აგიწოლობორტეს, ხარს ხო არ გჩხვერენ
 ფურები
 ხვარ ჩაგიყარეს წყალშია ადრინდელ ნამსახურები
 უძმო არავის ეგონო, უფერებ გაადრონ თქმულები

გადმოვალ მოგიგერიებ შუბლზე ოფლდანაპყურები
ეგეთას დღეში ჩავყარო ვანიწყო კანწურები
სხვაფრივ უფალი გფარავდეს, სიყეთე მოგცეს უღვევი.

ნ. ოდიშელიძე

* * *

მაისის დილა გათენდა,
მზემ გამოგზავნა სხივები,
ქვეყნის ვალს იხდის ბუნება,
ასრულდა დანაპირები.
ლამაზად აყვავებულა
ჩვენი წყალ-ჭალის პირები,
ხან თოფით ტყეში გავივლი,
ხან სახლში მივეხირები.
ყარგი პირი აქვს მოსავალს,
ვთალე ლობიოს ჩხირები,
გადავკრავ წინწანაქარსა,
სალექსოდ დავკელირები.
დღეს ხელთ მოიგდე მასალად,
ამბავი გასაცინები –
არაგველ ძაღლს დაუგლეჯავ,
უჯან გაუკრავ უბილები,
ექიმს ნემს გაუკეთებავ,

* წაწლთან მისული ოდიშელიძე ძაღლმა დაჯბინა

გაუხსნავ შარვლის ღილები.
უბრძანავ – სასმელს ვერ დალევ,
თორემ ცოფს შეეწირები!
მას შემდეგ ფხიზელა დადის,
საქმე ქნა გასაკვირვები,
ძალღსა და ჰატრონს ლოცავენ
მაგის ცოლი და შვილები.
მეც მამისმინე ძმობილო
ვფიქრობ, არ გაგიკვირდება,
ღვინო მე მამიტანოდი,
შენ მაინც არა გჭირდება,
დავატრიალებ ყანებსა,
ამოაჩქამებ ენასა,
აგიხსნი ფუტყრის კბენა სჯობს,
ცოფიან ძალღის კბენასა.
სიბრძნე მაქ ნასრედინისა,
სიღინჯე ბებერ ვაცისა,
ფუტყრებთან ომი შე, ყროლო,
განა ლექსისგან დამცლისა.
გავსივდი, ისევ დავცხრები,
ეგეც წესია კაცისა.
უნდა გასწავლოთ არაგველთ
წესები სიმამაცისა.

ზაურ ნონკოლაურს

მოგესალმები ივრელო, სალექსოდ დანადირები
ლექსითამც აყვავდებიან ივრის, არაგვის პირები
ლექსსამც აღენენ ცხარესა საარყე ქვების მილები
ხენიმც ლექსს გამაისხამენ, რითმებით ნაყვავილები
კაცნიმც ლექსს შაიყვარებენ, დედას რო უყვარს შვილები
ჩვენ ხო ლექს მუდამ იქ დაგვხვდა, საცა წავყვავით ცხვირები
შენ დაგარუმბა ფუტყარმა, მე ძალღმა გამყრა უბილები
ვალექსეთ ერთიმეორე, სიტყვები ვხარჯეთ „ტყბილები“
ორ ყვავ მამგონდა ძმობამა, ერთურთის დასაცინები
მუხლს მოგირჩინოს უფალმა სუ მალლა შავიმზირები
ისმინე ივრისპირელო, ჭკვიანის ნათათბირები
ხმელ ტახტზე მუხლის დაკვრასა ულოვ ნულარ დაუპირები
წაწლებს ავგრე უთხროდე, ქვეშ დაგიფინონ რბილები
ნურც ქვეყანაზე გაგფენენ, გონებრივ იყვნენ, ფრთხილები.

ნ. ოდიშელიძე

* * *

რას რა ფიქრობს ხუზაური, რო ყიდულობს ჰაქეტებსა ფუტყარ უნდა მაამრავლას, რა ჟარგ საქმეს აკეთებსა თითოს დაარქვივნებს სუ თავ-თავისა სახელებსა ყვავილნი თუ ეყოფიან – თვალთ დაჰყვლევს ნაკვეთებსა აყვავებულ ბაღს გახედავს ხელსათუთად ნაფერებსა საახალწლოდ თაფლ ექნება შინშებს ჩამააბერებსა სჯაში ჩაყრას ეშურება, ხელებს ველარ აჩერებსა გზად რად უხვევ, თავისაო, მეფუტყრეთა ნაჩვენებსა ნამგზავრ ფუტყარს არვინ ჰხელავს, სანამ არ დაასვენებსა ცოტა ყიდევ მაითმინე, ჯერ ნუ შაჰგლეჯ საკეტებსა არ დაიშლის ხუზაური – ბევრს შავყრივარ აგეთებსა დაესია ფუტყრის ჯარი, აცეკვს და ამღერესა, თავი ხოყერს დაუფერეს, ბალამწრისგან ნაკეთებსა.

ნ. ოდიშელიძე

* რაიონში რომ გადავედი საცხოვრებლად, ფუტყარი ვიყიდე

* * *

სადა ხარ ოდიშელიძევ,
არ მეძრახები ლექსითა.
მაგას დაფრთხობას ვეძახით
ჩვენის მთქმელების წესითა.
აგანთებ ძველებურადა
ცალით აბელით ყვესითა
ებრძოლებოდე წერასა,
ერთის წვალებით კენესითა.
თუ არ მამიხვალ სტუმრადა,
მოგივალ უოჭლის ფეხითა,
ხაჭოერბოთი გამძლარი,
ფშაურ სიმღერის ჭეჭითა.
შამამისხლება ქვრივები
გათქვეფილს ძროხის ნეხვითა,
თუ გვერდით არ დამიწვენენ,
ხო შაუმყრები ფეხთითა.
ფუტყრებთან მეომარი გწერ
თავს არ შაგანყენ ყვეხნითა.
ხო იცი თავად ყვესი ვარ,
ტალმ ვერ გამცვითა ხეხვითა.
ბებერსა ვგევარ მუხასა
სამჯერ გაჩეხილს მეხითა.
ვერ ვიგებ სიბერის დროსა,
ამ ქალებს რაღას ვებრძვითა.

* რაიონში რომ გადავედი საცხოვრებლად, ფუტყარი ვიყიდე

თავსა და ბოლოს ვერ ვუგებთ
ხიფათსა ვრჩებით ბუნვითა.
წაწალთან მისვლამ ერთხელა
შენ თავსაცა ქნა ბოინი,
არ გაგონილა ყურიითა
ქალისგან ესეთ ოინი –
ყინალამ ძალღს შეგაჭმია
ჟაცი საფეროდ მისული.
ერთ წელს იგლოვე ნაქბენი
ისეთი გიყვა ყისრული.

ზაურ წონკოლაურს

*„გაჭკვირდა გუგუდაშვილი ამ მიხეილას ფარასა
მუხრანის ველზე ჩამოდგა, ზღვის ქაფივითა ქანავსა“.*
ხალხური

მტერი მყავს დაუძინარი მაგ თიანეთის მხარესა
კვესას ეტყვიან სახელად ენაეკლიანს ფშაველსა,
გაიდრიცება წელშია, თავს მაანონებს ქალებსა,
ერთურთსა სწყვეტენ ქვრივები, ეგ თუ სამ დასტყვრევს
თვალეებსა.
გარს ეხვევიან გუნდადა, როგორც ვარსკვლავნი მთვარესა.
ირჯება საარაყოდა, სუ ოფლითა რწყავს მთა-ველსა,
ედემად აქვევს ხრიოქსა, თუკი ხელს დააქარებსა.
დაბლა არ ჰყოფნის სახნავი, მალთაცა სთესავს ყანებსა.

ძლივს იტევს დიდი შირაქი მაგის ჩლიქბმულის ფარებსა.
მთისკენ რომ შემოუდგება, ათეთრებს ივრის ჭალებსა,
გზები იკვრება ყველგანა, ეგ რო ცხვარს გაატარებსა.
ჰლონავენ მანდაურები, ვერ ჰხსნიან ეზოს ხარებსა.
მაჰგონდათ გუგუდაშვილი, აიმას შეადარესა.
-ცხვრის ტრასებ ცალკე ააგე, ქეცნაშვილს შეუთვალესა.
სუ ჯაის ყოფით აივლის არტნის ჩირდილს და მზვარესა
თვალთ ქვრივთაქენ უჭირავს, გეზი – ბორბალოს მხარესა.
შამამელექსა ბეჩავი, ჩემთანა სინჯავს ძალებსა.
რად არ ასვენებს უფალი, რად სტანჯავს, რად აწვალებსა.
არ-თუ ვინა ჰყავს დამრიგე, რო აუხელდეს თვალებსა.
ბევრი მიწურთავ ეგეთი, ზოგ-ზოგთ ნუ შემადარებსა.
... არ ებადება მბლავანი, სანამ ორ ჭიქას დალევსა.

*ნ. ოდიშელიძე
31.10.2014*

* * *

მალექსებს ოდიშელიძე
 ვერაფერს ვახდენ თმობითა.
 მიგზავნის მწარე წერილებს,
 ძილს მიფრთხობს ღამღამობითა,
 თან სიღარიბეს მაყვედრის
 ქვრივებთან წოლა-დგომითა.
 ნაწილი ხო მყავ მაინცა
 ძროხის ჯოგის და ფარისა,
 მწყემსი მწყემსია მაინცა
 წაწლებისა და ცხვარისა.
 ხო ვიცით – ვერავინ შასძლო
 გახსნა სამარის ჯარისა.
 გუგუდაშვილიც იქა წევს,
 სადაც ჩვენ მიგვეჩქარისა.
 შოთა არ იყო მდიდარი,
 მგოსანი მეფის ჯარისა,
 ვაჟაიც უქონელ იყო –
 ტოლს არ უდებდა არვისა.
 მოქმელი სიმდიდრის მძებნელი
 დამღუპველია თავისა,
 ადრეც გირჩიე ბევრჯერა,
 ეხლაც მოქმელი ვარ ამისა,
 არ უნდა გახდეს მიზეზი
 ჩვენი სამუდმო დავისა.
 უნდა ისწავლო გარჩევა
 არწივისა და ყვავისა,

მე მგონი, არ დამჭირდება
შამოცმა ვეფხვის ტყავისა,
იცოდე, სწრაფი ქალმახი
ხშირად მსხვერპლია ღლავისა.

ზაურ ნონკოლაურს*

დაუსეტყვიხარ, დამნანდი, ცრემლი დამდინა ღვარადა
ბალ-ბოსტან-ხოდაბუნები რიყედ გიქცევა შარადა.
არ დაგრიჩა საგრილობელი, არც ყანა მოსამქალადა
არც-რა ხეს შერჩა ფოთოლი, ნასეტყვზე დასაქრავადა.
მშიერ თაგვებმა დაგხრეს სამომხმარებლო ქალათა
გულს ნუ გაიტეხ ძმობილო, წარბებს ნუ შაჰყრი ავადა
გაის უკეთესს მოიყვან, შენ თუ იქნები ჯანადა
ჩემს ამბავს თუ-რას იკითხავ, ვარ ერთი ჯაცის ჯვალადა
ვეგლები ღობე-ყორესა ხან მთაში, ხანაც ბარადა,
ხან ტყე-ველს ავახმიანებ, დავალ ბაბრივით ცალადა
ხელობა რაიმ დავიწყე, ფეხზე რო დავდგე მყარადა
ბალამწარეებს დავეძებ, სახოკრის ასართავადა
გავქექავ, ხოკრებს დავმართავ, ჯი არ მჭირდება თავადა
ბიზნესს ავანყო, დავყიდი, ვატარებ ქართ-ქარადა
შემოვივაჭრებ ქვრივებსა, წავართმევინებ ძალადა
ტარ-ფარტენს ჩაალაგებენ საწინდის დასართავადა
იქნებ-რას გავხდე მენაცა, ერთი მათხოვრის ჯვალადა

* 2015 წლის ზაფხულში სიტყვამ გარეთ მომასწრო და თავი გამიტეხა, მაშინ მომწერა ეს ლექსი.

ერთს უი შენ გამოგიზზავნი, სეტყვისგან დასაცავადა
თავს დანიხოდუ, ზაურო, შინით რო გახვალ ჟარადა
ძოლანაც დაგჟრა სეტყვამა, გაგხოჟა, მიგასავათა,
თავშეხვეული გაგლოვა, თათრის მოლათის დარადა.

ნ. ოდიშელიძე
22.04.2015

ჰასუხი ნოდარ ოდიშელიძეს

სეტყვამ მამასწრო ძოლანა –
თავ გამიტეხა ორგანა,
სახლისჟე ისე გავრბოდი
რო თეოს ძალლი ძობანა?
მალღმალტ განათდებოდის
ჟაფრის გორი და ბოთანა,
რამ მააგონა უფალსა
იორრზე სეტყვის მოტანა.
ხარობენ არაგველები,
მთაში არწივი მამჟვდარა,
ნატრობენ – ნეტა იორრზე
სულაც არ გამაადარა,
საფშავლეთ ვერას დავგაჟლებს
მეჟო, შუაფხო, ხოშარა.
ნუ ჰხარობ, ოდიშელიძევ!
სეტყვა ვერ მაჰჟლავს ჟვესასა...

საშუალოდ დემზადება
საომრად ხმაღსა ჰღესავსა,
ხატის ჟარს ჟიდევ წარსდგება
შასძღებს ფშაურის მღერასა.
ხოკერ თავს თვითონ დაიდგი,
ბევრიც იქუჩე ჟერასა,
შენად შენ წამქეზებელი
აუტანიხართ წერასა,
ვერ მომერევით ომშია
თვალყვითელ ბებერ ძერასა.
ჟაი ხეღობა გისწავღავ,
აღბათ გასწავღეს თეღავსა,
მითხრეს – თავთავად ვერ არჩევ
იფნსა, ცაცხვსა და თეღასა.

ზაურ წონკოლაურს

დავათელმ ეგრე იფიქრა – მოდი ლექსს დავეამდები,
 უმისოდ ყოფნა ძნელია, უდროოდ ჩამოვლამდები
 ის უი არ ვიცი – რა გითხრათ – ვბუღბუღდები თუ ვყვავდები
 დამჩაგრა წუთისოფელმან, უაცი ცოცხლადა ვტყავდები
 ძალღმაც მე გამყრა უბიღები, ძროხაც მომიუკდა ნაკუები
 ნიჟორა იყო, ფეხთეთრი, წველა-ღღვებაში ნაქები
 ათას ფათერაკს სხვას შვეხვდი, ჩამოთვლას აღარ გავყეუბი
 ბიფათს უი შუჩუეული ვარ, ეგ არის ჩემი თანმღევი
 საით-რა გამიმუღმივდა, ეგ ძირით ამოსაგდები
 ხმალ ვერ ჩავაგე ქარქაშში, ხან ეშმაყ მებრძვის ხან ღევი,
 უვესამ არსაით გაიგოს სუ შიშისგანა ვთავდები
 ერთს მაიფშენეტავს თვალებსა, ნაწლის ლოგინში ნაგდები
 ფშაურს გამასხლეტს ეგეთსა, სამ ღღეს ვერ იგებს გამგები
 დავიხელთავებ მაინცა, წელში სამ შუეუვარდები
 ან მაგას დავცემ ბეჭებზე, ან წავალ გადავსახლდები.

ნ.ოდიშელიძე

* * *

არც თავს დავინდობ სალექსოდ, ჩემზედაც ამოვქუხლები
ღმერთმა მამკითხა უკესაო, რაც შენ გილექსე მუხლები
ფეხთ ვერ ვახირნებ ფეხზედა, უღონობისგან ვწუხლები.

ნ.ოდიშელიძე

* * *

მალექსებს ოდიშელიძე,
რა დავუშავე ნეტავი
მაგას ბეჩავი ვგონივარ
ბოსელში ნეხვის მხვეტავი,
არ უნახავა ფშაველი
პირცეცხლი რკინის მკვნეტავი,
ცერად შავხელავ შაყრთება
შიშით გასქდება ბეჩავი
გაუჯავრდები, უღამებ
ვიცინი, ვათობ მზესავით
თუ ეგ დამიწერს, მეც ვიტყვი
ვერავინ ეტყვის ჩემსავით
რა უნდა, რაზე მალექსებს
თავად ქვრივების მღევარი,
მიაბამს, ორ-სამ სიტყვასა,
თავი ჰგონია მკვლევარი
სუ ქალებშია ჰყუდია
როგორც ტყის პირში მწევარი.

ზაურ წონკოლაურს

არწივი ცაში ბოინობს, ხმელეთი უჰყრავ ჯვესასა
ამაჰყეფს ივრის ხეობას, ღომი ჟღანჭებსა ღესავსა
ვაჟაის მერე ეგეთი აღარ გაუზრდავ დედასა
ქალაქს შაჰხვდება სტუდენტებს, სუ მარგალიტებს თესავსა
რექტორის გვერდით დაჯდება, თავს იქნევს,
როგორც ხვედასა

ზავთიან ჟია ფშაველი, დევსა ჰგავ რქინის მკვნეტავსა
იშლება ცეცხლის ბურჯღუმი ეგ რო ჟბილს ჟბილზე ჰქვესავსა
ზეცას, ზღვასა და ხმელეთსა, ღუქსით შახლის ერცხვასა
თავრიელაში რაც უღევს, გამაჰყრის, გამაჰბერტყავსა
გულს მიატყივებს ქვრივებსა, რო ტარიელი ნესტანსა
შამამდგა თავის ჭირადა, წარაუგონთა მღუქსავსა
მოთმენა ბრძანა უფალმა, ხელს როგორ შავყრი ბეჩავსა.

ნ. ოდიშელიძე

* * *

ლექს ჩამაუჯექ საწერად
გადახდა მწადის ვალისა,
შემჯავრდა სახსენებელი
ოდიშელიძეთ გვარისა.
მაყვედრის სიზარმაცესა,
ყმა ლომისაის ჟარისა
არ თუ გაუგავ ამბადა,
ძილი მდინარე წყალისა.
არ იცის მენაც დავბერდი
გაქრა იმედი ხვალისა.
აღარც მუხლს მიჭრის, არც თვალსა,
აღარც ნდომა მაქ ქალისა.
უნდა ისწავლოს ჟანონი,
საქვეყნო სამართალისა –
მანც ჟი ბებერ არწივმა
ხმარება იცის ბრჭყალისა.
მიჰყრავ სიმართლის აღვირი
ლაგამწაუყრელ ცხენისა
მშვილდის რქას ჟიდევ დავლუნავ,
თბიან ჟვლავ გამასხლტებისა.

ზაურ წონოკოლაურს

ლექსის ხვავ გიდგათ თიანელთ, გაგიჩნდათ სათიბ-სამყალი
ძლივს-ძლივს სამ ამოჭიატდა ცაზე თქვენ ლექსის
ვარსკვლავი

თითომ სამ-სამჯერ მილექსეთ ძალლის ნაქბენი ბარჯალი
პირი შეჭყარით ჩემზედა, ბატალიონ ხართ შამდგარი
თავშია წონოკოლაური, მწყებსთ რო წინ უდგა სარქალი
თემურ ლენგ რადმე მამგონდა, დიდ მაოხართა სარდალი
მოიყვანოდეთ ექიმსა, ფეხთ ძლივს ახირნებს სანყალი
გუდამაყრელი შტაბში გყავთ, უფროსად არი დამდგარი
ეგ გიდენტ ომის გეგმასა, დამყრავთ თუ იტყვის „დაჭყარი“
მე არც ქომაგი ვინმე მყავს, არც უჯან თითის წამყრავი
ომი არ თქმულა არსადა უთანასწორო ამგვარი
ვერ შემაშინებთ მაინცა, ვარ გასატეხად მაგარი.

ნ. ოდიშელიძე

* * *

მაღექსებს ოდიშელიძე –
ცაში ავეყვარ ქებითა,
თანაც ჩუმჩუმად მქილიყოხს,
ვერც ჟი რას მაქლებს ულებითა.
რა გინდათ, არაგველებო,
ჯავრით რაადა სტყვრებითა?!
ივრელებ ჭკვიანები ვართ,
მაგას რად ვერა ხვდებითა.
არც თქვენის ლოცვით მოვსულვარ,
არც წყევლით გავთავდებითა,
ვერ არჩევთ ავსა და ქარგსა,
ვერ იცით, რასა შვრებითა.
მაშინ იხსენებთ თავისას –
მაგრა რო დაითვრებითა,
წყავანა არა მჭირდება
მივდივარ თავის ნებითა.
ფშაველი ლექსითა ფასობს,
ვითა ნახნავი უვლებითა,
ამ პოეზიის უღელსა
ვზიდავ ბებერი მხრებითა.

ზაურ წონკოლაურს

თიბათვის შუაგულია, დრო-ხან დამდგარა ცელისა
 მაგის ხმა მიყვარს ტიალი, ფხაზე გადასმა ცერისა
 სქელ ნამხრეულის დანყობა, სუფთად გაჰარსვა ველისა
 კვლის ჩაცერება ფერდობზე, გეზად გატანა სვრელისა
 წყაროც იქავე მარჯვეა, ზედ ჩრდილი ადგა თელისა
 დაღლილს იქ მიყვარს ჩამუხლვა, გრდემლზე ყაყუნი
 კვერისა

წინ-წინ ვინ იცის, ხიფათი საიდან გამასტყვრებისა
 თიანეთიდან მამდინდა ჩქამი ფანდურის ჟღერისა
 გულს ეგრე მამხვდა, ძმობამა, როგორც ნაქბენი კელისა.
 ივრეტებს დაუდგენიათ დაჯალდვა არაგველისა
 ჩემ სამტროდ დაჯერებულან მოყვარულნ ხაჭოს კვერისა
 ზოგს დაუდოლდა წაწალი (მე ჟი რა მეკითხებისა)
 ზოგს ფუტყრის ნაქბენისგანა თავ-პირი უსივდებისა
 ბობოქრობს წონკოლაური – ლექსის თქმა იცის ძნელისა –
 - გონზე გავიყვანთ არაგველს, ჩვენ ეგ რა გავვიხდებისა
 ჩემი ძმა გუდამაყრელიც მაგათ მხარეზე დგებისა
 ვინ მტერია და ვინ-არა, ველარა გაიგებისა
 წინპირთ კვესაი წამდგარა, სხვები უჯანა ჰყვებისა
 შააშველებენ სიტყვასა, მალ-მალ რო უთავდებისა
 იმედი ჟი აქვთ შინშებსა ერცხვისგან მხარის ჭერისა
 ლექსად დანყობა უცდიათ ამბების ახლის, ძველისა
 ცხრაჯერ ალექსეს ამბავი ძალლისგან დანაქბენისა
 ახლა წაწლისად მონათლეს ძალლი ძმაკაცის ჩემისა
 კვესამ თავის თავს მიხედოს, მე ვერას გამამრჩებისა
 არყით იზილოს მუხლები, წამალ თუ არა შველისა

ჟი უყვარს ფრთოსან რაშითა მოვლა სამივე სჯნელისა მტკივანი მუხლის ჰატრონი ფეხით ვერც გაირჯებისა ჰეგასს ეგ ვეროთ უმხედრებს, ჯოხზე თუ გადაჯდებისა ლომის სიმხდალე ვინა თქვა, ან შიში დავათელისა ეგენი ვერას მიქამენ, როტოთ არ ვუფროთხი მგლებისა ერთ-ორს მოქნეულს ვჰატობ, არ გამომტები ხელისა მისჭრიდეს-ამოვჩქამდები თქმა მენაც ვიცი ცხელისა.

ნ. ოდიშელიძე

* * *

საარაგვოდან ჩქამ მოდის –
 ბუხუნი ბებერ ლომისა,
 სიმართლე გითხრათ, არ ვიცე
 მიზეზი მაგის წყრომისა...
 რადა აქვს მუდამ სურვილი
 ძმებთან უწყვეტი ომისა:
 მალმალე მუბენავს ლექსითა
 ვით ბუზი შემოდგომისა.
 გულმოსულია მეტადა
 თავის უიღბლო შრომისა,
 მინდა, მოგვეცეს დრო ჭამი
 შაქრების, ჩამოჯდომისა.
 სარდალმა ჩვენაც გვასწავლა
 წესი ჯაცურად დგომისა,
 ბოროტება და სიკეთე
 არ არის ერთი ზომისა.
 ზოგ ადგილს დამბალ ხაჭო სჯობს,
 ზოგან ჟი ჭამა ლომისა,
 თავად ვერ იცი მიზეზი
 შენის გლოვის და ხარისა,
 მე გეტყვი ცალუღლად ყოფნა
 გამამჯრელია ქარისა,
 იცოდე, მუდამ ქარგია
 ძმობა მთისა და ბარისა,
 მარტუას, ვიცე, შენც გიჭირს
 სახნავში გაჭრა ღარისა,
 მე მესმის შენი წუხილი

განა დათვი ვარ ყვარისა.
 მამსწრე ვარ ბევრი ამბისა
 ამ სოფლის ტუბილის, მწარისა,
 ძნელია ჩემი ნაქცევა
 რქაჯანიანი ხარისა.
 ჩვენ ერთად ვიცით ტირილი
 სამშობლოს საწუხარისა,
 ვისწავლეთ დაცვა მედგრადა
 ჩვენი ლამაზი მხარისა.

* * *

რად სჭმენავ წონჯოლაურო, თავი რად ჩაგიჟილია
 აგრემც ძმობილი გენაცვლოს ჯავრის მიზეზი სთქვილია
 ჯაცია ჯაცის წამალი, წინა უჯანას ხილია
 გულს გეფონება ბეჩაო ტუვილს თუ ამაჰყრილია.
 – მიწყვი მბრუნავი საწუთრო მზაჯვარია და ფლილია
 რა არის ჯაცის სიცოცხლე – ცას ბეწვით დანაჟილია
 სიდედრს მამიჯვდა ძმობილო, დარდის სათავე იგია
 ცრემლი მაქვს სადილ-ვახშმამადა, ლოგინად დარდი მიგია
 მეუობლებს რო არ ემარჯვათ, სულს ეშმაქს მივყიდილია –
 ან თავს გავყოფდი თოქშია, ან იორს შავერთვილია
 - ეგებ რუსის ქალ შაირთო, დარდებსაც გადაგყრილია
 სიდედრი მოგიჯვდებოდა, სიმამრსაც იშოვნილია.

ნ. ოდიშელიძე

* * *

მადლობელი ვარ, ძმობილო,
რო მომიყითხე ბებერი,
ტმერთმა არ გამოგილიოს
მოჯამაგირე ჩემფერი.
ახლიდან დაგანერინოს
ახესალომ და ეთერი,
ეხლა ჩემს ამბავს გაამბობ –
ვიზამთრებ, როგორც მეფენი,
ზამთარში აღარ გვანუხებს
არც ლეჟი აღარც ჩეჩენი.
სულმნათ ერეკლეს ვგევივარ
ოცი დამყვება მხლებელი
ჩეთმაში ფარეხებ დავდგი –
შირაქში ჰურის ბელელი
უტოს ცხენის ჯოგ დავნალე,
თან გავაყოლე მჭედელი,
აღბათ მალლიდან მპატრონობს
ტმერთი ჩემ დამბადებელი.
ათამლე ჰოვარ თან დამყავ,
ორ-სამი ჰურის მცხობელი,
შენც მითხარ რად, არ გასვენებს
უფალი ცათა მპყრობელი.
მუდამ რათა ხარ ნეტავი
ჩემი მტერი და მგმობელი,
ეხლა სალექსოდ შადგებას
ნორმალურ ჭკვაზე მყოფელი?
აღბათ დედასაც აღონებ,

შვილს ხომ ვერ მაჭყლავს მშობელი,
ეგ ტელეფონიც დაგეწვას
შორიდან ამბის მთხრობელი,
დაგმართებს ისეთ საქმესა –
შენ დაგცინოდეს სოფელი.

* * *

ყვესა ვარ წონჯოლათური (ეგრე მიცნობენ ძმებია)
ზაფხულში ლექსით ვგრილდები, ზამთარში ლექსით
ვთბები.
თუ შავჯექ ფრთიან რაშზედა, გვიანლა ჩამოვხდები,
ლექსს ვიტყვი, ფეხსაც დავეცემ, თიანეთს ივრის მთებია.
მთვალს მოვუღიქვავ ქალებსა, დოინჯით მიმოვდგები,
ვავლახ, დამეცა სიბერე, გამიჭარადა თმებია –
მინცივ სუ წინპირთ მდგომელი, დღეს პირუკუღმა ვდგები,
თორღვას აბანოს მიქებენ, საოცარს რასმე ჰყვებიან,
ამბობენ, ცოცხლებ გამაჰყავთ, რო შაიტანონ მკვდრებია.
წავალ, მეცა ვცდი, იქნება, სიმართლეს მეუბნებიან –
იქნება გამოვჯეულდე, ჩამოვიბერტყო წლებია,
დაიხულებუნოს არწივმა, კიდევ დაგრეშოს მხრებია.

ნ. ოდიშელიძე

ოდებელიძისთვის მიწერილი

არ გიჭირს ოდიშელიძევ
 სიტყვების ლექსად გრიალი,
 შენც გაგიცვლება ერთხელა
 ორ ქალთ შუაში ტრიალი,
 ხან მოზვერივით ბუბუნი,
 დაცლილ ყანების ტრიალი,
 შენც მოგადგება უარზედა
 სიბერე ოხერ-ტიალი,
 თოხ განა ზედ დამანათლეს
 ეგ მამაძალლის ტიალი,
 სხვა მასალას მე ვერ მივწვდი
 ლექსის საწერად წყაროსა,
 ციცას ჩაუდევ საბელი
 ხაფანგს არ მიგეპაროსა,
 გიშულღვენ ხევსურთ შვილები
 ეგეც ღმერთმ დაიფაროსა,
 ვერ მოითმინე პასუხი,
 დამედვა ზენა თაროსა,
 მოგვალეწვინებს დროყამი
 ამ წუთისოფლის უალოსა,
 ის ლექსი ჩემგან მოძღვნილი
 მშვიდობით მოგახმაროსა.

ზაურ ნონკოლაურს

ერთურთს რომ ავეძრახენით, ძმაო, რა უარგი ვქენითა
 ლექსით რომ შევეხმიანეთ, ტახილად რომ შევექცენითა,
 ულექსოდ საპყარსა ვგევარ, მოარულს ჯოხის ბჯენითა
 თუ ვინმე შემაფხიანებს ქართული ლექსის ჟღერითა,
 ავდიდგულდები მენაცა, არ დავიღლები მღერითა,
 რო დედა ჩვილის ფერებით, არაგვი მტკვირსკენ დენითა
 რო ქროლვით დილის ნიავი, რო შევარდენი ფრენითა.
 ეს თებერვალიც მთავრდება, ლამაზ გაზაფხულს ველითა.
 აღვიძებს დამბადებელი, შექმნილსა თავის ხელითა.
 სხვა ხმაზე მღერის არაგვი შმაგი ტალღების ჩქერითა
 ბუბუნით მოდის მოზვერი, ბუქბუქიანის ჩხვერითა.
 გაჰყვივლა-შეჯრთა თვითონვე, უცხო ხმის ამოხდენითა.
 ვუყურებ, მიწაც კეკლუცობს გულზე ყვავილთა ფენითა
 სიცოცხლის გაახლებასა, გვაცნობებს გულის ძგერითა.
 გუშინწინ მე და ენძელა გვერდიგვერდ ჩამოვსხედითა
 რძისფერი ჰქონდა პირ-სახე, ნახემსებს მიწის ხსენითა.
 საყვარლად იყო მორთული ცვარ-ნამის აღმასებითა.
 ისეთი ლამაზი იყო, კაცი ვერ იტყვის ენითა.
 მონატრებულმა ვაკოცე ცრემლებს ჩამოდენითა
 ბაგე არ მოურიღებავ, დამიხვდა გაღიმებითა.
 ატირდა-დღენაკლულები ალერსით ვერა ვძლებითა,
 მოკლეთა ჩვენი აქ ყოფნა, მოჭრილი დღეთა მზღვრებითა.
 მოვდივართ გახარებულად, ორიოდ დღეში ვჭყნებითა
 ისევ მიწაში ვბრუნდებით, გაის უვლავ ამოვხდებითა.
 სიცოცხლის ძალა დიდია, გამგებლის განჩინებითა
 ირთვება დედებუნება, სამოსით ათასფერითა.

მრავალს დაგვასწროს უფალმა წყალობით მრავალჯერითა
სიმრავლით გვაბედნიეროს, შვილთა, შვილიშვილთ
ცქერითა,
ლექსის სურნელით გვახაროს, რითმების შემოფრენითა,
სანამდის წერამწერელი ჯარს მოგვადგება ცელითა,
გზაჯვარედინზე აგვწონვენ ნათქვამით, ჩანადენითა.

ნ. ოდიშელიძე

* * *

წავიდა ნათლისღებაცა,
წელში გადატყდა ზამთარი,
ლამემ დაიწყო დაქლება –
ღღეები ღგება გამთბარი.
მინდორში საქმობს გლეხობა –
ფეხმართალი თუ საჰყარი,
წელ-წელა გვიცოტავდება
წინა წლის ნაამაგარი.
მეც ბოსტანშია ვტრიალებ,
როგორც ბაზარში თათარი,
გულმოსული ვარ მეტადა
შინშთა სალექსოდ გამხდარი.
თუ ესე დამაღონებდით,
რას ვიფიქრებდი თავმკვდარი.
წუხელ მეც გადმოვათრიე
ჩემი ლექსების დავთარი,
ეხლა მეც უნდა გაამბო
ივრისპირული ამბავი.
ლექსი მამიდის მწყობრადა,
როგორც ხვიმრაში საფქავი,
ხან დროს ხარი ვარ ღიღაი,
ყვალი მიმყვება ნახნავი.
ხან უულადა ვყუდივარ,
როგორც ნამქალში თავთავი,
ბევრჯერ ვიგემე მენაცა –
გარეთ სიცივით ჯავჯავი.

მშიერა მგლების ყბილი,
თეოზე ძალთის ტავლავი,
სიავით სიტყვამ აჯობა
მწარეა გულის დამელავი.
ჩემთვინ ტექს დავიბარებავ,
დავიმწერიებავ პწარები,
ჭკვაზე მოყვანას მპირდები,
შორიდან მემუქარები.
ხუზაურს ფეხებზე ჰყიდავ
შენი მუქარა-შარები,
გუშინაც ქვრივებში ჩავჯექ –
ტამ-ფანდურობდნენ ქალები
დავტმუჯდი, გადავიხადე
იმ ქვეყნიური ვალები,
შენც ეგრე უნდა მაიქვე
დაატყროდე თვალები
ცხოვრებას უნდა უმაგრო –
არ გნახო ნამტირალები.

* * *

აპრილის ნახევარია, ხვალ ნასესხები დგებისა.
შუალამეა შავ-ყუპრი, თვალს თით არ წაიკვრებისა.
ცას აყრავ სქელი ღრუბელი, ვარსკვლავიც არსად ერთებისა,
გორის ძირს, სასაფლაოზე, ლანდად რამ უაცი ჩნდებისა.
ასდ-ჩასდევს ხელსანთლიანი, რიგებს საფლავის ქვებისა.
მიქელ-გაბრიელს ავედრებს გახსნას სულეთის გზებისა.
წასულთა სულის ცხონებას ზენაარს ევედრებისა.
მალ-მალ გადიწერს პირუვარსა, მუხლის კვერებზე დგებისა.
უკესა ყოფილა, ძლივს გავცან, მოზარე უცხო მკვდრებისა.

ნ. ოდიშელიძე

* თბილისიდან მიმავლ ზაურს, დავათის გადასახვევთან გზა აებნა და შუალამისას დავათის სასაფლაოზე ამოყო თავი.

* * *

გადავიჟიოთხე ძოლანა
ჩემი ცხოვრების დავთარი,
არ მინახია სილალე –
სუ თავს მანვიმდა ავდარი,
წინაპართ სულეებს ვადიდებ –
იმათ ჟვალზე ვარ დამდაგარი.
მგონი, ვბერდები მენაცა –
მიდგა სიბერის ზამთარი,
არ მინდა საყვედრო ვიყო
არც ცოცხალი და არც მკვდარი,
მინდა, მოვესწრო სამშობლოს
რო უბრწყინავდეს მთა-ბარი,
ხო ვიცით, ყველას მოგველის
პირღია შავი სამარი,
ჟაცის ცხოვრება ყოფილა
დაუსრულეები ზღაპარი.

მეტროში თქმული*

გუშინ შინშმა დამჰატიჟა
 ფრენით წაველ სამგორშია
 ცხოვრებოდა ცათამბჯენში,
 ფერდზე რო დგა სამგორშია.
 ოხერ ფშაველ გამოიდა
 სახლ მაინყო საკომშია,
 მიველ დამხვდა ერთ ბაყბაყი
 ორი ბელ და სამ გოშია,
 თავად ისე ირჩეოდა
 როგორც ჟურეტ საქონშია,
 ქარზე ეედლებ რო დაირწნენ
 თავ ვჟარ ფეხის სადგომშია
 იქ ნასომს რა შამერგება
 ჟაც ჩავვარდი საგონშია.

*ცოტნე ალბუთაშვილი
 12.03.2012*

* ზაურმა გიას დაბადების დღეზე დამჰატიჟა (ავრემც ღმერთი გაახარებს). დილის ოთხ საათამდე ვსვით, ძან არ მამყიდებია, ქარი უბერავდა და მაფხიზლებდა...

* * *

კოშქში ზის წონკოლაური –
 აღარ იჯარებს სწორებსა,
 ქლანჭებდაცვეთილ ლომსა ჰგავ
 ციხის ხავსიან ყორესა,
 დარდი უგია ლოგინად –
 ბუხრის ბოლი სწოვს თოლებსა.
 ჩამაყურია მქლავები,
 რო ტოტნი ბებერ წწორებსა,
 მთვარის ნალევზე ივახშმებს –
 ზედ არაყს დააყოლებსა,
 ხმალი არ დაჟანგებია,
 მტერს ისევ დააღონებსა,
 არც არვის ყმად დაუდგება –
 არც არვის დაიმონებსა,
 თუ ჟი სამშობლოს დასჭირდა –
 ჟიდევ გადაჰყრის ომებსა.
 ეხვევა შვილიშვილები,
 როგორც ბოკვრები ლომებსა,
 არ იცის რალა აჭმოს
 ჯეილ და ბებერ ცოლებსა,
 ზოგ საბერძნეთში დაგზავნა –
 ზოგებს თან დაიყოლებსა,
 ბუხუნებს – რად არ მოვწონვარ
 ჩემ შინშებს, ჩემზე ყროლებსა...

* თბილისში, მე-18სართულზე ვცხოვრობ და ცოტე ალბუთაშვილმა დამცინა – კოშქში ცხოვრობ ჩემო შინშოო, სწორედ მაშინ დავწერე ეს ლექსი.

შინში დავამშვიდე ...

გუშინ შინშმა შამამჩივლა –
საქმე მიმდის შავბნულადა
წუხან წინას დავიღირე
გულზე შიბის შაბნევადა...
ქოშნ მიყარა – არ მეგონა,
თუ ეგ მაგთვენს შამბედავდა,
დავუპირე დაქვესება,
ვერ დავიგდე აბედადა...
სხვა ე მაგას ჩემს ადგილზე,
ერთი მაგრა შაჰბნედავდა.
დავამშვიდე – ჯავრ არ სჭამო
„ნაბრაშჩანნი აბედადა“
რო უქენი „ბუტი“ წინას
ეგაც გყოფნის „ჰაბედადა“!

*ცოტნე ალბუთაშვილი
ნოემბერი, 2011 წ.*

პასუხი ცოტნე ალბუთაშვილს

წუხელ საწერად ჩამოვჯექ –
აღარ მასვენებს სულია,
ლექსი არ მამგონებია,
ექვსი თვე არი სრულია.
ჰევირვობდენ – ნეტა ხვარ მოქვდა,
სად არი დაქარგულია?!
აღარ მოვწონვარ შინშებსა,
აღარ შამყარეს გულია,
ჩემ რუსი ცოტნესა ლანძღავს:
- „აძალღღეს მაგის სულია!
შარშან ბარაქით ამავსო,
ამ წელში დაქარგულია.–
ჯაჯალ-ჩურჩხელით ვათირე,
აღარ მამიგდო ყურია,
წანალი დამაქარგინეს –
რუსულით გამართულია.
სიტყვას შაგბედავ, მიჯავრობ,
მიყეფავ როგორც მურია,
სიმართლის მთქმელი ხო ვიციოთ,
ყოველთვის დაჩაგრულია.

2011 წ.

ჯვესას ნაწალ-ნაწალური

ნაწალმა უთხრა ნაწალს:
„ჯვესა შენა და ჯვესა მე“!
... ჯაც არა ბედენა არი
მეთუა თუ მესამე.
ბებერს ბევრს ნურას მაჰკითხავ
თუკი აყენებს წესს „ამე“!

ცოტნე ალბუთაშვილი
02.11.2011.

მთვრალ შინში

რო გადაჰყრავს ეს ჩემ შინში –
დაუბერავს ქარივითა,
მალედავ ამოჩქამდება,
სიტყვა მასდის მჭვალვივითა,
ქალათ შუაში ჩაჯდება –
ენას იქნევს ხმალივითა,
მიყლარუნებს ორდენებსა
ომის ვეტერანივითა.
დავარიგებ, შატმუქდება
ნაზნევ ჰატარძალივითა.
როდისლა დაგვიბრძენდება
უღლის გამწევ ხარივითა?!

შინშს

შინშ რო არ იყო გეტყოდი –
დაგჩემდა ქნევა გავისა!
საქმე მიჭირვულ ჯაც ზედა
ენა როგორა გქავისა?!
ქრამიტამქარვულ ჩემ სახლი
საქარით შენ თავს ჰგავისა
შამასცრის შაგდისთ ქარ-ქვიშა,
ნატრულ გამზადეთ ქარვისა,
ორთავ საყუე გჭირდებათ,
შიგ-შიგ ლურსმანი ჯავისა...
თუქი რას გიშველსთ ცოტაი
დამზოგ არა ვარ თავისა.

ცოტნე ალბუთაშვილი
10.10.2012

ჩაბანოვლებს

ხან გლანძღავთ ჩაბანოვლებო,
ხან უბილით დავადგამ ენასა,
ყოჭლაშვილს უღუქსებივარ –
თავს არ ანებებს უბენასა.
ტას გამარჩება ჭიჭამეს –
ჩემფერ ბებერ ძერასა,
მაგის საღუქსოც რო გავხდი,
რა ვუთხარ ბედისწერასა?
ბევრებ არ მეღუქსებოდნენ –
არც შავიტყობდი წყენასა.
ბებერს წაწალი სჭირდება –
ნამეტნავ ჩემოდენასა.

ტარიელ ხარხელაურს

მე შენ გაღმერთებ ჰოეტო,
ყმანვილ რო თავის სჯოლასა,
უბრალო მეღუქსეები
რას შავძლებთ შენთან ბრძოლასა.
ვერ შამოგბედავ სიტყვების
რახარუხსა და სროლასა.
გატყობ, შენ ლექსს არ მაიშლი –
ვითა ულაყი რბოლასა,
მეც შემოგყადრებ ჰასუხსა,
ნელ-ნელა ჩამოყოლასა,
რას მივლი გარე-მურგვალთა
არწივი როგოც ბორასა?!
ისევ ბეჩავი მერჩივნა,
შენნაირ შინშის ყოლასა,
ძმა გირჩევს – თავ დაანებო,
ქალაქში ქვრივთან წოლასა,
გაგბანრვნენ, აგაჟივლებენ,
როგორც მეჩეთში მოლასა.

* * *

ამაჰყეფს წონჯოლაური
ლექსისას აგებს ყორესა,
ბუზლუნებს – რად არ მოვწონვარ
ჩემს შინშებს, ჩემზე ყროლებსა?!
ძოგჯერ ცივ მზერას შაავლებს
მურყნებზე დამსხდარ ყოვებსა,
გაჰხედავს ნაღვლიანადა
ივრისპირებზე წნორებსა,
ანამებს დალაღულ მუხლებს
ძლიერს ტანს დააგორებსა –
რად ფიქრობს, რადა, რო შინშებს
ამით თავს მააწონებსა?!
სოფელს ჯი ისე უხდება,
როგორც მზის სხივი მზორესა.
მიჰყემის, აღარ დაგიღევს
ამ წუთისოფელს მდორესა,
ისე იჯიდებს ფეხებზე –
როგორც ჟამეჩი მორევსა,
შინშებს ვერ ახდენს ვერარას,
ქვრივებზე დაჰყრის ღონესა.

ტარიელ ხარხელაური

ტარიელ ხარხელაურის წერილი

გულს გიფლეთს წონჯოლთაურო
შენი მამულის ვარამი,
გიხდება სველი თვალები
სამშობლოს წყლულთა მნამავი.
მგლოვარო ქვეყნის ჭირისავ,
არ დაგამჩოქოს არავინ.
სად გული ფეთქავს ქვეყნისა –
ფიქრს იქ დაუდგი ჯარავი,
იგრგვინე, ახლა სჭირდება
მამულს ხმა გაუბზარავი,
იგრგვინე, ახლა სჭირდება
ჯაი ყმა ლექსთა მკვერავი.
არავინ გითხრას – ყარყაშით
დაილაღნენო ძერანი,
გულია, გული მთავარი –
მამულის ტრფობით მძგერავი.
შენ იცი ქვეყნის ტკივილმა
მეც ბევრჯერ ამომახველა
დათმობამ, დათირებამ,
სამშობლო გაგვინახევრა –
ლხობა დანწყო მზეშია
თვირთვილიანმა სახელმა,
იგრგვინე, შევაძლებინოთ
სამშობლოს თვალის გახელა.

თიანეთი, ნოემბერი, 2016 წ.

წამამეწია

სიბერე

ნამამენია სიბერე

რა ვიღონო აღარ ვიცი –
თითო ოროლალა დადის
ჩემი სწორი ჩემი ხნისი,
წლები რა მალე წავიდა
რით შევავსო დანაჯლისი.
მენატრება სიჯეილე
მუხლი მქონდა როცა მგლისი,
მეტყოდნენ შენც დაბერდები
არ მჯეროდა არავისი.
სიბრძნე ჯიბით თუ არ მოგდგამს
არ გიშველის აღბათ სხვისი,
დაიხსომეთ მომავლებო
ნაუბარი ბერჯაცისი.
ცხოვრება ჯარგად წაგვივა
თუ აქ სიბრძნით დასაწყისი,
სამშობლოს თუ ვინმე გართმევთ
მიუძღვენით საჯადრისი,
ჟაცს არ უნდა ეშინოდეს
არც მზისი და არც ავდრისი,
სამკვედროს ისე წავიდეს
არ მაჭამოს ჯავრი მტრისი.

თიანეთი, დეკემბერი, 2016 წ.

უძილო ღამე

ფიქრი ჯავრია ღამისა,
ღარღების ქსელში გავები,
მგლურად მამიხტა სიბერე
გამხადა შასანანები,
არცვინ ქეიფში მპატიყობს –
აღარც თავისთან ქალები.
ყველა ჯაცს მოსახდენი აქ
სულეთში თავის ვალები,
უნდა შამოვწყრე საწუთროს
გავიჯახუნო ჯარები,
მოვკვდები, აღარც დედა მყავ –
აბა, ვის შავებრალები.
აქაც ჯაცურად დავდივარ,
არც იქ არ ჩავიპარები,
მანერავ გულის ფიცარზე
წინაპართ დანაბარები.

* * *

ყორანმა გაღმაიფრინა
გაღმამყრანტალა თავზედა,
შენ სწორებ მიწაში წვანან
შენ ჟი ჩამასჯექ ბანზედა.
ალარც აქ ვისმე სჭირდები
იქაც აკლიხარ რაზედა –
შენს ხმაზე ბერო ყორანო
გულმა გამართა გონება
ღამტოვა ქვეყნის იმედად
საქაოზედ სწორებმა
იქნებ გამოვდგე მენაცა
ჯერ ჟიდევ მიჭრის გონება
სული შამამრჩა წმინდადა
ეს არის ჩემი ქონება.
აიქ იქნება მხცოვანი
თვითონ სად მეეწონება.

* * *

წუხელ მესიზმრა სიკვდილი –
ვტიროდი, ვერ გავაცინე,
წყელს სიცოცხლე შავთხოვე:
– ნუ მომყლავ შენი ჭირიმე,
იქნება ვცადო საწუთრო
სოფელი ვერ მოვიწყინე,
ფიცხლივ ხმლდახმალ მივუხდი
უარიც ვერ მოვითმინე.
მერე დავფიქრდი ჩემს თავზე,
დავჯექ, გულდაგულ ვიგინე,
სიკვდილს ნამუსი ვინ მისცა
რეგვენმა ვერ შევისმინე,
იქნება სჯობდა მოვეყალ –
სახელი რად შევირცხვინე.

2013 წ.

* * *

ფიქრებმა ამიყოლია
ჩემს წარსულს გადამახედა,
ტიალი წუთისოფელი
ესე რამ გაათავხედა...
ბევრჯერ მიხელა სიკვდილმაც,
ახლოს მოსვლა ვერ შამბედა,
იქნება ცოდვა მეცა ვქენ –
ვიდექ ეშმაკის გზაზედა,
ბევრგზის ვიგემე ლალატი,
დავცადე თავის თავზედა.
თუ მოდგა წერა-მწერელი
იარაღს აგვყრის წამზედა,
ლექსს მიწა შაშქამს უძღები,
სული არასდროს ჩაქვდება,
ხან იმედის მზე ამოდის –
დარდის ტრუბელი გაქრება.
ზოგს გაახარებს სოფელი,
ზოგისთვის ტანჯვით თავდება,
თან დასდევს თავის ვარსკვლავი –
როგორც ყი დაიბადება.

მაისი, 2015 წ.

* * *

ერთხელ მეც მამულავს სიკვდილი
ვეტარ ვიხილავ სწორებსა,
ნათესავთ გამოვაკლდები
როგორც კუთხის ქვა ყორესა.
რა წაწლებ ამიტირდება,
რა შვილებს დამიღონებსა,
გამილალდება ღუშმანი
საყელოს შაიფონებსა,
მითომ საგლოვოდ შადგება
მალევ შაქრავენ ჭორებსა.
საწუთროს ესე სცოდნია
ქვეყნის დარს გაგაყოლებსა,
ჟაცმ ისიც უნდა იფიქროს –
ჟვალს როგორს ჩაიყოლებსა,
სულეთს მართალი ჩავიდეს
ჯოჯობეთს აიშორებსა.

მოლოდინი

რატო ვერაფერს ვერა ვწერ,
რამ ამირია გუნება,
სიტყვაც ვერა ვთქვი სათქმელი,
არა მჰატობს ბუნება.
ვერ დავიურვე ოცნება,
ცისაყენ გაიყურება,
აღბათ მოელის გაზაფხულს,
დამღუპველია ცდუნება.
ეს ჩემი გული ნაზამთრი,
ღრუბლადამც დაიწურება,
ნაყური ჩემის გულისა,
ჩემს მამულს დაეპყრება.
ვარდი ყოილიმც მოიღეს,
მიდამომც დაიბურება,
სიკვდილი მოვა, სოფელი
ჩემით არ დაიხურება,
ჯერ არ მინახავ მკვდარისა
სამზეოს გამობრუნება...

* * *

ხუზაურმ თავადაც იცის
თავისთავს გადანაყარი,
სიბერეს არა ჰწებდება
ისევ ბიჭია მაგარი
გაიდრიცება წელშია
როგორც რუსების ჩაფარი,
დაანიოკებს შინშებსა
თუ აიშალა ფაფარი.
მალღიმალ სტუმრობს ცოტაი?
როგორც ქორწილის მაყარი,
პოეტი ქალებს სძმობილობს –
იცის მაგათი ანბანი.
ცოლშვილობს სიბერეშია
დასთრავ ბალტების აკვანი,
ხან ხარხელაურ გაჩნდება –
მარტუა დადის საწყალი.
მგონი დაბერდა უგაცა,
არც ტვინო უნდა, არც წყალი.
ხუზაურ ისეთ ვაჟია,
ორი-სამიცა ჰყავ წაწალი
არ თუ დაბერდა წყეული –
არ მაიშალა წაწალი.

ოპერაცია

დამჩაგრა ავადობამა,
დამიგო დარდის ლოგინი,
ძნელი ყოფილა ძმობამა
წოლა, არაფრის ლოდინი.
გავძაგრე წუთისოფელი,
როგორც სართავში ფარტენა,
როგორიც ვიყავ ჯეილი,
ეხლამც ჩემ თავი მაჩვენა,
ისეთილა ვარ დამრჩალი,
რო ქავ ციხეზე მარჯვენა.
ბევრჯერ მიყელა სიკვდილმა,
სამევიდროსაჟე გამწერა,
არ მოკვდა გული ტიალი,
მატირა, ჟიდევ მამლერა,
საწუთროს ნელა დენამა
ბოლმა ვერ გააცამტვერა.

ჩემი სამოცდახუთი წლის აღსანიშნავად

ვერც მე გავიგე ძმობამა
რბოლა სიცოცხლის წლებისა,
მაღე სცოდნია გაფრენა,
გული ჯავრს ეწირებისა,
ვერც არა მტრობამ დამაქლო,
ვერც ენამ ბოროტებისა,
ვერც მთაში ზვავთა ქუხილმა,
ვერც ადიდება წყლებისა.
ბაღლობას გაციმიბირებამ,
ვერც მერე გაშლა მხრებისა,
გამოზრდამ სიღარიბითა,
ქვალვამ ყიზლარის გზებისა,
ვერც ხუთჯერ სახლ-ქარობამა,
არ დახმარებამ სხვებისა.
სამოცდახუთჯერ ზამთარმა,
გადათეთრებამ თმებისა,
მერე დედ-მამის სიკვდილმა,
გულიც რო ცრემლად ლღვებისა,
ძმის წასვლამ ახალგაზრდისამ,
მხრის ჭერამ ძმის წულებისა,
დამწვა საჯირის ცეცხლითა,
ლაღატმა თავისებისა.
დოსტოტორივ მოდის სიბერე,
მოსვლას არ გვეკითხებისა,
ვინც გაჩენილა ქვეყნადა
ყველას ქარს მიადგებისა,
რომ გაძნელდება ომშია,

ხმალი ვადაში ტყდებისა,
უფალს შავთხოვე, დაირწეს
აქვნები ბევრის ყმებისა,
დავჯდე და ჰაჰამ ვუამბო
გმირობა წინაპრებისა.
მეც მალე წავალ სამკვიდროს,
ჩამომავალი მგლებისა,
სამშობლოს ტრფობა საფლავში
ყელაპტრად ჩამიძღვებისა.

წლები

ჩემს გამოვლილ გზას გავხედე,
ეხლა მივხვდი – რო ვბერდები,
თითქოს ბალდ ვიყავ გუშინა
სად გამიფრინდა ეს წლები.
პირთავქვე მივექანები,
პირალმა მალე ვჩერდები,
დღისითა მტკივა მუხლები,
ლამე წოლისგან ვბუზრდები.
შავტოპავ ფიქრის ზღვაშია,
ყინალამ დავიხელთები,
ხან შამამტირებს ჩემ გული,
შავს მიწას შავუერთდები.
არ მიშველს ძმათ სიბრალოლი,
არც ჩემი ცოლის ცრემლები,
სად მამა-პაპა მარხია
მეც აიქ ჩავიფერფლები

* * *

ქვესა გადაჰყრავს, ბობოქრობს
მთვრალისთვის ბნელშიც მზე არი,
უჩივის დაბერებასა
დასჩემდა გულის ფრიალი,
ამ წუთისოფლის ბორბალმაც
ჩქარა დაიწყო ტრიალი.
რა მალე დამღამებია
ეს მამაძალღის ტიალი,
ან ყი რაღასა ვწუწუნებ –
ზოგი ბეჩავიც მხნე არი
დაბადებაც და სიკვდილიც
ორივ საწუთროს ზნე არი

ეპიტაფია

მეც მალე გულში ჩამიკრავს
პირღია შავი სამარი
სულეთში მამეგებება
ჩემი მამა და პაპანი,
სასთუმლად მიწა მექნება
მიწა მექნება საბანი
არა მწამს ბევრი ტირილის
თვალები ცრემლით ნაბანი,
საწუთრომ წილად მარგუნა
მწარე ცხოვრების ჭაპანი
მტერი უი არ გავახარე
არც იქ ვიქნები ჯაბანი.

თიანეთი, ოქტომბერი, 2018 წ.

სიტყვათა განმარტებანი

ა

ანტრია – თხელ, წვრილ ნაჭრებად დაჭრილი მოხარშული ცომი

აფუება – გაამაყება, გადიდუაცება, გამდიდრება

ბ

ბაბრი – მამლი დიდი დათვი

ბაძუნობა – უმისამართო მოძრაობა, აქეთ-იქით მიწყდომა

ბერხუნდი – ძლიერ მოხუცი

ბეჩავი – საბრალო, საცოდავი, უსუსური

ბოინობა – დიდი ფრინველის მხრებგაშლილი ტრიალი წრეზე ცაში

ბრჯღალი – ბრჭყალი, კლანჭი

ბუბუნი – ხარის მიერ გამოცემული ხმა, გაბმული და წყნარი

ბურჯღუმი – მსხვილი ნაპერწკალი, მუგუზიდან ერთად გაყრილი ბევრი ნაპერწკალი

გ

გადრეცილი – წელში გაზნექილი, ცხვირანული ადამიანი

გაძაგრვა – დაჭიმვა, გაჭიმვა, გამოტვა

დ

დაჯვრევა – დახედვა, შეხედვა, დაჯვირვება

დაურვება – დამორჩილება, მოთვინიერება

დახუთუნება – მტაცებელი ფრინველის ფრთებშეკუმშვით ვერტიკალურად დაშვება ციდან, მსხვერპლზე დასაცემად

დოსტოდრივ – პირდაპირ მისვლა გაბედულად, შეუპოვრად

ე

ეჯიბი – ნეფის თანმხლები ქორწილის დროს, ნეფის მეჯვა-

რე, ქორწილის უფროსი, ნეფის ყველა სურვილისა და დავალების აღმსრულებელი, საქორწინო საჩუქრების მიმღები და გამომცხადებელი

ზ

ზავთიანი – ომახიანი, რიხიანი, ძლიერი

ზარავანდი – ძირმწარა, სამკურნალო მცენარე

თ

თოო – ღიად დაყენებული ცხვრის ფარის ადგილი, სადაც მწყემსები ნაბადში გახვეულნი რიგრიგობით ფხიზლობენ, ათევენ ღამეს

თიკუნი – ზედმეტი სახელი, შერქმეული

ი

იალი – ნათელი, ცოდვებმიტევებული, ღვთისგან განწმენდილი

კ

კელა – ყრაზანა, ფუტყრის მსგავსი მწერი, მწარე ქებნა იცის

კოტორა – პატარა ნაჭერი, ნაწილი

კურუმი – შავი ღრუბელი

მ

მათარა – ქამარზე დასაყიდებელი მცირე ჭურჭელი, ამზადებენ მსხვილფეხა პირუტყვის უჯანა ფეხზე გახდილი ტყავისგან

მბლავანი – განყვეტილი ცხვრიდან დარჩენილი ერთი ცალი, ხმის გამომცემი, წესის დამყენებელი

მოალის – მოვა

მოზარე – მკვდრის დატირების დროს ვინც მოთქვამს ლექსად; ხმით დატირება

მურგვალთა – ირგვლივ, გარშემო

ნ

ნაგალა – ჰატარა, მომცრო

ნაგალი – ფეხისგან გათელილი, გატყეპნილი, გაბილიყებული

ო

ორწობი – ვიწრო, ტალახიანი ბილიყი, ორღობეს შუა გაყვანილი

ს

სამანი – სოფლებს შორის მიჯნის აღსანიშნავი მატალი სიპი ქვა

სანაწეო – ნეფე-დედოფლისთვის გადასაცემი ფული ან საჩუქარი

სარქალი – მწყემსების უფროსი; რაიმე საქმის თავკაცი

სთველი – მშრალი, მზიანი შემოდგომა

ბ

ბაგანი – ხის ჰატარა ქასრი ხისავე სახელურით, იყენებდნენ წყლის საზიდად და ძროხების მოსაწველადაც

უ

უნჯ-ყმანი – თემის ძირძველი, ჯიშიანი გვარი, გამორჩეულნი სახელთანობით, მათგან იყვნენ ხევსბერები

ფ

ფარტენა – დასართავად დაჩეჩილი მატყლის ფთილა

ფრაშფრაში – არწივისა და სხვა დიდრონი ფრინველების ფრთების ქნევა

ქ

ქამანდი – თოჯის იარაღი მარყუჭით, გამოიყენება მსხვერპლის დასაჭერად

ქერი – მსუქანი გამობერილი ლოყა

ღ

ღავ-ღუვი – ერთურთისთვის მგლების, ძაღლების და მისთანათა ღრენა-წემუტუნი, ყეფა-ყმეილი

ღვერათ ჩონქარა – მოლექსე ჯაცი ყოფილა

ყ

ყორე – მშრალად ნაგები ჯედელი; ქვის ტობე

ყროლი – მყრალი, ცუდი, უვარგისი, გაფუჭებული

შ

შაჩიკვა – მხრების შეჩეშვა, შეთამაშება სიამაყის ან სიამოვნების გამოსახატავად

შიბი – ქალების სამჯაული, ყელსაბამი ვერცხლის ძეწკვზე ასხმული ვერცხლის ფულებით და გამოსახულებით

შინში – დედიდას შვილი

ჩ

ჩქამობა – ხმაური

ჩხვერვა – საქონლის რქის ამორტყმა, საწყენი სიტყვის თქმა

ც

ცალტარი – ხანჯლის სახეობა ხევსურეთში

ციცა – ჯატა

ძ

ძოღან – ამ წოტახნის წინანდელი, ამასწინდელი

წ

წატიკი – მწკრივად დაწყობა, ერთურთის მიყოლებით სიარული

წაწალი – ფშაველ ქალ-ვაჟთა ურთიერთის მოწონებით მეგობრობა, სიყვარული, ჩუმად თუ აშჯარად შეხვედრები, ერ-

თად წოლა, ხვევნა-კოცნა. ეს არც ცუდ საქმედ ითვლებოდა, თუ ზღვარს არ გადავიდოდნენ. მათი შუედლება აქრძალუ-ლი იყო

წინანაქარი – გამოხდისას ჰიველად გამოსული არაყი

ჭ

ჭროლები – ალაგ-ალაგ დამდნარი თოვლი

ბ

ხოკერი – გაკეთებული არყის, ცაცხვის ან სხვა ხის ქერქისგან

ხუზაური – ჟაცის სახელი, თავად ავტორის

ჯ

ჯალაფობა – ოჯახი

ჯარი – სუფრის ირგვლივ, სუფრის სიგრიძეზე დამსხდარი ხალხი

ჯილავი – აღვირის, სადავის ტარი

ჯონგა – ღონიერი, ძლიერი, ხარის სახელიც არის

ჯღრღე – ერთურთზე მიყრილი, მიხერგილი რქები, ძვლები

შინაარსი

მე მთიდანა ვარ ივრელი

*** (მე მთიდანა ვარ ივრელი)	3
გაზაფხულის პირი	4
გაზაფხული	5
*** (ფშავის ხევს შემოვიარე).....	6
*** (მიყვარხართ ჩემო ქედებო)	7
დარდი ვარ.....	8
ზამთრის პირი.....	9
*** (იაღნოს თოვლი დამდნარა).....	10
*** (ჭინჭარი წარსულს ვამგვანე)	11
წუთისოფლის სამდურავი	12
საწუთრო	13
მივსდიე წუთისოფელსა.....	14
ზამთარი	15
იორს	16
*** (შენც მოგრევი ბუერავ)	17
ენქელა.....	18
*** (გულსუნადინოდ რასმე ვწერ).....	19
არწივი	20
ხმალო.....	21
იორს	22
ღვთისშვილნი	23
*** (დაღამდა, მთვარეც გამოჩნდა).....	24
ღვთისმშობლობა ფშავში.....	25
სიბერე	26
მთვარეს	27
შემოდგომა.....	28
იორს	29
*** (ცაში ჰყევს გუნდი არწივთა).....	30
ცხრაჯარა	31
*** (ციხის ჯარს მგელი სდარაჯობს)	32

*** (ღრუბელი ჰეარავს ჭიუხებს)	33
*** (გაზაფხულს გულითა ვხარობ)	34
*** (საით მიფრინავთ ყორნებო)	34
*** (რა ღროს თოვლია აპრილო).....	35
ნიკორწმინდობა.....	36
ახალი წელი.....	37
*** (სუმელჯის ციხე, მგლისფერო).....	38
საძმო საფლავზე.....	39
გასაუბრება წინაპრებთან	41
გულის ჩივილი.....	42
გასაუბრება ღვინოსთან	43
*** (ხუზაურმა დაიჩვილა)	44
2016 წლის 8 ოქტომბრის არჩევნებზე.....	45
8 მარტი	46
ნატრულს შამამხვდი.....	47
რად დამესიზმრე ქალაო	48
ფშავლის ქაღს	49
ხაჭოს ჩივილი.....	50

ლექსით მოგიძღვნი

ნუცას, ჩემს პირველ შვილიშვილს.....	53
ჩემს შვილიშვილს მარიამს	53
დაჩის დაბადება*	54
მეუღლეს	55
ავადმყოფ ღედას.....	56
ჩემი მეგობრის შვილიშვილს	
ულენე თეთრაულის დაბადებას	57
ჰატარა ლიზიკო გეგენავას დაბადების დღეზე.....	58
მერაბ უძილაურის შვილიშვილს – ჰატარა მარიამს	58
ჰატარა "ლიფსიტას" მათე ალბუთაშვილს	
დაბადების დღეზე	59
*** (შენ ჩემო ჰატარა შინშო)	60
მარიამ ხუცურაულს – ჩემს მეგობარს.....	61

მერაბ უძილაურს 60 წლის იუბილეზე.....	62
გელა დაიაურს.....	63
ტარიელ ხარხელაურის დაბადების დღეზე	64
მერაბ უძილაურს	65
ტარიელ ხარხელაურს	66
ერეკლე საღლიანს	67
პოეტ ელგუჯა უძილაურს.....	68
ჟურნალისტ მერაბ უძილაურს.....	69
მიხა ხელაშვილს	71
თემურ წიკლაურის ხსოვნას.....	72
ჩემი მეგობრის, მურად სოლომონიას ხსოვნას.....	73
ტარიელ ხარხელაურს	74
*** (მე შენი მამწონს ყორანო).....	74
მამის საფლავთან	76
ჩემი ძმის გარდაცვალებაზე	78
დედის გარდაცვალება.....	79

შინშეხვა რადამ მალექსებენ

*** (შინშეხვა რადამ მალექსებენ).....	83
*** (ჯარგი ხარ ხაჭოს კვერათ)	85
ახალუხლებს	86
მთქმელებს.....	87
*** (სტუმრად მენწვივინ სახლშია).....	88
ჩაბანოელ ლოთებს – ჩემს მეგობრებს	89
ჟორა კოჭლაშვილის ხსოვნას.....	90
ცოტნე ალბუთაშვილის დაბადების დღე.....	91
*** (გამიხარდა – ჯაც ვიპოვინე)	93
პოეტ ქალთა შეყრება.....	94
*** (ლექსი ვიუბნოთ მთქმელებო).....	95
შინშეს ცოტნეს.....	96
ალბუთაშვილს	97
შინშეს ცოტნეს.....	98
შინშეს ცოტნეს.....	99

პასუხი ცოტნე ალბუთაშვილს წონჯოლაურების	
გალექსებაზე	101
სტუმრობა ცოტნე ალბუთაშვილთან	102
შინშს ახალ წელს	103
ცოტნეს	104
ჩაბანოვლებს	105
ნეგზარ ჯიმშიტაშვილს, ჟორა უოჭლაშვილს,	
უშანგ ჯიმშიტაშვილს	106
ნეგზარ ჯიმშიტაშვილის [ბირჯა] დაბადების დღეზე	107
ქეფი ჩაბანოში	108
ჩაბანოვლებს	109
ჩაბანოვლების შუშობანა	110
სტუმრობა ჟორა უოჭლაშვილთან	111

სიკყვას შაგბედავ

*** (დავათში ოდიშელიძე სისხამზე იწყებს მღერასა) /	
ნოდარ ოდიშელიძე	115
ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	117
ოდიშელიძისთვის მიწერილი	118
ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	120
*** (რას მერჩით არაგველებო)	121
*** (დაბადების დღეს გილოცავს)	122
*** (სამოცი წლისა შევსრულდი, ვიქეც სოლომონ	
ბრძენადა) / ნოდარ ოდიშელიძე	123
*** (შენ გაჭირვება გავიგე)	125
ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	126
*** (სიზმარში ეშმაკსა ვხილავ)	127
ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	128
*** (მისის დილა გათენდა)	129
ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	131
*** (რას რა ფიქრობს ხუზაური, რო ყიდულობს	
პაკეტებსა) / ნოდარ ოდიშელიძე	132
*** (სადა ხარ ოდიშელიძე)	133

	ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	134
***	(მაღექსებს ოდიშელიძე).....	136
	ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	137
	ჰასუხი ნოდარ ოდიშელიძეს	138
	ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	140
***	(არც თავს დავინდობ საღექსოდ, ჩემზედაც ამოვქუხდები)	141
***	(მაღექსებს ოდიშელიძე).....	141
	ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	142
***	(ღექსს ჩამაუჯექ საწერად).....	143
	ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	144
***	(მაღექსებს ოდიშელიძე).....	145
	ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	146
***	(საარაგვოდან ჩქამ მოდის).....	148
***	(რად სჭმენავ წონჯოლაურო, თავი რად ჩაგიყიდია) / ნოდარ ოდიშელიძე	149
***	(მადლობელი ვარ, ძმობილო)	150
***	(კვსა ვარ წონჯოლაური) / ნოდარ ოდიშელიძე	151
	ოდიშელიძისთვის მიწერილი	152
	ზაურ წონჯოლაურს / ნოდარ ოდიშელიძე	153
***	(წავიდა ნათლისღებაცა).....	155
***	(აპრილის ნახევარია, ხვალ ნასესხები დგებისა). / ნოდარ ოდიშელიძე	157
***	(გადავიკითხე ძოდანა).....	158
	მეტროში თქმული / ცოტნე ალბუთაშვილი	159
***	(კოშუში ზის წონჯოლაური).....	160
	შინში დავამშვიდე / ცოტნე ალბუთაშვილი.....	161
	ჰასუხი ცოტნე ალბუთაშვილს.....	162
	კვსას წაწალ-წაწალური / ცოტნე ალბუთაშვილი.....	163
	მთვრალ შინშს	163
	შინშს / ცოტნე ალბუთაშვილი	164
	ჩაბანოვლებს	165
	ტარიელ ხარხელაურს	166

*** (ამაჰყეფს ნონჰოლაური) / ტარიელ ხარხელაური	167
ტარიელ ხარხელაურის წერილი.....	168

წამამენია სიბერე

წამამენია სიბერე.....	171
მუხანათია საწუთრო	172
უძილო ღამე	173
*** (ყორანმა გადმაიფრინა)	174
*** (წუხელ მესიზმრა სიკვდილი).....	175
*** (ფიქრებმა ამიყოლია)	176
*** (ერთხელ მეც მამკლავს სიკვდილი).....	177
*** (რას მერჩი წუთისოფელო),.....	178
მოლოდინი	179
*** (ხუზაურმ თავადაც იცის).....	180
ოპერაცია	181
ავადმყოფობის პერიოდი	182
ჩემი სამოცდახუთი წლის აღსანიშნავად.....	183
წლები	184
*** (კვესა გადაჰყრავს, ბობოქრობს)	185
ეპიტაფია	186
სიტყვათა განმარტებანი	187

დანიშნულება:

გამომცემლობა „მერიდიანი“,
თბილისი, ალ. ყაზბეგის გამზ., №47.

☎ 239-15-22

E-mail: meridiani777@gmail.com

9 789941 342264